

T.C.
BAŞBAKANLIK
DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
OSMANLI ARŞİVİ DAİRE BAŞKANLIĞI
Yayın Nu: 6

BAŞBAKANLIK OSMANLI ARŞİVİ DAİRE
BAŞKANLIĞI
ÇALIŞMALARINDA UYULACAK
İMLÂ USUL VE ESASLARI

ANKARA — 1992

Proje Yöneticisi

İsmet BİNARK
Devlet Arşivleri Genel Müdürü

Proje Sorumluları

Necati GÜLTEPE
Devlet Arşivleri Genel Müdür Yardımcısı

Necati AKTAŞ
Osmanlı Arşivi Daire Başkanı

Hazırlayanlar

Seyit Ali KAHRAMAN
Mustafa KÜÇÜK
Nuray KARTAL

Bilgisayar Dizgi

Vedat SAĞLAM
Ruşen DENİZ

Sayfa Düzenleme

Yaşar YILMAZ

SUNUŞ

Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı bünyesinde mevcut 150 milyon civarındaki arşiv malzemesinin tamamına yakınının Osmanlı Türkçesi ile yazılmış olması; bu belgelerin okunmasında olduğu kadar, Latin harfleriyle günümüz Türkçesine aktarılmasında da bizi çeşitli zorluklarla karşı karşıya bırakmaktadır.

Hazîne-i Evrâk'dan intikal eden eski harfli katalogların Latin harflerine aktarılmasına ve yeni tasnif edilen fonların kataloglarının yazılmasına başlanıldığı 1930'lu yıllardan itibaren arşiv çalışmalarında imlâ birliğine olan ihtiyaç açıkça hissedilmiş olmasına rağmen, Türkçede mevcut Arapça-Farsça ve Batı asıllı kelimelerin yapılarından kaynaklanan ve Türkçeleşmeleri konusunda farklı yorumlar bulunan kelimelere ait imlâ kurallarının, konuyla ilgilenenler tarafından kesin ve net bir şekilde ortaya konulmamış olması, bu konudaki çalışmaların bir bakıma sonuçsuz kalmasına sebep olmuştur.

Osmanlı kültürü ve medeniyetinin günümüz ilim ve medeniyet âleminde yerini alması, yerli ve yabancı araştırmacılar tarafından anlaşılır, araştırılabilir duruma gelmesi; Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde mevcut belgelerin düzenlenmesine, değerlendirilmesine ve bununla ilgili olarak en doğru şekilde özetlenmesine ve kataloglanmasına bağlıdır.

Başbakanlık Osmanlı Arşivi, bugün dünya ilim çevrelerinin de teslim ettiği gibi, gerek kemiyet gerekse keyfiyet bakımından paha biçilmez bir vesika hazinesidir. Ancak, böyle bir hazinenin gerçek değerini kazanması, gerek milletlerarası münâsebetler, gerekse ilmî bakımdan onlara dayanan araştırmaların yapılması ve neşredilmesiyle mümkün olacaktır.

Diğer taraftan, arşiv belgelerinin otomasyonu ve bu konuda bilgisayardan istifade edilebilmesi, kelimelerin imlâsının her zaman aynı olmasını da gerektirmektedir.

Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde imlâ birliğinin sağlanmasını zarurî kılan diğer bir sebep de, Batı arşivlerinin yüzyılımızın başında başladıkları ve bu konuda kütüphane teşkil edecek hacimde ve ciltler hâlinde yaptıkları belge yayınına bizim de başlamış olmamızdır. Bu açıdan belgelerin transkripsiyonlu yayınlarında Osmanlı Türkçesine ait bazı unsurların kullanılması kaçınılmaz olmaktadır.

Belgelerin çeşitli safhalardan geçerek araştırmaya hazır hâle veya yayınlanacak duruma getirilmesi sırasında, farklı eğitimden geçmiş kişilerin görev alması da, her safhada aynı temel kuralların ve genel bir üslûbun takip ve tatbik edilmesini zarurî kılmaktadır. Aksi hâlde, her safhada farklı bir üslûp ve imlâ esaslarının tatbikinin, evrakın aslî hüviyetini aksettirmede yetersiz bir tablonun ortaya çıkmasına yol açacağı muhakkaktır.

Genel Müdürlüğümüz Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı'nca hazırlanan bu *İmlâ Usul ve Esasları*, ne mevcut imlâ kılavuzlarına mukabil ortaya konulmuş bir çalışmadır ve ne de onları tamamlama iddiasındadır. Bu çalışma Başbakanlık Osmanlı Arşivi'ndeki özetleme, kataloglama ve otomasyon çalışmaları sırasında ortaya çıkan ve hâlihazırda var olan karışıklıkları gidermeyi ve bundan sonra yapılacak neşriyatta, imlâ bakımından birlik ve âhengi sağlamayı hedeflemektedir.

Bu çalışmada, Başbakanlık Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı tasnif ve yayın faaliyetleri sırasında uygulanacak imlâ esasları anlatılırken; gerekli örneklerin verilmesi yanı sıra, arşiv belgelerinde sık kullanılan ve yazılışları bakımından üzerinde ihtilâf bulunan kişi, yer, müessese adlarıyla, deyim ve terminolojinin doğru yazılışlarının yer aldığı çok geniş bir indekse ayrıca yer verilmiştir.

Bu *İmlâ Usul ve Esasları*'nı hazırlayan Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı personeline teşekkür eder, çalışmanın ilgililere yardımcı ve yararlı olmasını dileriz.

15 Ekim 1992

İsmet BİNARK

Devlet Arşivleri Genel Müdürü

İÇİNDEKİLER

Sunuş.....	III
İçindekiler	V
Giriş	1
Kısaltmalar.....	3
A. İMLÂ ESASLARI.....	11
I. DÜZELTME İŞARETİNİN (Aksanın) KULLANILIŞI.....	11
1. Yazılışı aynı, mânaları farklı olanlar	12
2. Uzatma ve inceltmenin birlikte olması	12
3. Nispet "i"si.....	12
4. Yalnızca uzatmanın bulunduğu yerler	13
5. g ve k'nin yazılışı.....	13
II. EKLERİN YAZILIŞI	13
1. -yor ekinin yazılışı	13
2. ile edatının ek olarak yazılışı	14
3. -ken ekinin ve diğer zarf-fiil eklerinin yazılışı.....	14
4. i- (imek) ek fiilinin yazılışı.....	15
5. -ki âidiyet ekinin ve ki edatının yazılışı	15
6. Orta hece ünlüsünün değişmesi	16
7. da, de edatının yazılışı	16
8. Soru ekinin yazılışı	16
III. ÜNSÜZ HARFLERİN DEĞİŞMESİ.....	17
1. Ünsüzlerin sertleşmesi ve iç seste yumuşama.....	17
2. Mastar eklerinin (fiil isimlerinin) yazılışı	18
IV. KELİMEYLE İLGİLİ ESASLAR	18
1. Yabancı asıllı kelimelerin yazılışı.....	18
2. Yer adlarının yazılışı.....	19
3. Şahıs adlarının yazılışı	20
4. Kurum ve kuruluş adlarının yazılışı.....	20

5. Terkipli ve tamlamalı unsurların yazılışı	21
6. Birleşik kelimelerin yazılışı	23
a. Birleşik isimlerin yazılışı.....	23
b. Birleşik fiillerin yazılışı.....	24
7. Küçük harflerin kullanılışı	25
8. Büyük harflerin kullanılışı	27
9. Sayıların ve tarihlerin yazılışı	29
a. Romen rakamlarının yazılışı.....	30
b. Tarihlerin yazılışı	30
V. NOKTALAMA İŞARETLERİ.....	30
1. Nokta.....	30
2. Virgül	31
3. Noktalı virgül.....	32
4. İki nokta	32
5. Üç nokta.....	33
6. Soru işareti	33
7. Ünlem işareti.....	33
8. Birleştirme çizgisi	34
9. Çizgi.....	34
10. Kesme işareti.....	34
11. Parantez.....	35
12. Tırnak işareti	36
13. Bölme işareti	36
B. DİP NOTU ve BİBLİYOGRAFYA ESASLARI.....	37
C. BİBLİYOGRAFYA.....	40
Ç. İNDEKS.....	41

GİRİŞ

Kelimelerin ve diğer dil birliklerinin yazılması demek olan imlâ, Türkçenin önemli meselelerinden birisidir. Çünkü Türkçenin imlâsı fonetiktir; yani söylendiği gibi yazılmak ve yazıldığı gibi okunmak esasına dayanmaktadır. Bugün kullanılan alfabemiz bir transkripsiyon alfabesi olmadığı için, Türkçede kelimelerin söylendiği gibi yazılma ve yazıldığı gibi söylenmesi bakımından bir takım eksiklikler ve karışıklıklar ortaya çıkmaktadır. Bu yüzden hazırlanan her imlâ kılavuzunun, Türkçenin imlâ kurallarını öğretmek şeklindeki ana gayesi yanında, Türkçe konuşurken ağızdan çıkan sesleri tam olarak yazıya aktaracak ortak bir yol bulma gayreti de mevcuttur.

Kelimelerdeki doğru ifadenin, yazılışlarından çok okunuşlarındaki telaffuza bırakılması, fonetik imlâ esasına dayanan Türkçede şahsî ve kısmî imlâ yolunu açmıştır. Her kelimeyi söylendiği şekliyle yazıya geçirmek isteyenler bulunduğu gibi, bazı terim ve az kullanılan kelimeler ile eski metinlerin neşri dışında özel işaretler kullanmayı gereksiz bulanlar vardır. Söyleniş ile yazılıştaki farklılıkları ve diğer imlâ kurallarını tespit edenlerin ve ortak bir yola girmede öncülük etmek isteyenlerin de en büyük sıkıntısı, kitaplarında yer alan istisnalar olmaktadır. Şüphesiz bu istisnaların en fazla söz konusu olduğu kısım, yabancı asıllı olup Türkçeleşmiş kelimelerdeki inceltmenin, inceltme ve uzatmanın birlikte olduğu ve sadece kalın ünlüyü uzatmanın gerektiği yerler; yani düzeltme (inceltme, uzatma) işaretinin kullanıldığı yerlerdir.

Gerçekten bu işaretin kullanılmayışı veya ihtilâflı olarak kullanılışı, özellikle bilgisayardan istifadeyle aranılan bir bilginin bulunmasında sıkıntılar doğurmaktadır. Şüphesiz bu mâna bakımından da bir karışıklığa yol açmaktadır:

Karlar kar gibi eridi. (Kârlar)
cümlesinde olduğu gibi.

Büyük harfle mi, küçük harfle mi yazılması gerektiğinde tereddüt edilen yerler de başka bir karışıklık sebebidir. Biz, bunda da makam ve müesseseleri

büyük harfle başlatıp, makam sahibi belirsiz olanların ilk harflerini büyük; bütün terimleri ise küçük harfle yazarak orta yolu bulmaya çalıştık:

İstanbul Valiliği

İstanbul kadısı

hatt-ı hümâyûn

Dahiliye Nâzırı Münir Paşa

Dahiliye nâzırı

Bu *İmlâ Usul ve Esasları* ile hedeflenen şey, Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı'ndaki her çalışma grubunun birbiriyle uyumlu ve tutarlı bir imlâyla, elde ettikleri bilgileri kayda geçirmeleri, imlâda birliği sağlamalarıdır.

KISALTMALAR

Sıkça kullanılan kelimeler, kitap veya dergi başlıkları, ansiklopediler, yer, kişi ve kuruluş adları kısaltılarak kullanılabilir.

1. Birden çok kelimedenden oluşmuş kurum ve kuruluş adlarının kısaltmaları, son zamanlarda kullanıldığı gibi harflerin arasına ve sonuna nokta konulmaksızın yazılacaktır:

ATASE	Askerî Tarih ve Stratejik Etüd Başkanlığı
BOA	Başbakanlık Osmanlı Arşivi
BTDD	Belgelerle Türk Tarihi Dergisi
DİA	Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi
TBMM	Türkiye Büyük Millet Meclisi
TDAD	Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi

2. Ölçü, para ve yön adlarının kısaltmalarından sonra nokta konulmaz:

g	Gram
k	Kuzey
kd	Kuzeydoğu
l	Litre
mm	Milimetre

3. Bitişik yazılan kelimelerin kısaltmaları da bitişik yazılır:

cm	Santimetre
kg	Kilogram
km	Kilometre

4. Kısaltılan kelimenin ilk harfi büyükse büyük; küçükse küçük olarak muhafaza edilir:

gd	güneydoğu
Tl	Türk lirası

5. Osmanlı Devleti teşkilâtında yer alan bazı müessese ve kalemlerin ikili veya üçlü kısaltmalarında, ana kurum veya terimi belirten harflerden sonra nokta konulur, en son kısaltmaya nokta konulmaz:

A. MKT	Bâb-1 Âsafî, Mektûbî Kalemi
D. BŞM	Bâb-1 Defterî, Başmuhasebe
D.BŞM.DRB	Bâb-1 Defterî, Başmuhasebe, Darphâne-i Âmire
D.MKF.ODE	Bâb-1 Defterî, Mevkûfât Kalemi, Odun Emîni
DH. MKT	Dahiliye Nezâreti, Mektûbî Kalemi

ÇOK KULLANILAN BAZI KISALTMALAR

a.g.e.	Adı geçen eser
a.g.m.	Adı geçen makale
Al.	Almanca
Ank.	Ankara
Ar.	Arapça
ask.	Askerî
ATASE	Askerî Tarih ve Stratejik Etüd Başkanlığı
AÜ	Ankara Üniversitesi
b	Batı
BA	Başbakanlık Arşivi
bkz.	Bakınız
BOA	Başbakanlık Osmanlı Arşivi
c.	Cilt, cildi
ç.	Çokluk, cemi
Çev.	Çeviren
d	Doğu
Doç.	Doçent
Dr.	Doktor
DTCF	Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi
e.	Edat
EF	Edebiyat Fakültesi
f.	Fiil

Fak.	Fakülte, fakültesi
Far.	Farsça
g	Güney
gb	Güneybatı
gd	Güneydoğu
gös. yer.	Gösterilen yer, gösterilen yerde
h.	Hicrî
i.	İsim
ikt.	İktisâdî
İng.	İngilizce
İsp.	İspanyolca
İst.	İstanbul
İt.	İtalyanca
iÜ	İstanbul Üniversitesi
Jap.	Japonca
k	Kuzey
kb	Kuzeybatı
kd	Kuzeydoğu
m.	Milâdî
maj.	Majüskül
Mat.	Matbaa, matbaası
Mec.	Mecmuası
min.	Minüskül
MSÜ	Mimar Sinan Üniversitesi
MÜ	Marmara Üniversitesi
mük.	Mükerrer
Prof.	Profesör
Rus.	Rusça
s.	Sayfa
sf.	Sıfat
T.	Türkçe
TDK	Türk Dil Kurumu
TDV	Türk Dünyası Vakfı
TKAE	Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü
TOEM	Târîh-i Osmânî Encümeni Mecmuası

TS	Topkapı Sarayı
TTK	Türk Tarih Kurumu
vb.	Ve benzeri, ve başkası
vd.	Ve diğeri, ve devamı
vr.	Varak
Yay. haz.	Yayına hazırlayan
Yay.	Yayınlayan, yayını
Yaz.	Yazan, yazarı
yy.	Yüzyıl

OSMANLI DEVLET TEŞKİLÂTINDA KULLANILAN BAZI KISALTMALAR

a. Hicrî Aylar

M.	Muharrem (Muharremü'l-harâm)
S.	Safer (Saferü'l-hayr)
Ra.	Rebûlevvel
R.	Rebûlâhir
Ca.	Cemâziyelevvel
C.	Cemâziyelâhir
B.	Receb (Recebü'l-ferd, Recebü'l-müfred, Recebü'l-mürecceb)
Ş.	Şa'ban (Şa'bânü'l-mu'azzam, Şa'bân-ı Şerîf)
N.	Ramazân (Ramazânü'l-mübârek)
L.	Şevval
Za.	Zilka'de
Z.	Zilhicce

Ayların onar günlük rumuzları

El.	Evâil (Ayn ilk 10 günü)
Et.	Evâsıt (Ayn 11.-20. günleri)
Er.	Evâhir (Ayn 21.-30. günleri)

b. Nezâretler

AZN.	Adliye ve Mezâhib Nezâreti
BH.	Bahriye Nezâreti/Nezâret-i Celîle-i Bahriye
BŞ.	Başvekâlet (Sadâret)
DH.	Dahiliye Nezâreti/Nezâret-i Celîle-i Dâhiliye
EV.	Evkaf Nezâreti/Nezâret-i Celîle-i Evkâf
HB.	Harbiye Nezâreti
HR.	Hariciye Nezâreti/Nezâret-i Celîle-i Hâriciye
İA.	İâşe Nezâreti (İâşe Müdüriyyet-i Umûmiyyesi)
MF.	Maarif Nezâreti/Nezâret-i Celîle-i Ma'ârif
ML.	Maliye Nezâreti/Nezâret-i Celîle-i Mâliye
MO.	Meâdin ve Orman Nezâreti
MŞ.	Meşihat (Şeyhülislâmlık)
NF.	Nâfia Nezâreti
PT.	Posta ve Telgraf Nezâreti
SH.	Sıhhiye Nezâreti
SN.	Sanayi Nezâreti
SRA.	Bâb-1 Seraskerî (Asâkir-i Mansûre-i Muhammedî)
TAN.	Techizât-1 Askeriyye Nezâreti
TNF.	Ticaret ve Nâfia Nezâreti
TZT.	Ticaret ve Ziraat Nezâreti
ZB.	Zabtiye Nezâreti/Nezâret-i Celîle-i Zabtiye

c. Osmanlı Devleti'nin Bazı Müesseselerinin ve Paşa Kapısı (A.) ve Defterdar Kapısı'na (D.) Bağlı Kalemlerin Kısaltmaları

A.	Bâb-1 Âsafî'ye (Paşa Kapısı'na) ait
A. DVN	Dîvân (Beğlikçi) Kalemi
A.AMD	Âmedî Kalemi
A.DFE	Defterhâne-i Âmire Kalemi
A.MKT	Sadâret Mektûbî Kalemi
A.NŞT	Nişancı Kalemi
A.RSK	Ru'ûs Kalemi
A.SKT	Sadâret Kethudâsı Kalemi
D.	Bâb-1 Defterî'ye (Defterdar Kapısı'na) ait
D.AMH	Anadolu Muhasebesi Kalemi

D.AVG	Avlonya Gümürüğü Kalemi
D.BKL	Büyük Kale Kalemi
D.BMK	Başmukâtaa Kalemi
D.BRM	Bursa Mukâtaası Kalemi
D.BRZ	Büyük Ruznâmçe Kalemi
D.BŞB	Başbakı Kulu Kalemi
D.BŞM	Başmuhasebe Kalemi
D.CMH	Cizye Muhasebesi Kalemi
D.ÇRS	Çeltik Rüsûmu Kalemi
D.EVM	Evâmir-i Mâliye Kalemi
D.GNK	Ganem (Koyun) Mukâtaası Kalemi
D.HMH	Harameyn Muhasebesi Kalemi
D.HMK	Harameyn Mukâtaası Kalemi
D.HSK	Haslar Mukâtaası Kalemi
D.İSM	İstanbul Mukâtaası Kalemi
D.KEV	Küçük Evkaf Muhasebesi Kalemi
D.KFM	Kefe Mukâtaası Kalemi
D.KKL	Küçük Kale Kalemi
D.KLD	Kalemiyye Dairesi
D.KRZ	Küçük Ruznâmçe Kalemi
D.MKF	Mevkûfât Kalemi
D.MMK	Maden Mukâtaası Kalemi
D.MSF	Masraf-ı Şehriyârî Kalemi
D.PSK	Piskopos Kalemi
D.PYM	Piyade Mukâbelesi Kalemi
D.SLY	Salyâne Kalemi
D.SVM	Süvârî Mukâbelesi Kalemi
D.TŞF	Teşrifât Kalemi
D.VRE	Vâridât-ı Şıkk-ı Evvel Kalemi
D.VRS	Vâridât-ı Şıkk-ı Sâni Kalemi
D.YNÇ	Yeniçeri Kalemi
ŞD.	Şûrâ-yı Devlet
ŞE.	Şehremaneti

ç. Bazı Kitap, Dergi ve Ansiklopedi İsimlerinin Kısaltmaları

AÜDTCFD	Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi
BTDD	Belgelerle Türk Tarihi Dergisi
DİA	Diyanet İslâm Ansiklopedisi
İA	İslâm Ansiklopedisi
OAR	Osmanlı Arşivi Rehberi
OTL	Osmanlı Tarih Lügati (M. Sertoğlu)
TDAD	Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi
TDEA	Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi (Dergâh)
TDTD	Türk Dünyası Tarih Dergisi
TED	Tarih Enstitüsü Dergisi
TKAED	Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Dergisi
TM	Türkiyat Mecmuası
TOEM	Târîh-i Osmânî Encümeni Mecmuası

A . İMLÂ ESASLARI

Türkçenin imlâsında, gerek alfabeyle, gerekse sürekli değişikliklere bağlı olarak farklılıklar ortaya çıkmıştır.

İmlâ esaslarını bilmek, hem Türkçenin doğru yazılıp-söylenmesi açısından, hem de var olan bu karışıklıkları, ortak esaslara uyararak gidermek bakımından gereklidir.

Osmanlı Arşivi'ndeki telhis, bilgisayara kayıt ve neşriyat faaliyetleri sırasında ortak bir imlâ esasları teşkil edilmesi, yapılan çalışmalarda birliği sağlamak açısından fevkalâde önemlidir.

İmlâ esasları hazırlanırken dikkat edilen ana unsur, Osmanlı Arşivi'nde mevcut problemlili konuların açıklığa kavuşturulmasıdır. Bu sebeple, bir taraftan gerekli olan imlâ esasları tespit edilirken, diğer taraftan da yeterli sayıda örnek kelimelerden mürekkep bir indeks teşkil edilerek Arşiv çalışanlarının imlâda birliği sağlanması hedeflenmiştir.

I. DÜZELTME İŞARETİNİN (Aksanın) KULLANILIŞI

Düzeltilme işareti, gerek Osmanlı Türkçesi metinlerinin günümüze aktarılmasında, gerekse günümüz Türkiye Türkçesinin yazılıp söylenmesi sırasında; uzun ünlüleri belirtmek ve inceltmeyle uzatmanın bir arada olduğunu göstermek için kullanılır.

Türkçe kelimelerde uzun ünlü bulunmaz. Bu yüzden yabancı asıllı kelimelere mahsus olan uzun ünlülerin belirtilmesi sırasında karışıklıklar görülmekte ve bazen Türkçe eklerdeki ünlüyü belirten "vav", "ye" ve "elif" harfleri uzun sanılarak aksanla gösterilmektedir:

tîmâr, *devletlû* gibi. Bunların doğru yazılışları *timar* ve *devletlü* şeklindedir.

Transkripsiyonlu metinlerde, bütün uzun ünlülerin üzerine düzeltilme işareti konulacaktır.

Düzeltilme işaretinin kullanılması gereken yerler şunlardır:

1. Yazılışı aynı, mânaları farklı olanlar

Aynı harflerle yazılan, fakat söyleniş ve anlam bakımından farklılık arzeden kelimelerde mevcut uzun ünlüler, mutlak olarak düzeltme işaretiyle belirtilirler:

adet, âdet; alem, âlem; adem, âdem; hala, hâlâ; vakıf, vâkıf; nazım, nâzım; hal, hâl; kar, kâr.

2. Uzatma ve inceltmenin birlikte olması

Uzun okunması gereken ünlüden önce ince bir ünsüz (sadasız) yer almışsa, bu takdirde uzatma ve inceltmenin birlikte olduğunu göstermek için aksan kullanılır:

ilâhe, belâ, lâyık, lâzım, hilâfet, elâ, vilâyet, kâmil, vekâlet, kâfir, kâgir, selâmet, sülâle, tekâmül, ulûfe, zekâ, belâgat, cengâver, fevkalâde, hikâye.

3. Nispet "i"si

Arapça ve Farsça asıllı kelimelerin sonuna gelen nispet "i"si, daima uzun ünlüyle yazılmalıdır. Ancak kısaltılmış hâliyle toplumca kabul görmüş bulunan *çini* (çînî), *tiryaki* (tiryâkî), *türkü* (Türkî) ve *varsağı* (varsağî) kelimelerini de böylece yazmak ve okumak gerekecektir. Bunlara ilâve olarak *Hüsnü* (Hüsni), *Lütfü* (Lütfî), *müftü* (müftî) gibi yabancı asıllı kelimelerdeki büyük ünlü uyumuna da dikkat etmeli ve tam bir transkripsiyon gerekmediği hallerde bu kelimeler ünlü uyumuna uygun olarak yazılmalıdır.

Nispet "i"sinin kullanıldığı kelimelerden örnekler:

ilmî, kısmî, dinî, resmî, hususî, cebrî, şahsî, umumî, âbidevî, Konevî, zâtî, Nakşibendî, İsevî, Musevî, adlî, berrî, ahlâkî, insanî, Trabzonî, cehennemî.

* Nispet "i"si, Türkçe kelimelerde de kullanılabilir:

kurşunî, altunî, bayatî.

** Nispet "i"si bulunan kelimelere Türkçe ekler getirildiği zaman, düzeltme işareti yine muhafaza edilir:

ciddî-ciddîleşmek, umumî-umumîleşmek, Mevlevî-Mevlevîlik, hukukî-hukukîlik.

4. Yalnızca uzatmanın bulunduğu yerler

Osmanlı Arşivi'nde kullanılan kelime-terim ve deyimlerde yer alan uzun ünlülerin bazıları, inceltme ve uzama birlikte olmasa bile düzeltme işaretiyle gösterilirler. Bunlar; bugün yaşamayan tarihî terim ve deyimlerle bugün kullanılıyor olmasına rağmen; aksansız yazıldığı takdirde yanlış telaffuza yol açabilecek kelimelerdir. Bunlar indekste yer almıştır:

mâlikâne, Enderûn-ı Hümayûn, Ruznâmçe Kalemi, kıtaât, mukâtaât.

5. g ve k'nin yazılışı

Bir teamül olarak Arapça ve Farsça kelimelerdeki g ve k ünsüzlerinin ince okunduğunu göstermek için, bu ünsüzlerden sonra gelen a ve u ünlülerinin üzerine düzeltme işareti konulur. Ancak bu işaretin bir inceltme vazifesi gördüğünden ve özellikle üzerinde bulunduğu açık heceleri yalnızca incelittiğinden dolayı kelimeleri telaffuz ederken ünlülerin sesini uzatmamaya dikkat etmelidir:

dükkân, dergâh, ordugâh, bekâr, bezirgân; gâvur, kâğıt.

II. EKLERİN YAZILIŞI

Fiil ve isim köklerine gelen eklerin yazılışında belli kurallar mevcuttur. Türkçe ve Türkçeye girmiş yabancı asıllı kelimeleri cümle içerisinde doğru kullanabilmek için bunların aldıkları eklerin yazılış kurallarını da bilmek gereklidir.

1. -yor ekinin yazılışı

Bu ek, ünlü uyumuna uymaz. Eklendiği fiilin ünlüsü ince olsa bile, kendisi kalın ünlüsünü muhafaza eder:

gel-i-yor, gül-ü-yor, seç-i-yor.

* Ünsüzle biten fiil köklerinden sonra geldiğinde -yor eki bir yardımcı ses (bağlantı ünlüsü) alır ve bu ünlü, ünlü uyumlarına uyar:

kur-u-yor, gör-ü-yor, bak-ı-yor, bil-i-yor.

** Ünlüyle biten fiil köklerinden sonra gelen -yor eki, bağlantı ünlüsü almaz; ancak yanındaki ünlüyü darlaştırır:

Ünlü a ise ı veya u olur:

başlıyor (başlıyor), saplıyor (saplıyor), suluyor (suluyor).

Ünlü *e* ise *i* veya *ü* olur:

bekliyor (bekleyor), *istiyor* (isteyor), *ütülüyor* (ütüleyor).

2. *ile* edatının ek olarak yazılışı

Aslında bir edatken, zamanla isimlerin "birliktelik, vasıta" hâlini bildiren bir ek durumuna gelmiş olan *ile* edatının ek olarak yazılışı şu şekildedir:

* Ünsüzle biten kelimelerde büyük ünlü uyumuna tâbi olarak *-le*, *-la* şeklinde yazılır:

adam-la, *çocuk-la*, *taş-la*, *ip-le*, *körük-le*, *kemik-le*.

** Son harfi ünlü olan kelimelere bitişirken, araya bir "y" ünsüzü girer ve büyük ünlü uyumuna uygun olarak yazılır:

balta-y-la, *yapı-y-la*, *keçi-y-le*, *kuzu-y-la*, *sürü-y-le*, *testere-y-le*, *ütü-y-le*.

*** Üçüncü şahıs iyelik eki almış bulunan kelimelere bitiştiğinde de yukarıdaki şekilde yazılır:

kuyusu-y-la, *sürüsü-y-le*, *bütünü-y-le*, *baltası-y-la*, *gelmesi-y-le*, *bulması-y-la*, *istemesi-y-le*.

Bununla birlikte *ile* edatı, özellikle konu, kitap ve makale başlıklarında ve istenirse diğer yerlerde; gerek ünlüyle, gerekse ünsüzle biten kelimelerden sonra ayrı da yazılabilir. Transkripsiyonlu metinlerde ise metne uygun olarak yazılmalıdır:

kedi ile köpek, *Âdem ile Havva*, *ana ile çocuk*, *ordu-yı hümayûn*.

3.-*ken* ekinin ve diğer zarf-fiil eklerinin yazılışı

İsim fiilinin zarf-fiil eki olan *-ken*, diğer fiil şekilleriyle birleşerek zarf-fiil yapar:

gelir-ken, *çıkamaz-ken*, *koşuyor-ken*.

Vurgusuz olduğu için, vurguyu önündeki heceye atan *-ken* (iken), büyük ünlü uyumuna uymaz. Getirildiği kelimenin ünlüleri kalın da olsa, bu ekin ünlüsü ince kalır:

okur-ken (okur iken), *olgun-ken* (olgun iken), *uyuyor-ken* (uyuyor iken), *yoldayken* (yolda iken).

* Transkripsiyonlu metinlerde *-ken* eki, metnin aslına göre yazılacaktır: *gelir iken*.

Diğer zarf-fiil eklerinden *-ip, -ip, -up, -üp* eki, özellikle transkripli metinlerde yanlış olarak *-ib, -ib, -ub, -üb* şeklinde yazılmaktadır. Bilindiği gibi Türkçe kelime ve eklerin sonunda *-b* ünsüzü bulunmaz. Bu yüzden, Türkçe olan bu ekin son harfinin Arap alfabesindeki *-b* (veya *-p*) ile yazılıp yazılmadığına bakılmaksızın, daima *-ip, -ip, -up, -üp* şeklinde yazıya geçirilmesi gereklidir:

bilin-üp, okuy-up, gel-üp, birleş-üp, bak-up, sevil-ip uyanmay-ip, kalk-ip, silkin-ip, karış-ip.

4. *i-* (*imek*) ek fiilinin yazılışı

Dilimizde yalnızca çekim ekleriyle birlikte kullanılan bu ek; gerek isimlerden, gerek fiillerden sonra geldiğinde ünlü uyumuna uyar:

gelir-miş, güzel-dim, çirkin-mişim, küçük-sem, sev-miş-tim, gelir-miş-im, al-mış-ız, gör-müş-sek, istiyor-san, iste-y-ecek-mişiz.

* Ünlüyle biten isimlerden ve bazı şekil ve zaman eklerinden sonra araya bir "y" yardımcı sesi girer:

ala-y-dı, kaçınmalı-y-muşım, hasta-y-dım, sevse-y-di, ikinci-y-im.

** Ünsüzle biten kelimelere eklendiği zaman da "i" ünlüsü düşer ve araya "y" sesi girer:

güzel-miş, kalır-mış, yorgun-du.

Bugün daha çok ekli olarak kullanılan *i-* fiili, *ile* edatı gibi istenirse ayrı da yazılabilir. Ancak transkripsiyonlu metinlerde mutlaka ayrı yazılmalıdır:

mağlup imiş, gelir idim, anlaşılmuş idi.

*** *imek* fiili, *-duk, -dük* partisipleriyle birlikte şöyle kullanılır:

ne idüğü, olduğu, kıldığı, bildiği.

5. *-ki* âidiyet ekinin ve *ki* edatının yazılışı

Ünlü uyumlarına uymayan âidiyet eki, yalnızca *dünkü, bugünkü* gibi bir kaç kelimedede büyük ünlü uyumuna uyar. Bu ekin, *ki* edatıyla karıştırılmaması ve daima bitişik yazılması gereklidir:

başındaki, İstanbul'daki, yanımdaki, Arşiv'deki, yarınki.

* *ki* edatı da ünlü uyumunu kabul etmez, fakat *halbuki, mademki, sanki* gibi kalıplaşmış olarak bitişik yazılan bir kaç edat haricinde daima ayrı yazılır:

*Yeter ki ..., Öyle ki ..., Değil mi ki ..., Şu var ki ..., Demiştir ki ..., O ki ...
Orada ki dirlik yoktur, birlik de olmaz.*

6. Orta hece ünlüsünün değişmesi

İkiden fazla heceli kelimelerin orta hecesindeki ünlü bazen değişme temayülü gösterir. Meselâ, *başla+yor* fiili, *başlı+yor* şeklini alır.

-*yor* ekiyle birleşen fiil kök ve gövdelerinin dışında; değişen orta hece ünlülerinin yazıya geçirilmemesi gerekir:

başlayan (başlıyan değil), *gelmeyen* (gelmiyen değil), *okuyarak* (okıyarak değil), *başlayacak* (başlıyacak değil).

7. da, de edatının yazılışı

da, de edatı, ismin hâl eklerinden olan *-da, -de* ile sıkça karıştırılarak, kendisinden önceki kelimeye bitleştirilmektedir. Keza, sonuna geldiği yer belirtici isme bitişik yazılması gereken *-da, -de* bulunma hâli (lokatif) eki de ayrı yazılmaktadır:

Bende özledim, İstanbul'da ki yanlış örneklerinde olduğu gibi. Bu iki örneğin doğru yazılışları şöyledir:

Ben de özledim.

İstanbul'daki

Cümlede yer alan iki unsurdan birini ötekiyle pekiştiren *da, de* edatının kullanılışına örnekler:

Artık beğensen de bir, beğenmesen de

Bu konu seni de ilgilendirir, onu da.

Sen de mi, Brutus?

* Ünsüz uyumuna göre ünsüzü *t/d* olarak değişen *-da, -de* hâl eki, *-ta, -te* olarak da yazılabilirken; bir nevi kuvvetlendirici unsur olarak görev yapan *da, de* edatı, yalnızca "d" ünsüzüyle yazılır:

sokak-ta, barış-ta; Ankara'da, bayram-da ; ancak:

ona da mı, kalsan da, gelip de, uyuyup da, içip de, uyanıp da.

8. Soru ekinin yazılışı

mi, mi, mu, mü soru eki, sonuna geldiği kelimedenden ayrı yazılır:

Sende mi? Kaldı mı? Üzüldü mü? Oldu mu?

Soru eklerine getirilen ekler, bunlarla bitişik olarak yazılırlar:

Verecek misiniz? Okuyor musunuz? Öler müsün, öldürür müsün?

III. ÜNSÜZ HARFLERİN DEĞİŞMESİ

Türkçe kelimelerde yer alan ünsüz harfler, kendilerinden önce ve sonra gelen harflere ve iki ünlü arasında bulunmalarına göre değişen özelliklere sahiptirler. Kelimelerin sonunda bulunmaları veya ek almaları itibariyle de bazı değişiklikler gösterirler. Türkçe ve Türkçeye girmiş yabancı asıllı kelimelerde yer alan ünsüz harflerin değişmesiyle ilgili gerekli olan kurallar aşağıda gösterilmiştir.

1. Ünsüzlerin sertleşmesi ve iç seste yumuşama

İç seste yumuşama, iki ünlü arasında kalan bir sadalı (sert) ünsüzün yumuşama (sadasızlaşma) eğilimi göstermesidir.

Türkçe kelimelerin sonunda *b, c, d, g* ünsüzleri bulunmaz. Ancak *-ğ* bulunabilir: *dağ, bağ* gibi.

Kelimelerin sonunda bulunmayan bu ünsüzlerin yerine sert karşılıkları olan *p, ç, t, k* ünsüzleri kullanılır:

sap, kap, aç, ağaç, ot, kanat, başak, ak.

* Bu sert ünsüzler (*p, ç, t, k*) ile sona eren kelimelere ekler getirildiğinde, iki ünlü arasında kaldıklarında veya kendilerinden önceki sert karşılığı olmayan bir ünsüz ile bir ünlü arasında kaldıklarında çoklukla yumuşar ve *b, c, d, g* seslerine dönerler:

kapOkadı, ağaçAğaca, kanatOkandı, denkÖdengi, borçÖborcu.

** Yabancı asıllı kelimelerin sonlarında bulunan *b, c, d, g* ünsüzleri sertleşerek *p, ç, t, k* olur:

kitabOkıtap, ilaçÖilacı, ferdÖfert, âhengÖâhenk.

Yabancı asıllı kelimeler ek aldıkları, iki ünlü arasında kaldıkları ve özellikle son sesleri sertleşmiş olduğu takdirde, bu sert ünsüzler iki ünlü arasında yeniden yumuşarlar:

kitabOkıtabı, ilaçÖilacı, fertÖferdi, âhenkÖâhengi.

*** *p, ç, t, k* ünsüzlerinin, bir takım kelimelerin sonunda bulduklarında, iki ünlü arasında yumuşamadıkları ve sertliklerini muhafaza ettikleri görülür:

açÖaçı, otÖotu, - altÖaltı, kalkmakÖkalkar, yapmaÖyapan.

Yabancı asıllı kelimelerin sonunda bulunan bu sert ünsüzlerin bazıları Türkçede korunurken, bir kısmı da yumuşamıştır:

*dost*Ø*odostu*, *tip*Ø*tipi*, *fırsat*Ø*fırsatı*, *hayret*Ø*hayreti*, *melek*Ø*meleği*, *felek*Ø*feleği*, *taktik*Ø*taktiği*, *grup*Ø*grubu*, *meslek*Ø*mesleği*.

* Özel isimlerin sonundaki *b*, *c*, *d*, *g* yumuşak ünlülerinin muhafaza edilmeleri gerekmektedir:

Ahmed, *Bayezid*, *Haccac*.

** Başlıklarda ise bu ünsüzlerin, söyleyişteki teamül sebebiyle sertleştikleri görülür:

Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğüne, *Başbakanlığın*, *İstanbul Valiliğine*.

2. Mastar eklerinin (fiil isimlerinin) yazılışı

Mastar eklerinden *-mak*, *-mek*, yalnızca sert şekli bulunan bir ektir. Mastar eklerinden (fiil isimlerinden) sonra *-ı*, *-i* (akuzatif) ve *-a*, *-e* (datif) hâl ekleri geldiğinde, ekin iki ünlü arasında kalan son sesi (*-mak*, *-mek*'teki *-k* ünsüzü) yumuşar:

*al-mak*Ø*al-mağa*, *başla-mak*Ø*başla-mağa*, *gez-mek*Ø*gez-meğe*,
*bil-mek*Ø*bil-meği*, *kal-mak*Ø*kal-mağı*.

-ma, *-me* mastar eki de aynı hâl ekleriyle bitiştirğinde, bu hâl ekleri ile kendisi arasına bir *-y-* yardımcı sesi (ünsüzü) gelir:

*bakma*Ø*bakma-y-a*, *yazma*Ø*yazma-y-a*, *bilme*Ø*bilme-y-i*,
*görme*Ø*görme-y-e*, *sevme*Ø*sevme-y-i*, *verme*Ø*verme-y-e*.

IV. KELİMEYLE İLGİLİ ESASLAR

Türkçe ve yabancı asıllı kelimelerin yazılışları geniş bir şekilde ele alınmıştır. Yer, kişi, müessese adlarının yazılışları ve yabancı asıllı kelimelerin Türkçedeki kullanılış kuralları, gerektiği yerde belirtilmiştir.

1. Yabancı asıllı kelimelerin yazılışı

Yabancı asıllı kelimelerden Türkçenin ünlü ve ünsüz uyumlarına uymayanlar, umumiyetle Türkçenin bu kurallarına uygun hâle getirilerek yazılır. Transkripsiyonlu metinlerde ise aslına uygun olarak yazılır.

Arapça ve Farsça asıllı kelimelerin ve hecelerin sonlarındaki ünsüzler Türkçede sadasızlaşır. Bilhassa kelime sonunda durum böyledir ve bu imlâya da akseder:

*mekteb*Ø*mektep*, *hudûd*Ø*hudut*.

Arapça kelimelerin ayın ve hemze ünsüzleri, Türkçede kelime başında düşer:

*'aşk*Ø*aşk*, *'ömr*Ø*ömür*, *'emr*Ø*emir*.

Transkripsiyonlu metinlerde (‘) olarak göselerilen *ayın* ve (’) olarak gösterilen *hemze*, diğer metinlerde sadece *kesme işareti* (') ile gösterilir:

Sanat, *bid'at*; *me'ser*, *Kur'ân*Ø*san'at*, *bid'at*; *me'ser*, *Kur'ân*.

* Ortada kesmeye dönüşen hemze ve ayın, kelime sonunda ek alarak düştüğü zaman, ünlü bir harfle gösterilip, araya bir yardımcı ünsüz almaz:

câmi 'iØ*camii* (camisi değil), *menşe* 'iØ*menşe'i* (menşeyi değil).

**Arapça ve Farsça asıllı kelimelerin sonlarındaki çift ünsüzlerin arasına getirilen ünlü, imlâda gösterilir:

*aks*Ø*akis*, *bahs*Ø*bahis*, *şehr*Ø*şehir*, *nakl*Ø*nakil*, *ömr*Ø*ömür*.

*** Batı dillerinden alınmasına rağmen Türkçe söylenişleri oldukça yaygın olan bazı kelimeler, söylenildikleri gibi yazılırlar:

*doctor*Ø*doktor*, *culture*Ø*kültür*, *üniversité*Ø*üniversite*, *radio*Ø*radyo*, *realiste*Ø*realist*, *television*Ø*televizyon*.

2. Yer adlarının yazılışı

Batı dillerinden ve Arapça-Farsçadan alınan yer adları, kendi orijinalitelerini koruyarak yazılırlar:

Mısru'l-Kâhire; *Bordeaux* (Bordo), *New York*.

Bununla birlikte Türkçedeki söylenişleriyle yerleşmiş olan yer adlarının bu şekilleriyle yazılmaları daha doğrudur:

Londra (London), *Almanya* (Deutschland), *İtalya* (Italia).

3. Şahıs adlarının yazılışı

Latin asıllı dillerden alınan şahıs isimleri, genellikle o ülkelerin dilleriyle yazılırlar:

Cervantes Descartes, Rousseau, Shakespeare, Moliere.

* Batı asıllı kişi adlarının bir kısmı dilimize Türkçe söylenişleriyle yerleşmişlerdir. Bunların bu şekilleriyle yazıya geçirilmeleri doğru olur:

Napolyon (Napoleon), *Şarlken* gibi. Şüphesiz, bu isimlerin kendi dillerine göre yazılışları da yanlış sayılamaz.

** Arapça ve Farsça şahıs adları, Türkçe söylenişlerine göre yazılırlar:

Cemal, Abdullah, Pehlevî, Nizamî, Nizameddin, Muhammed.

*** Arapça isim tamlamasından müteşkil şahıs adları, bir kaç seyrek kullanılanı (*İmâdüddin, Adûdüddin, Atâullah*) hâric, Türkçe söylenişe uygun olarak yazılırlar:

Seyfeddin, Necmeddin, Sabahaddin, Hayreddin.

**** Diğer yabancı asıllı kişi adları ise Türkçe söylenişlerine uygun olarak (bazı istisnalarıyla birlikte) yazılırlar:

Herodot, Sokrates; Lermontov, Turgenyev.

4. Kurum ve kuruluş adlarının yazılışı

Bu isimleri belirten kelimelerin hepsi büyük harfle başlar:

Türkiye Büyük Millet Meclisi, Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Kore Gazileri Derneği, Balkan Türkleri Dayanışma Derneği, Yeşilköy Hava Limanı, Meteoroloji Genel Müdürlüğü, Diyanet İşleri Başkanlığı.

* Bazı kurum ve kuruluş adlarının yazılışları, kalıplaşmış oldukları hâlleriyle yazılırlar:

Dışişleri Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Yeşilay, Karayolları Genel Müdürlüğü.

** Kurum ve kuruluş isimlerine getirilen -ce, -ca ekleri, bu isimlere bitiştirilerek ve aralarında bir kesme olmaksızın yazılır:

Genel Müdürlüğümüzce, Dışişleri Bakanlığınca, Başbakanlıkça, Valilikçe, Ankara Anaşehir Belediye Başkanlığınca.

*** Kişi, yer ve müessese adlarının dışında kalan özel adların sonuna gelen ekler, kelimeyle bitişik yazılırlar:

Azerîlerin, Türklerin, Türkçenin, Türkçeden, Müslümanların, Hıristiyanlardan.

**** Yer ismi olmasına rağmen, bu kelimelerin sonuna gelen -lı, -li, -lu, -lü ekleri de kelimededen ayrı yazılmaz:

İstanbullu Hoca, Kayserili İsmet Ağa.

5. Terkipli ve tamlamalı unsurların yazılışı

Arapça isim ve sıfat tamlamalarında, ilk kelimededen sonra gelen kelimeler özel isimse büyük, değilse küçük harfle yazılır:

Keşfü'z-zünûn, Emîrû'l-Mü'minîn, Bahrû'l-ahmer, Dârü'l-hadîs, el-Lugatü'l-Arabiyye, Kitâbu'l-harâc.

Farsça isim ve sıfat tamlamaları özel isim yerine kullanıldıklarında büyük harflerle; diğer durumlarda küçük harflerle yazılır:

Kitâb-ı Harâc, Şakâyık-ı Nu'mâniye, Eyâlât-ı Mümtâze Kalemi, Memâlik-i Mahrûsa-i Şâhâne, Fecr-i Âîf, Servet-i Fünûn, Hazret-i Peygamber, Cenâb-ı Hak, Dîvân-ı Hümayûn, saltanat-ı seniyye, hatt-ı hümayûn, fermân-ı âlî, berât-ı âlî-şân, ber-vech-i mu'tâd, hâl-i hâzır, zât-ı devletleri, sû-i tefehhüm, hey'et-i umûmiye, Bahr-i Ahmer.

* *nehr-i Fırat, bahr-i Hazar, eyâlet-i Trabzon, livâ-i Manastır* gibi yer belirten Farça terkiplerin, yerin cinsini belirten ilk kelimelerinin birinci harfi küçük olarak yazılır. Burada dikkat edilecek husus, yer belirten ilk kelimenin *Bahr-i Ahmer* numunesinde olduğu gibi yer ismiyle birlikte bir bütünlük teşkil edip etmemesidir. Tamlamanın her iki kelimesi de özelleşmişse, bu takdirde her iki kelimenin ilk harfleri büyük yazılır:

Bahr-i Ahmer, Bahr-i Siyâh, Bahr-i Sefid.

** Terkip "i"si Türkçe'deki ünlü uyumuna uyularak yazılır:

yâr-ı vefâdâr, dâğ-ı derûn, cân-ı azîz, nazar-ı dikkat, hüsn-i hâl, bûy-ı vefâ, Bâb-ı Âlî, harc-ı âlem.

Terkip i'si uzun ünlü (*â, û*) ile biten kelimelerden sonra gelirse, önüne bir -y- sesi alır:

Şûrâ-yı Devlet; ordu-yı hümâyûn.

*** Türkiye Türkçesinde bazı terkipler atılmıştır. Bu yüzden terkipli kelimelerden bir kısmının, eski metinlerin transkripleri dışında böyle yazılmaları yadırganmamalıdır. Transkripsiyonlu metinlerde aslına uygun olarak yazılacaktır:

izzetinefis (izzet-i nefis), *Bâbiâli* (Bâb-ı Âlî), *harcırah* (harc-ı râh), *suistimal* (sû-i isti'mâl), *nazarıdikkat* (nazar-ı dikkat), *suikast* (sû-i kasd), *idareimaslahat* (idâre-i maslahat).

Arapça tamlamalar için de aynı şey söylenebilir:

Dârülaceze (Dârü'l-aceze), *Sâdeddin* (Sa'dü'd-dîn).

Türkçeye giren Arapça ve Farsça asıllı "*în*", "*ûn*", "*ân*", "*ât*" çokluk eklerindeki ünlüler düzeltme işaretiyle gösterilirler:

me'mûrîn, mu'allimân, müverrihîn, bendegân, dilberân, hâcegân-ı Divân-ı Hümâyûn.

Farsça bağlama edatı "*u*" veya "*ü*", Osmanlı Türkçesinde çok sık kullanılmıştır. Bu ekin daima ayrı yazılması gerekir:

zevk ü safâ, fakr ü zarûret, nehb ü gâret, emr ü fermân gibi. Sonu ünlüyle biten kelimelerden sonra araya bir "*v*" ünsüzü getirilerek yazılır:

Leylâ vü Mecnûn, ezâ vü cefâ.

Normal metinlerde, edebî olarak birbirlerine bağlanmaları gerekmeyen ve transkripli metinlerde, sözlüklerde "*u/ü*" bağlama edatıyla birlikte yazılmayan kelimelerin —*u/ü*— şeklindeki yazılışları yersizdir. Bunların "*ve*" edatıyla birbirlerine bağlanmaları gerekmektedir:

Müretteb ve mürekkep; geldi ve gitti; iş'âr ve i'lâm etti kelime grublarındaki bağlama edatı "*u/ü*" olmaz. Ancak şu kelimeler birbirlerine "*u/ü*" bağlama edatıyla bağlanmalıdır:

hüsn ü ân, devlet ü ikbâl, âh u enin, emn ü amân .

**** Arapça ve Farsça kelimelere getirilen sıfatlar ve diğer şekiller, getirildikleri kelimelerle aralarına bir "-" çizgisi konularak yazılırlar:

Hilâfet-nişîn, Devlet-i Ebed-müddet (Osmanlı Devleti), hazret-i men-lehü'l-emr, cenâb-ı sadâret-me'âb, devletlü nezâret-penâhîleri, arz-ı bende-i bî-mikdârîleri.

Arapça ve Farsça kelimelerin yazılışlarında kullanılan, ancak bazı kelimelerin normal metinlerdeki yazılışlarında kaldırılan terkip çizgisi, transkripsiyonlu metinlerde aslına uygun olarak yazılmalıdır:

PeyderpeyØpey-der-pey, DersaâdetØDer-sa'âdet, DeraliyyeØDer-aliyye.

6. Birleşik kelimelerin yazılışı

Bir veya birden çok kelimenin bir araya gelerek yeni bir mefhumu karşılmasına kelimelerin birleşmesi diyoruz. Bu kelimelerin yazılması, imlâmızın önemli meselelerindendir.

Bitişik ve ayrı yazmanın genel kaidesi: Türkçe kelimelerde, kalıplaşmış ve bitiştiklerinde yeni bir mâna kazanmış, ilk kelimelerindeki mânadan uzaklaşmış olanların haricindeki kelimeler ayrı yazılırlar:

Bağdat hurması, Ankara keçisi, Tatar böreği.

a. Birleşik isimlerin yazılışı

Ayrı yazıldıklarında bile kendi mânalarını muhafaza eden kelimeler, teamül olarak bitişik yazılıyorsa, buna riayet edilecektir:

önsöz, yeryüzü, başbakan, başçavuş, Başmuhasebe Kalemî, başbakı, başkapı.

* Deyimler, ikilemeler ve ayrı yazıldıklarında da tek kelime gibi mâna ifade edenler ayrı yazılırlar:

pala bıyıklı, iyi niyet, ön sıra, sağ taraf, bu defa, başına buyruk, öteden beri, hepsi birden, baştan başa, evsiz barksız, yavaş yavaş, pılı pırtı, eski püskü, boşu boşuna, akın akın, takım takım.

** İkilemelerin arasına virgül konulmaz:

çabuk çabuk.

*** Yabancı asıllı *-be-* ile yapılan ikilemeler ayrı yazılır ve tekrar kelimelerinin arasına çizgi konulur. Türkçe kelimelerden müteşekkil olup, aralarına *-be-* getirilen ikilemeler çizgisiz ve ayrı yazılır. Bunun haricinde araya çizgi konulmaz:

câ-be-câ, vech-be-vech, mâh-be-mâh, pey-der-pey; ay be ay, kat be kat, öz be öz.

**** Yeryüzü şekilleri adlarıyla ve yerleşim yerlerinin adları olan köy ve kasaba gibi kelimelerle bir sıfat veya çok az bir istisna ile isim tamlaması kalıbında teşkil edilen yer adları bitişik yazılır:

Yeniil, Acıgöl, Pınarbaşı, Eskişehir, Uludağ, Acıpayam, Karadeniz, Kızılırmak, Karacaova, Kırcaali.

b. Birleşik fiillerin yazılışı

Birleşik fiil, bir fiille bir zarfın, cümlenin özne, nesne ve yer tamlayıcısı gibi bir unsurunun yan yana gelmesiyle teşekkül eder. Bunlar belli kalıplar hâlinde bulunurlar:

ba. Zarf grubu kalıbında olanlar: Bunlar ayrı yazılırlar:

denk gelmek, yan bakmak, yavaş kalmak, boş vermek.

bb. Özne olan isimlerle teşekkül eden gruplar: Her iki kalıpta olanlar da ayrı yazılırlar:

başı dönmek, gözü korkmak, gücü yetmek, canı sıkılmak, gözü kararmak, başı sevdalanmak, gün doğmak.

bc. Nesne olan isimlerle: Bu gruptaki kelimelerin her birisi ayrı yazılır:

hüküm vermek, yol açmak, ulak salmak.

bç. Yer tamlayıcısı olan isimlerle: Bunlar da diğerleri gibi ayrı yazılırlar:

darda kalmak, ele almak, elden çıkarmak, faka basmak, hâlden anlamak, oyuna gelmek, yola girmek.

bd. Nesne olan isimler ve yardımcı fiillerle: Asıl yardımcı fiillerden en çok kullanılanları *etmek* ve *olmak* olup, bunlardan önce gelen ve nesne olan isim ayrı yazılır:

alt etmek, boş olmak, boş bulunmak, iyi olmak, iyi etmek, söz etmek, şaka yapmak, yok eylemek, yok olmak.

* Asıllarında, Türkçenin yapısına aykırı olarak iki ünsüz bulunan (*ömr, emr, sabr* gibi) yabancı kelimeler, Türkçede sonlarındaki bu iki ünsüzün arasına bir ünlü alarak kullanılırlarken (*ömür, emir, sabır* gibi); bu kelimelere gelen *etmek, olmak, eylemek* yardımcı fiilleri, tekrar sonradan iki ünsüz arasına giren ünlüyü düşürür ve asıllarına dönen bu kelimeler Türkçe bir yardımcı fiille kullanılırlarken bitişerek yazılırlar:

aksØakisØaksetmek, sabrØsabırØsabretmek, emrØemirØemretmek, kahrØkahırØkahrolmak.

** Bununla birlikte bu kuralın *akıl etmek* ve *zehir olmak* gibi bir kaç istisnası mevcuttur.

*** Tek heceli yabancı asıllı kelimelerin Türkçe kullanılışlarında düşen aynı cins çift ünsüzlerden biri, bu kelimeler *etmek, eylemek, olmak* yardımcı fiilleriyle birleştiğinde yeniden ortaya çıkar:

hissØhisØhissetmek; hallØhalØhalletmek gibi.

be. Zarf-fiiller ve yardımcı fiillerle kurulmuş gruplar kalıbında:

bilmek, durmak, gelmek, görmek, kalmak, koymak, vermek, yazmak yardımcı fiillerinden önce gelen ana fiile *-a, -e, -ı, -i* zarf-fiil ekleri ilâve edilirse, bunlarla teşkil edilen kelimeler bitişik yazılır:

olabilmek, gidedurmak, şaşakalmak, düşeyazmak, olagelmek, süregelmek, alıkoymak gibi.

* Bu kalıpta, ancak *-ıp, -ip* zarf-fiiliyle yapılan kelime grupları ayrı yazılırlar:

apışıp kalmak, olup bitmek, gülüp durmak, yiyip içmek.

bf. Zarf-fiille yapılan ikilemeler: Bunlar da ayrı yazılırlar:

ata ata, araya araya, diye diye, dura dura, ağlaya ağlaya, düşe kalka, konuşa konuşa, bata çıka, otura otura, ite kaka.

7. Küçük harflerin kullanılışı

İmlâda birliğin sağlanamayışına yol açan unsurlardan birisi de, kelimelerin ilk harflerinin büyük veya küçük harfle başlamalarıdır.

Fazla karışıklığa sebep vermemek için küçük harflerin kullanıldığı yerleri maddeler hâlinde şöyle sıralayabiliriz:

a. Türkçede tür isimlerinin ilk harfleri, cümle içerisinde küçük harfle yazılırlar:

yer, yurt, toprak, hürriyet, kurtuluş, barış, savaş, ağaç, balık, göl, deniz, su, ırmak, çiçek, bitki, arpa, buğday.

b. Ay ve gün adları, belirli bir tarih verilmediği zaman küçük harfle yazılır:
şubat, mart, ocak, çarşamba, cuma.

c. Belli günlerin, haftaların, mevsimlerin, konferans, kongre ve toplantıların adları da cümle içerisinde küçük harfle yazılırlar:

hidrellez günü, nevruz günü, filim günleri, sağlık haftası, yaz mevsimi, kış yorgunluğu, beş yıllık plan, mevsim-i şitâ, îd-i fitr.

ç. Abla, ağabey, dayı, enişte, teyze gibi kelimeler küçük harfle yazılırlar:
Fahriye abla, Neclâ abla, Süleyman ağabey.

d. Osmanlı Devleti teşkilâtına ait hat, vesika ve terim ile ilgili kelimelerin ilk harfleri, cümle içerisinde küçük harfle yazılırlar:

rik'a hattı, berat tevcihi, mevâcip tezkiresi, tezkire-i sâmiye, hatt-ı hümayûn, buyruldu, resm-i dellâliye, aded-i ağnâm.

e. Makam sahipleri belirsiz müesseselerin, kişileri ifade eden ikinci kelimelerinin ilk harfi küçük yazılır:

İstanbul valisi, Sadâret kethudâsı, Harbiye nâzırı, Üsküdar kaymakamı.

f. Yön adları, cümle içerisinde tek başlarına geçtikleri zaman küçük harfle yazılırlar:

Akşamları doğudan esen rüzgâr, yönünü battıya çevirdi.

g. Arapça sıfat ve isim tamlamalarındaki kelimeler özel bir isim olmadığı takdirde küçük harfle yazılır:

devrû'd-dâim, Hadikatü'l-cevâmi'

ğ. Farsça isim ve sıfat tamlamalarında kitap, yer, şahıs ve müessese belirtenlerin dışındakilerin ilk harfleri, cümle içerisinde küçük harfle yazılır:

hâl-i pür-melâl, felâket-i azîme, kürk-i samûr.

8. Büyük harflerin kullanılışı

Yazıda cümlelerin ilk kelimesi büyük harfle başlar. Özel isimler, yer ve müessese adları büyük harfle yazılırlar. Büyük harflerin cümle içerisinde kullanıldığı yerler şunlardır:

a. Belli bir tarih bildiren ay ve gün adları büyük harfle yazılır:

28 Ocak 1987'de memuriyete başladım.

b. Mısraların ilk kelimesi büyük harfle yazılır:

Halk içinde muteber bir nesne yok devlet gibi;

Olmaya devlet cihanda bir nefes sıhhat.

c. Millet, boy, oymak, aşiret, dil, lehçe, din, mezhep isimleri büyük harfle başlar:

Türk, Türkmen, Azerî, Özbek, Balkar, Alman, Fransız, Arnavut, Türkçe, Arapça, İslâmiyet, Müslümanlık, Hıristiyanlık, Hanefîlik, Sünnîlik, Mevlevîlik, Kadirîlik, Katolik, Protestan, Müslim, Müslüman, Yahudi, Mü'min, Mecusî.

ç. Özel adlardan türetilen isim ve sıfatlar da büyük harfle başlarlar:

Türklük, Türkçülük, İslâmlık, Türkçeleştirmek, Avrupalılaşmak, Garpcılık, Aydınli, Edirneli, Bursalı, Trabzonlu, Türkoloji, Azerîce.

d. Yön adları özel bir yer bildirdikleri zaman büyük harfle yazılırlar:

Güneydoğu Anadolu, Güneybatı Anadolu, Kuzey Karadeniz, Batı Anadolu, Orta Asya, Orta Doğu.

* Yön adlarından türetilen ve o bölgeye mensubiyeti ifade eden kelimeler de büyük harfle başlar:

Batı'dan gelen yeni akımlar, Ortadoğu ülkeleri, Doğu ülkeleri, Şark kurnazlığı, Doğulu, Batılı, Batılılaşma, Batılılık.

e. Şahıs ad ve soyadları; bunlara ilâveten ünvan gruplarının, akrabalık, meslek, lakap ve rütbe adlarının; bey, hanım, efendi gibi sınıf bildiren kelimelerin ilk harfleri büyük yazılır:

Mehmet Âkif Ersoy, Çaka Bey, Süleyman Efendi, Barbaros Hayreddin Paşa, Pîrî Reis, Mehmet Ağa, Murat Molla., Binbaşı Tevfik, Muallim Cevdet, Dursun Kaptan, Safiye Sultan, Şehzade Cem Sultan, Topal Osman, Kurtdereli Mehmet Pehlivan, Tornacı Ali, Hoca Sadeddin Efendi, Fitnat Hanım.

f. Halk ve Dîvân şiirinde kullanılan mahlaslar da büyük harfle yazılırlar:

Avnî, Fuzulî, Nesimî, Dertli, Şahinoğlu, Kaygusuz Abdal.

g. Bütün coğrafi adlar büyük harfle başlar ve ülke adlarından sonra gelen idarî yapı ve sistemi anlatan kelimeler de yine büyük harfle yazılırlar:

Hindistan, Yeni Zelenda, Amerika Birleşik Devletleri, Birleşik Arap Krallığı, Türkiye Cumhuriyeti.

h. Kıta, bölge, şehir, kasaba, köy, mahalle, dağ, deniz, akarsu, göl, ova, nehir gibi yer adları büyük harfle yazılır. Ancak bunların cinsini bildiren kelimeler küçük harfle yazılır:

Avrupa, Asya, Marmara bölgesi, İstanbul şehri, İnegöl kazası, Trabzon eyâleti, eyâlet-i Şirvan, memâlik-i Azerbaycan.

*Yer adlarından önce kullanılan yön adları (ana yönler) ile eski, yeni, büyük, küçük, iç, orta, aşağı ve yukarı kelimeleri ayrı ve büyük harfle yazılırlar:

Doğu Anadolu, Doğu Rumeli, Cenûbî Kafkasya, Kuzey Kıbrıs, Güneydoğu Anadolu, İç Asya, İç Erenköy, Büyük Menderes, Büyük Çekmece (Çekmece-i Kebîr), Küçük Çekmece (Çekmece-i Sağır), Orta Asya, Aşağı Fırat, Aşağı Ayrancı, Yukarı Dudullu.

**Şahıs isimlerinden teşkil edilen mahalle isimleri bitişik, mahalle ve cadde kelimesinin ilk harfi büyük olarak yazılır:

Namıkkemal Mahallesi, Ziyagökalp Caddesi gibi. Ancak eski metinlerin transkriplerinde bu şahıs isimlerinin ayrı yazılmaları daha doğrudur:

Cisr-i Mustafa Paşa, Koca Mustafa Paşa semti.

***Aynı adı taşıyan yer isimleri, buldukları bölgelerle birlikte, diğerlerinden ayırt edilmesi için bu bölge adları ayrı ve büyük harfle yazılırlar:

Karadeniz Ereğlisi, Marmara Ereğlisi, Konya Ereğlisi.

i. Osmanlı Arşivi'nde kullanılan ve müessese bildiren kalem adları büyük harfle yazılır:

Bâbiâli Evrak Odası, İstanbul Gümrüğü defterleri, Dîvân-ı Hümâyûn, Mühimme Odası, Dahiliye Mektûbî Kalemi.

j. Farsça tamlamalarda, tamlamalar bir kişi, yer, kitap ve müessese adını ifade ediyorsa, tamlamaların her iki unsuru da büyük harfle başlar:

Kitâb-ı Harâc, Mühimme-i Mektûme Kalemi, Cîsr-i Mustafa Paşa

k. Mektuplarda, hitapların ilk kelimesi büyük harfle başlar:

Sevgili arkadaşım, Muhterem efendim.

Resmî yazılarda, hitap kelimelerinin hepsi büyük harfle başlar:

Sayın Genel Müdür, Sayın Vali, Sayın Başbakan.

l. Makam sahibi belli müessese isimlerinin ünvan kısmı, müesseseleri ifade eden kelimeler büyük harfle başlar:

İstanbul Valiliği, İzmir Belediye Başkanlığı, Şehremini Rıdvan Paşa, Şuşa Hanı İbrahim, Kuba Hanı olan Feth Ali Han, Çıldır Valisi vezir-i mükerrem Süleyman Paşa.

m. İş yerlerini, çalışma odalarını gösteren yazıların tek kelimelik olanları büyük harfle; birden çok kelimelik olanlarının ilk kelimeleri büyük harfle, diğerleri küçük harfle yazılır:

Müdür, Başkan, Vali, Danışma, Bekleme salonu, Danışma bürosu, Otobüs durağı.

n. Cümlede tırnak işareti içerisine alınan kelimelerin ilki büyük harfle başlar:

Ahmet, "Peki bu kadar gecikmeni nasıl mazur göstereceksin bakalım?" dedi.

o. Kitap adları ve şiir başlıkları ile iki ve daha çok kelimeyle kurulmuş gazete, kitap, dergi adlarında, edatlar dışındaki her kelime büyük harfle başlar:

Ateşten Gömlek, Mavi Türkü, Safahat, Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi, Türkiyat Mecmuası, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Dergisi, Türk Yurdu, Huzur, Han Duvarları.

9. Sayıların ve tarihlerin yazılışı

Türkçede bütün sayılar ayrı yazılır:

bir, yüz on, dokuz yüz doksan dokuz, bir milyon.

Ancak para ile ilgili müesseselerde, araya başka rakamın girmemesi için bütün sayıların bitişik yazılması da yaygın bir kullanılıştır:

birmilyonikiyüzonsekizbin.

a. Romen rakamlarının yazılışı

Sınırlı kullanılışları olan Romen rakamları, başlıca şu yerlerde kullanılırlar:

Yüzyılları bildiren sayılarda: *XX. yüzyıl, XIX. asır.*

Kitap ve dergi ciltlerini göstermede: *I. cilt, IV. cilt.*

Aynı adı taşıyan padişah ve kralların sırasını belirtmede: *II. Abdülhamid (veya Abdülhamid II), IV. Murad, II. Napolyon.*

Sınıf ve apartman katlarını göstermekte: *II. kat; II. sınıf.*

Tarihlerde, ay adlarını belirtirken: *3. VIII. 1992.*

Yüzyıl, cilt ve ay göstermede Arap rakamlarının kullanılması da mümkündür:

20. yüzyıl, 9. cilt, 3. 8. 1992.

b. Tarihlerin yazılışı

Yıl ve gün gösteren sayılar her zaman rakamla yazılır:

1958 yılında Trabzon'da doğdum. 23 Nisan 1920'de TBMM açıldı.

Bugün 17.30'da mesaimi bitirmiş olacağım.

Gün bildiren tarihlerde aylar kelime hâlinde yazılabileceği gibi, Arap veya Romen rakamlarıyla da yazılabilirler:

9 Eylül 1922; 23.X.1932.

Tarihlerde gün, ay ve yıl bildiren rakamların arasına nokta "." işareti kullanılır:

25.7.1992.

V. NOKTALAMA İŞARETLERİ

Cümlede yer alan unsurların birbirleriyle olan düzenini sağlamak üzere noktalama işaretlerinden faydalanılır. Ancak noktalama işaretlerinin çok fazla kullanılarak yazının işarete boğulması doğru olmaz. Zira noktalama işaretlerinden maksat, yazılan şeylerin doğru anlaşılması, okuyuşa kolaylık sağlanması, ifadeye açıklık getirilmesidir. Bunları tek tek ele alacağız:

1. Nokta

a. Çekimli bir fiille bitsin bitmesin, hüküm bildiren her söz birliğinden sonra nokta konulur: *Hayır. Sen de git. Geliyorum. Bu gece çalışmayacağım, çünkü çok uykusuzum..*

b. Kısaltmalarda kullanılır: *İst.* (İstanbul), *Ar.* (Arapça), *s.* (sayfa).

c. Sıra göstermek üzere satır başlarına konan rakam ve harflerden sonra kullanılır:

1. Sesle İlgili Hâdiseler; A. Ünlü ve Ünsüz Uyumları; a. Büyük ünlü uyumu, b. Küçük ünlü uyumu, c. Ünsüz uyumu.

ç. Saat ve dakika gösteren sayılar arasına konur: *Bu gün 17.30 kargosu ile bu kitabı Ankara'ya göndereceğiz. Evden en geç 7.30'da çıkman gerekiyor.*

d. Rakamlarda, kuruluşlarla liralardan ve beşten çok hanelilerde, rakam gruplarının arasına konur:

234.50 (iki yüz otuz dört lira, elli kuruş).

178.392 (yüz yetmiş sekiz bin üç yüz doksan iki).

2. Virgül

a. Cümlede sıralanan kelime, kelime grupları ve cümleleri ayırt etmek için kullanılır:

İnsan nerede olursa olsun, eğer istiyorsa her yerde çalışabilir.

Dün çok çalışmadım, çünkü kızım hastaydı.

b. Cümlenin bir unsurundan önce gelerek onu açıklayan bir kelime veya kelime grubundan önce konur:

İnsan, âlemlerin numûne-i imtisâli, ne güzel bir şekilde yaratılmıştır.

Bütün gruplar, Tasnif büroları hariç, yaz boyunca depolarda çalıştılar.

* Cümlede iki virgül arasına alınan bu açıklayıcı bilgilerin "-" işaretiyle veya parantezle sınırlandırılması da mümkündür:

Kanunî (Osmanlıların en uzun müddet saltanat süren padişahı), babası Yavuz Sultan Selim'e göre oldukça süslü giyinirdi.

c. Ünlem grupları ile hitap için ünlem gibi kullanılan kelimelerden sonra konur:

Ey şehid oğlu şehid, isteme benden makber.

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın.

ç. Sayılarda, ondalıkları ayırmak için kullanılır:

35,3 (otuz beş, onda üç).

d. Mektuplarda ve kitaplarda, yazıların tarihini ve yerini belirtirken, yer ismi ile tarih arasına konur:

İstanbul, 1992, Üsküdar, 3.8.1992.

e. Kabul ve ret sözleri olan evet, hayır ve yok kelimelerinden sonra konur:

Evet, tam zamanında geldin. Hayır, henüz dönmedi. Yok, ben seninle arkadaş olamam.

3. Noktalı virgül

Virgülden daha belirli ayırma ve duraklama işaretidir.

a. Aralarında şekil ve mâna bakımından ilgi bulunan ve virgülle ayrılmış iki cümlelerin arasına konur:

Gel dersin gelmez; git dersin gitmez.

At ölür meydan kalır; yiğit ölür şan kalır.

b. Aynı değerde olup birbirinden virgüllerle ayrılmış bulunan ve birbirleriyle şekil ve anlamca ilişkileri bulunan kelime ve kelime gruplarının arasına konur:

Ali de, kardeşi Yaşar da iyi insanlardır; ancak bir kusurları var, pek kötümserdirler.

c. Birbirine tekrarlı edatla bağlanmış ve virgülle ayrılmış iki cümle ile edatsız başka bir cümle arasına konur:

İş işten geçti; artık bitirsen de olur, bitirmesen de.

Ha Ali Hoca, Ha Hoca Ali; ne farkeder?

ç. Cümlede aynı unsur değerinde olan ve aralarında virgüller bulunan kelime ve sayıları ayırmada kullanılır:

Arapça kitap ve şahıs adlarına iki örnek verelim: Sunullâh; Kitâbü'l-belâğa.

Rakamlar tekli ve çiftli olarak sıralanmaktaydı: 103, 105, 107; 102, 104, 106.

4. İki nokta

Açıklama, örnek verme, nakletme işaretidir:

Bir güne verimli başlamak istiyorsan yapacağın ilk şey şudur: erken kalkmak.

Dolaysız olarak anlatılan sözlerden önce konur:

Kadın hışımla sordu: "Hâlâ ne bekliyorsunuz?"

Aktarılan söz tırnak içinde olarak, veya tırnaksız; satır başına konulan bir çizgiden sonra da verilebilir:

Yıldırım gece vakti Niğbolu'ya girdi ve kale mazgallarına doğru seslendi:

-Bre Doğan! Bre Doğan!

5. Üç nokta

Sözün kesilip cümlelerin devamının okuyucuya yorumlatılmak istenmesi hâlinde; başka örneklerin de var olduğunu belirtmede kullanılır:

Öyle candan bir insan ki... Seninle de konuşulmaz ki... Masasının üstü karmakarışık: defterler, pusulalar, ıvır zıvır notlar, çay bardakları...

*Bir metinden yapılan aktarmalarda, alıntının tam tamına olmadığını, atlamaların bulunduğunu belirtmek için kullanılır:

...bâlâda zikredildiği üzere arz-ı dâ'î-i kemîneleri budur ki:

6. Soru işareti

Soru kelime ve cümlelerinden sonra kullanılır. Parantez içerisinde kullanıldığında ise şaşma ve şüpheyi ifade eder:

Bir insan nasıl bu kadar câhil olabilir?

Mayıs ayının 21. günü (?) dünyaya gelmişim.

*Soru maksadıyla söylenen bazı kelimelerden sonra da soru işareti konulur:

Adınız? Doğum yeriniz? Bitirdiğiniz fakülte? Adresiniz?.

7. Ünlem işareti

Nida işareti de denen bu işaret, seslenme, hitap, hayret, şaşma, heyecan ve acıma işaretidir. Parantez içerisinde ise alay, inanmama ifadesini taşır:

Eyvah! Gene geç kaldım. Oh, ne iyi oldu! Aşk olsun! Vay canına! Dur yolcu! Arkadaş! Beyefendi! Hanımefendi!

**Bu işe birincilikle (!) girmiş, şimdiki başarısızlığına aldanmamalıymışız (!).*

8. Birleştirme çizgisi

İki unsuru birbirine bağlamada, satır sonlarındaki kelime bölünmelerinde, rakamların arkasında, dil bilgisinde ekler ve köklerin gösterilmesi sırasında, Farsça ve Arapça tamlamalar ve terkiplerde ve yabancı kişi ile yer adlarında kullanılır:

Türkçe, Ural-Altay dillerindedir.

Arapça-İngilizce Sözlük.

Dün derse gelenlere baktım: 9-10 kişiydiler.

aç-tır-mak, is-te-di-ği-niz.

darb-ı mesel; Servet-i Fünûn; Aşk-ı Memnû; bî-günâh, nâ-ehil; Jean-Jacques Rousseau.

*Açıklayıcı unsur ile açıklanan arasına konur:

Arşiv çalışanları -ki yıllardır bu işle meşguldüler- hâlâ öğrenecekleri pek çok şeyin olduğunun farkındaydılar.

9. Çizgi

Karşılıklı konuşmalarda kullanılır:

-Dün denize gittin mi?

-Hayır, bütün gün kitap okudum.

10. Kesme işareti

Özel adlardan sonra gelen ekleri ayırmak için kullanılır:

İmlâ Kılavuzu'nun uygulanması; Akif'in şiirleri.

Kurum ve kuruluşların kısaltmalarından sonra gelen ekleri ayırmak için kullanılır:

İÜEF'nin yeni eğitim dönemi, TBMM'nin açılışı.

Sayılarından sonra gelen ekleri ayırmak için kullanılır:

23 Nisan 1923'te, 18 Ekim 1988'de.

Dilbilgisinde konular anlatılırken, bir harf veya ekten sonra kullanılır:

n'nin iç seste m olması; l'nin Batı dillerinde ince olması; ki'nin ünlü uyumlarına uymayan bir edat olduğu.

* Kitap, dergi ve gazete adları tırnak içerisinde verildiği zaman, isimlerin sonuna konulan tırnak işareti aynı zamanda bir kesme görevi yaptığı için, ayrıca kesme işareti kullanılmaz:

Ahmet Haşim'in "Göl Saatleri"ni, "Türkiye Balık Adları"nı.

**Kesme işaretiyle ayrılan ek, satır sonuna geliyorsa, ayırma çizgisi konulmadan alt satıra yazılır ve kesme işareti kelimenin sonunda bırakılır:

Hazîne-i Evrâk'

m...

Bütûn yaz İstanbul'

daki çöp yığınları.... Fakat

transkripsiyonlu metinlerde tamlama çizgisi satırın sonuna geliyorsa, çizgi müteakip satır başına yazılır:

... Hazîne

-i Evrâk...,

... emr ü fermân

-i hümayuna imtisâlen...

***Özel adlardan türetilmiş kelimelerde, türetilmede kullanılan ekler kesme işaretiyle ayrılmaz:

Bayburtlu Zihni, Ankaralı Hacı Bayram, Romalı, İstanbullu Hoca, Urfalı Nâbî, Antepli Sütçü İmam, Türkçenin Kuralları, Arapların âdetleri, Mehmet Ankaralıdır.

11. Parantez

Okunması gerekmeyen, cümledeki fikri dışarıdan destekleyen, kaynağı gösteren, örneğe temas eden kelime, söz ve işaretleri içerisine alan bir çeşit isbat ve izah işaretidir:

Bu konuda daha önce (bkz. s. 176) bilgi vermiştik.

Dîvân (Beğlikçi) Kaleminin görevleri şunlardır.

* Nokta, virgül gibi işaretler, parantezin sonuna konur. Ancak parantez içerisindeki açıklama bir cümle ise, cümlenin gerektirdiği noktalama işaretleri parantezin içerisine konur:

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak (M. Akif).

Ben ona (Niçin bu kadar çok geciktin?) diye sorduğumda, yüzündeki üzüntüyü görüp pişman oldum.

12. Tırnak işareti

Mânayı açıklama, kelime veya sözü belirtme; dikkati çekme ve bir nakil işaretidir:

"Bir ben vardır bende, benden içerü." (Yunus Emre)

Cüneyt: "Ben de Arif Nihat Asya'nın 'Bir Bayrak Rüzgâr Bekliyor' şiirini okumak istiyorum." dedi.

"Bay", aslında "zengin" demektir.

Tırnak içerisine alınmış olan isimden sonra gelen ekler için ayrıca bir kesme işareti konulmaz:

"Osmanlı Arşivi Rehberi"nden bütün araştırmacılar istifade edeceklerdir.

13. Bölme işareti

"Veya" anlamı ile iki unsur arasına konur ve bunların birisinin yerine kullanılabilir olduğunu gösterir:

ayılmak bayılmak /ayılıp bayılmak, vokallerin /ünlülerin birbirleriyle uyumları; konsonantların /ünsüzlerin sertleşmesi.

Yan yana yazılan iki mısra'ın arasına konur:

"Büyük İtrî'ye eskiler derler, / Bizim öz mûsikîmizin pîri;"

B. DİP NOTU ve BİBLİYOGRAFYA ESASLARI

Aslında bir imlâ meselesi olmamakla beraber, makalelerin ve kitapların sayfa düzenleri, dipnotları ve bibliyografya esaslarına dair bir kaç söz söylemek yerinde olacaktır:

1. Makalenin sayfa düzeni

Makalelerin, mezuniyet, lisans ve lisans üstü tezlerinin kendilerine mahsus düzenleri vardır. Bunların hususî olanlarını bir kenara bırakırsak, yazıda şekil bakımından dört unsurun bulunduğunu söyleyebiliriz:

a. Orta başlık: Orta başlık, sayfanın tam ortasına yazılır.

b. Yan başlık: Yan başlık, genellikle paragraf hizasında yazılır. Bazan da satır başına alınır.

c. Paragraf: Asıl satır başından biraz içeride başlar. Paragraflar, yazıya başlarken kullanılır. Ayrıca konu, fikir ve ifade akışı değişikçe de baş vurulur.

ç. Satır başı: Paragraf başlarının altındaki asıl metin başlarıdır. Bunlardan önce kâğıdın sol kenarında belli aralık (3 veya 4 cm) bırakılır. Alt kısımdan 2-2.5 cm; sağ kenardan 1.5-2 cm boşluk bırakılmalıdır. Üst başlıklar ile metin arasında altı daktilo aralığı; satırlar arasında en geniş aralık veya üç küçük aralık bulunmalıdır.

d. Dip notu düzeni: Dip notunda, önce makale yazarının adı, soyadı, tırnak içerisinde makalenin yer aldığı kitabın, derginin, antolojinin vs.nin adı, cilt numarası, ait olduğu yılı, sayı ve fasikül numarası, yayımlandığı yılı, neşrolunduğu yeri, kaynak olarak kullanılan sayfa numaraları yer alır:

Kitapların kaydı ise, sırasıyla yazar adı-soyadı, kitabın adı, basım yeri-yılı, yayımlandığı yer, varsa cilt numarası ve kullanılan sayfa numarası şeklinde belirtiler.

Şemseddin SÂMÎ, *Kâmûs-ı Türki*, Çağrı Yayınları, 2. baskı, İstanbul 1987, s. 462.

A. Süheyl ÜNVER, "XIV. Asırda Anadolu'da Selçukluların An'anesine Bağlı Mezar Taşları Üzerine", *Vakıflar Dergisi*, XII (1978), Ankara 1978, s. 16.

Dip notlarının tekrarı

a. Aynı sayfada, aynı yazarın eserinin tekrarı:

1 M. Tayyip Gökbilgin, *Rumeli'nde Yürükler, Tatarlar ve Evlâd-ı Fâtihân*, İstanbul 1957, s. 23.

2 gös. yer.

b. İkinci notta ayrı sayfa gösterilmesi:

1. Bernard Lewis, "İzlanda'da Türkler", *Türkiyat Mecmuası*, X (1953), s. 278.

2. a.g.m, s. 279.

c. Araya başka bir eser girdikten sonra tekrarı:

Araya başka bir yazarın kitap veya makalesi girdikten sonra *a.g.m*, *a.g.e* kısaltması, yazar soyadı ve virgülden sonra konur. Eğer bir yazarın tek eseri kullanılıyorsa, sadece soyadı ile de kısaltma yapılabilir:

1. Neşet Çağatay, *Bir Türk Kurumu Olan Ahîlik*, Ankara 1974, s.83.

2. Mehmet Genç, "Osmanlı Esnafı ve Devletle İlişkileri", *Ahîlik ve Esnaf Dergisi*, İstanbul 1986, s.113-114.

3. Çağatay, a.g.e., s.87.

ç. İkinci eserin, araya başka eserler girdikten sonra tekrarı:

İkinci eseri takip eden notta, yazarın birinci eserinden veya araya başka eserler girdikten sonra birinci ve ikinci eserlerden bahsedilecekse, artık soyadından sonra *a.g.e* kullanılmaz. Sadece eseri anlatan kısaltma kullanılabilir veya eserin tamamı aynen yeniden zikredilir.

d. Aynı soyadını taşıyan yazarların adları tam olarak ve bütün isimler zikredilerek verilir.

2. Bibliyografya esasları

Bibliyografyalarda, faydalanılan eserler:

a. Arşiv Kaynakları,

b. Yayınlanmış Belgeler,

- c. Kitaplar,
- ç. Dergi ve Mecmualar-Makaleler,
- d. Ansiklopediler,
- e. Gazeteler gibi başlıklar altında verilebilir.

Bibliyografyalarda şu sıra takip edilir:

Yazar soyadı-adı, kitabın-makalenin adı, cilt sayısı, yayınevi ve yayın numarası, basım yeri ve tarihi:

KÜTÜKOĞLU, Bekir, *Osmanlı-İran Siyasî Münasebetleri-I (1578-1590)*, İstanbul 1962.

_____, *Kâtib Çelebi "Fezleke"sinin Kaynakları*, İstanbul 1974.

Görüldüğü gibi, bir yazarın iki ve daha çok eseri zikredildiği zaman, ikinciden itibaren, yazarın soyadı hizasında bir çizgi çizilir ve eserin adına geçilir.

* Şüphesiz bibliyografyaların tertip edilirken alfabetik bir düzen içerisinde olmaları gerektiği herkesçe bilinen bir husustur.

** Gerek bibliyografyalarda, gerekse dipnotlarının kayıtlarında, makale isimleri tırnak içerisinde yazılırken, makalenin alındığı kitap-dergi-ansiklopedi veya antolojinin adı, altı çizilerek veya mümkünse italik olarak yazılır.

Dip notu veya alıntı dışında da kitapların adı, ya altı çizilerek, yahut italik olarak yazılır.

C. BİBLİYOGRAFYA

Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, "İmlâ Esasları", c. 1, İstanbul 1988.

ERGİN, Muharrem, *Türk Dil Bilgisi*, Boğaziçi yayınları, 5. baskı, İstanbul 1980.

_____, *Üniversiteler İçin Türk Dil Bilgisi*, Boğaziçi yayınları, İstanbul 1986.

KÜTÜKOĞLU, Mübahat, *Tarih Araştırmalarında Usûl*, Kubbealtı neşriyatı, 2. baskı, İstanbul 1991.

TANSEL, Fevziye Abdullah, *İyi ve Doğruyu Yazma Usûlleri-III*, Kubbealtı neşriyatı, İstanbul 1978.

TULUM, Mertol, "Ön söz"; "Ne Dediler, Ne Yaptılar?"; "Eleştiriler ve Cevaplar", *Dil Tartışmalarında Gerçekler-1*, TTK yayınları, Ankara 1990, s. III-IV; 1-23 ; 24 - 46.

_____, *Yeni İmlâ Kılavuzu*, Tercüman gazetesi, İstanbul 1986.

Türk Dil Kurumu yayınları, *İmlâ Kılavuzu*, TTK Basım Evi, Ankara 1988.

İNDEKS

A

Normal Yazılışı	Transkripsiyonlu Yazılışı
<i>a'mal</i>	a'mâl a'mâl-i sâliha
<i>âb</i>	
<i>âb u havâ</i>	
<i>aba</i>	abâ
<i>abd</i>	
<i>abdal</i>	
<i>Abdullah</i>	Abdullâh
<i>Abdullah b. Mübarek</i>	Abdullâh b. Mübârek
<i>Abdullahzade</i>	Abdullâhzâde
<i>Abdurrahman Bey</i>	
<i>Abdülaziz Han</i>	
<i>Abdülhakim Arvasî</i>	Abdülhakîm Arvâsî
<i>Abdülhamid Han</i>	
<i>abes</i>	
<i>âbıhayat</i>	âb-ı hayât
<i>âbide</i>	
<i>âbidevî</i>	
<i>Âbidin Paşa</i>	
<i>abus</i>	abûs
<i>acaba</i>	acebâ
<i>acayip</i>	acâ'ib aca'ibü'l-garâ'ib
<i>acele</i>	
<i>Acemce</i>	
<i>Acemi Ocağı</i>	
<i>Acemi oğlanları</i>	
<i>Acemiyân</i>	
<i>acep</i>	aceb
<i>aceze</i>	
<i>acil</i>	âcil
<i>âciz</i>	

Normal Yazılışı	Transkripsiyonlu Yazılışı
<i>aciz, aczi</i>	acz acze düşmek
<i>âcizane</i>	âcizâne
<i>acul</i>	acûl
<i>acuze</i>	acûze
<i>aç gözlü</i>	
<i>Âd kavmi</i>	
<i>adabımuâşeret</i>	âdâb-ı mu‘âşeret
<i>adalet</i>	adâlet adâlet-meâb
<i>adamakıllı</i>	
<i>adâvet</i>	
<i>addetmek</i>	
<i>addolunmak</i>	
<i>adedî</i>	
<i>adem</i>	
<i>âdem</i>	
<i>ademiyyet</i>	ademiyyet
<i>âdemiyyet</i>	âdemiyyet
<i>âdemoğlu</i>	
<i>âdet</i>	
<i>adet, adedi</i>	aded aded-i ağnâm
<i>âdeta</i>	âdetâ
<i>adi</i>	âdî
<i>adil</i>	âdil
<i>adilâne</i>	âdilâne
<i>Adilcevaz</i>	Âdilcevâz
<i>adilik</i>	âdîlik
<i>adlî</i>	
<i>afakî</i>	âfâkî
<i>âfât</i>	
<i>âfet</i>	
<i>âfetzede</i>	âfet-zede
<i>aff, affi</i>	afv afv-ı şâhâne
<i>affetmek</i>	afvetmek

Normal Yazılışı	Transkripsiyonlu Yazılışı
<i>afiyet</i>	âfiyet
<i>afyonkeş</i>	afyon-keş
<i>agâh</i>	âgâh
<i>aguş</i>	âgûş
<i>ağababa</i>	
<i>ağabey, ağabeyi</i>	
<i>ağabeylik</i>	
<i>Ağrıboz</i>	
<i>ağustos; 30 Ağustos</i>	
<i>ağyar</i>	ağyâr
<i>ah</i>	âh
	âh u enîn
<i>ahali</i>	ahâlî
<i>âhar</i>	
<i>aharlı kâğıt</i>	
<i>ahbap, ahbabı</i>	ahbâb
<i>ahenk, ahengi</i>	âhenk hem-âhenk
<i>aheste</i>	âheste
<i>ahfat, ahfadı</i>	ahfâd
<i>ahîren</i>	
<i>Ahi</i>	Ahî
<i>Ahilik</i>	Ahîlik
<i>âhir</i>	
<i>ahiret</i>	âhiret
<i>ahit, ahdi</i>	ahd
<i>ahitname</i>	ahidnâme ahidnâme-i hümâyûn
<i>ahkâm</i>	
<i>Ahkâm defterleri</i>	
<i>Ahkâm-ı Mâliye defterleri</i>	
<i>ahlâf</i>	
<i>ahlâk dışı</i>	
<i>ahlâk, ahlâkı</i>	
<i>ahlâkçılık</i>	
<i>ahlâkî</i>	
<i>Ahtapolu kazası</i>	kazâ-i Ahtapolu

Normal Yazılışı	Transkripsiyonlu Yazılışı
<i>ahval, ahvali</i>	ahvâl ahvâl-i hâzıra
<i>Ahyolu Cizyesi</i> <i>ahzetmek</i>	ahz ü i'tâ ahz ü kabz
<i>aidat, aidatı</i>	âidât
<i>aidiyet, aidiyeti</i>	âidiyyet
<i>aile</i>	âile
<i>ailevî</i>	âilevî
<i>ait</i>	âid
<i>Ak Ağalar Kapısı</i>	Ak Ağalar Kapusu
<i>akabe</i>	
<i>akabinde</i>	
<i>akademisyen</i>	
<i>akamet, akameti</i>	akâmet
<i>Akçaabat</i>	Akçaâbâd
<i>Akdağmadeni</i>	Akdağma'deni
<i>akeb</i>	der-akeb
<i>âkıbet, âkıbeti</i> <i>âkıbetü'l-umûr</i>	
<i>akılâne</i>	âkılâne
<i>akide</i>	akîde
<i>Âkif Efendi</i>	
<i>akik</i>	akîk
<i>âkil</i>	
<i>âkilâne</i>	
<i>akim</i>	akîm
<i>akis, aksi</i> <i>aksetmek</i>	aks
<i>âkit</i>	âkid
<i>akit, akdi</i>	akd
<i>akıselim</i>	akl-ı selîm
<i>aklî</i>	
<i>akliyât, akliyâtı</i>	
<i>akran</i>	akrân

Normal Yazılışı**Transkripsiyonlu Yazılışı***aksam*

aksâm

aksiseda

aks-i sedâ

aksülamel

aksü'l-amel

*Akşemseddin**akuzatif**akvâm**Cemiyet-i Akvâm**âl*

Âl-i Abâ

Âl-i İmrân

Âl-i Osmân

Âl-i Resûl

alâ

alâ-eyyi hâl

alâ-hâzâ

alâ-hide

alâ-kadari'l-imkân

alâ-kadari't-tâka

alâ-küllü şey'in

alâ-merâtibihim

alâ-tarîkı'l-hezl

ale'l-hükm

ale'l-infirâd

ale'r-ra'si ve'l-ayn

ale't-tahkîk

ale't-tevâlî

*âlâ**Alâeddin Keykâvus**alafranga**alâim-i semâ*

alâ'im-i semâ

Alaiye

Alâ'iyye

*alâka**alâkabahş*

alâka-bahş

*alâkadar**alâmeleinnâs*

alâ-mele'in-nâs

*alâmet, alâmeti**Alasonya kazası*

kazâ-i Alasonya

Normal Yazılışı	Transkripsiyonlu Yazılışı
<i>alaturka</i>	
<i>Alâüddevle</i>	
<i>alay bozan</i>	
<i>alâyiş</i>	
<i>aleddevam</i>	ale'd-devâm
<i>alelacayip</i>	ale'l-acâ'ib
<i>alelacele</i>	ale'l-acele
<i>alelâde</i>	ale'l-âde
<i>alelekser</i>	ale'l-ekser
<i>alelhusus</i>	ale'l-husûs
<i>alelîtlâk, alelîtlâkı</i>	ale'l-îtlâk
<i>alelumum</i>	ale'l-umûm
<i>alelusul</i>	ale'l-usûl
<i>alem</i>	
<i>Alem mehterleri</i>	Alem-i Nebevî mîr-i alem mîrî alem
<i>âlem</i>	âlem-ârâ âlem-efrûz âlem-gîr âlem-i berîn âlem-i ervâh âlem-i hâb âlem-i kudsî âlem-i kübrâ âlem-i lâhût âlem-i misâl âlem-şümûl âlem-tâb
<i>alemdar</i>	alemdâr Alemdâr-1 Hâssa Alemdârân-1 Hâssa
<i>alenen</i>	
<i>alenî</i>	
<i>alenîleşmek</i>	
<i>alessabah</i>	ale's-sabâh

Normal Yazılışı	Transkripsiyonlu Yazılışı
<i>alet</i>	âlet
<i>Alevî</i>	
<i>Alevîlik</i>	
<i>aleyhtar</i>	aleyhdâr
<i>aleyhtarlık</i>	
<i>alikonulmak</i>	
<i>alikoymak</i>	
	âlî-şân
	fermân-1 âlî-şân
	berât-1 âlî-şân
<i>Ali b. Ebî Tâlib (r.a.)</i>	
<i>Ali Emirî Kütüphanesi</i>	
<i>Ali Emirî Tasnifi'nde</i>	
<i>âli, âliye</i>	âlî, âliyye
	âlî-baht
	âlî-fitrat
	âlî-makâm
	âlî-şân
	âlî-tebâr
	Dergâh-1 Âlî
	fetevâ-yı âliyye
	mekâtib-i âliyye
<i>âlicenap</i>	âlî-cenâb
<i>âlikadr</i>	âlî-kadr
<i>alil</i>	alîl
	alîlâne
<i>âlim</i>	
	âlimü'l-gayb ve'-ş-şehâde
<i>aliyye</i>	alîm
<i>Devlet-i Aliyye</i>	
<i>tarîkat-i aliyye</i>	
<i>aliyyülâlâ</i>	aliyyü'l-a'lâ
<i>Alkış çavuşları</i>	
<i>Allah</i>	Allâh
<i>allâme</i>	
<i>Allahaismarladık</i>	Allâhu Te'âlâ
	Allâhu a'lem bi's-savâb

Normal Yazılışı	Transkripsiyonlu Yazılışı
<i>alt bölüm</i>	
<i>alt kurul</i>	
<i>alt üst</i>	
<i>alt yapı</i>	
<i>alt yazı</i>	
<i>alternatif</i>	
<i>altmışaltı</i>	
<i>altunî</i>	
<i>ama</i>	ammâ
	ammâ velâkin
<i>âmâ</i>	a'mâ
<i>amade</i>	âmâde
<i>âmâl, âmâli</i>	
<i>âmâlık</i>	a'mâlık
<i>aman</i>	amân
	emn ü amân
<i>âmed şod</i>	
<i>Âmedçi</i>	
<i>Âmedî</i>	
<i>Âmedî halîfesi</i>	
<i>Âmedî Kalemi</i>	
<i>Âmedî defterleri</i>	
<i>Âmedî efendi</i>	
<i>Âmedî-i Dîvân-ı Hümâyûn</i>	
<i>amelî</i>	
<i>amelimande</i>	amel-i mânde
<i>ameliyat</i>	ameliyyât
<i>âmenna</i>	âmennâ
<i>âmin</i>	
<i>âmir</i>	
<i>amme</i>	
	an-karîbi'z-zamân
	an-ziyâde mahlûl
<i>ana yurt</i>	
<i>Anadolu ağası</i>	
<i>Anadolu beylerbeyisi</i>	Anadolu beğlerbeğisi
<i>Anadolu defterdarı</i>	Anadolu Defterdârı

Normal Yazılışı	Transkripsiyonlu Yazılışı
<i>Anadolu eyâleti</i>	
<i>Anadolu kazaskeri</i>	
<i>Anadolu Kazaskerliği</i>	
<i>Anadolu Muhasebeciliği</i>	Anadolu Muhâsebeciliği
<i>Anadolu pâyesi</i>	
<i>Anahtar ağası</i>	
<i>analitik</i>	
<i>anane</i>	an‘ane
<i>ananevî</i>	an‘anevî
<i>anasır</i>	anâsır
	anâsır-ı erba‘a
<i>anayasa</i>	
<i>anbar</i>	
	Anbâr-ı Âmire
<i>anbarcıbaşı</i>	
<i>anbean</i>	ân-be-ân
<i>âni</i>	ânî
<i>Ankaravî Sun‘ullah</i>	Ankaravî Sun‘ullâh
<i>ansiklopedik</i>	
<i>ant, andı</i>	and
<i>antlaşma</i>	
<i>antoloji</i>	
<i>anturparantez</i>	
<i>apansızın</i>	
<i>apar topar</i>	
<i>apayrı</i>	
<i>arabacıbaşı</i>	
<i>arabacılar Kışlası</i>	
<i>Arabacıyân</i>	
<i>Arabacıyân-ı Hâssa</i>	
<i>arabâi</i>	arabâi
	Ser-arabâi
<i>arak resmi</i>	
<i>arakiye</i>	
<i>Arap ve Acem Defterdarlığı</i>	
<i>Arap ve Acem kazaskeri</i>	
<i>Arapkir</i>	Arabkir

Normal Yazılışı	Transkripsiyonlu Yazılışı
<i>arazi</i>	arâzî arâzî-i âmire arâzî-i Beytül'mâl arâzî-i emîriyye arâzî-i harâciyye arâzî-i mahlûle arâzî-i mahmiyye arâzî-i mektûme arâzî-i metrûke arâzî-i mevkûfe-i sahîha arâzî-i mevrû'a arâzî-i seniyye arâzî-i sultâniyye
<i>Ardalı çavuş</i>	
<i>arızî</i>	ârızî
<i>Arife Divânı</i>	
<i>Arife mu'âyedesi</i>	Arife mu'âyedesi
<i>Arnavut Belgradı</i>	Arnavud Belgradı
<i>Arnavut İskenderiyesi</i>	Arnavud İskenderiyyesi
<i>Arpa Emaneti</i>	Arpa Emâneti
<i>Arpa emini</i>	Arpa emîni
<i>arpalık timar</i>	
<i>arpalık, arpalığı</i>	ber-vech-i arpalık
<i>arslancı</i>	
<i>Arslanhane</i>	Arslanhâne
<i>Arslanlı Çeşme</i>	
<i>arşiv</i>	
<i>Osmanlı Arşivi'ni</i>	
<i>Osmanlı Arşivince</i>	
<i>artçılar</i>	
<i>arusiye</i>	arûsiyye
<i>aruz</i>	arûz
<i>arz</i>	
<i>Arz ağaları</i>	
<i>arz kâğıdı</i>	
<i>Arz Odası</i>	
<i>arz tezkiresi</i>	

Normal Yazılışı	Transkripsiyonlu Yazılışı
<i>Arzhane</i>	arz-ı hâl-i kullarıdır ki
<i>arzuhal</i>	Arzhâne
<i>arzuhal taşı</i>	arzuhâl
<i>arzuhalcı</i>	
<i>asabî</i>	
<i>Âsafnâme</i>	
<i>asâkir</i>	Asâkir-i Hâssa
	Asâkir-i Mansûre-i Muhammediyye
	asâkir-i şâhâne
<i>Asal şâkirdleri</i>	
<i>asalet</i>	asâlet
<i>asaleten</i>	asâleten
<i>âsâr</i>	
<i>âsâr-ı atîka</i>	
<i>âsayiş</i>	âsâyiş
<i>asesbaşı</i>	
<i>asgarî</i>	
<i>ashap, ashabı</i>	ashâb
	Ashâb-ı Kirâm
	ashâb-ı ferâ-iz
<i>asil, aslı</i>	asl
<i>asır, asrı</i>	asr
<i>asil</i>	asîl
<i>asileşmek</i>	âsîleşmek
<i>asilik</i>	âsîlik
<i>asilzade</i>	asilzâde
<i>Asir</i>	Asîr
<i>Âsitâne</i>	
<i>Âsitâne defterdarı</i>	Âsitâne defterdârı
<i>Âsitâne-i Aliyye</i>	
<i>Askerî Ruznâmçe</i>	Askerî Rûznâmçe
<i>askerileşmek</i>	
<i>aslî</i>	
<i>asrî</i>	

Normal Yazılışı	Transkripsiyonlu Yazılışı
<i>Astar çavuşu</i>	
<i>Asyaî</i>	Asyâî
<i>Aş Kapısı</i>	Aş Kapusu
<i>Aşağı Bölükler</i>	
<i>aşağı yukarı</i>	
<i>âşâr</i>	a‘şâr
<i>âşârî</i>	a‘şârî
<i>aşçıbaşı postu</i>	
<i>aşçıbaşı, aşçıbaşıyı</i>	
<i>Aşere-i Mübeşşere</i>	
<i>Aşhane</i>	Aşhâne
<i>aşikâne</i>	
<i>aşikâr</i>	âşikâr
<i>aşina</i>	âşinâ
<i>aşiret</i>	aşîret
<i>aşiyân</i>	âşiyân
<i>aşure</i>	aşûre
<i>At Meydanı</i>	
<i>At Meydanı Sarayı</i>	
<i>at gemisi</i>	
<i>atalet</i>	atâlet
<i>atasözü</i>	
<i>ataşe</i>	
<i>atâyâ</i>	
<i>atâyâ-yı şâhâne</i>	
<i>atebek</i>	
<i>ateş gemisi</i>	
<i>ateş kayığı</i>	
<i>ateşîn</i>	
<i>atfen</i>	
<i>atfetmek</i>	
<i>Âtîf Efendi</i>	
<i>atîf, atfi</i>	atf
<i>âtîfet</i>	
<i>âtî</i>	âtî
<i>atik</i>	atîk
	Atîk defterler

Normal Yazılışı	Transkripsiyonlu Yazılışı
<i>atika</i>	atîka âsâr-ı atîka
<i>Atina Muahedesi</i>	
<i>atiyye-i seniyye</i>	
<i>Atlı Mukâbelesi</i>	
<i>Atlı saka</i>	
<i>Atlı sekban</i>	
<i>Atlı zağarcı</i>	
<i>atmacacı</i>	
<i>atmacacıbaşı</i>	Atmacacıyân-ı Hâssa
<i>attar</i>	attâr
<i>atûfetlü</i>	
<i>Avadan bostancıları</i>	avâ'id-i mu'tâde
<i>avam</i>	avâm
<i>Avanos</i>	
<i>avâre</i>	
<i>avâriz</i>	avâriz-ı dîvâniyye bedel-i avâriz
<i>avâriz vakıfları</i>	
<i>avcıbaşı</i>	
<i>avene</i>	
<i>Avrathisarı</i>	Avrathisârı
<i>Avrupâî</i>	
<i>Ayak Dîvânı</i>	
<i>Ayak nâibi</i>	
<i>ayan beyan</i>	ayân beyân
<i>Âyan Meclisi</i>	
<i>âyan</i>	a'yân
<i>ayar</i>	a'yâr
<i>Ayasofya Tevliyeti</i>	
<i>Ayastefanos Muahedesi</i>	
<i>Ayazma Bahçesi</i>	Ayazma Bağçesi
<i>âyet-i kerîme</i>	
<i>Ayıntab</i>	
<i>ayıp, aybı</i>	ayb

Normal Yazılışı	Transkripsiyonlu Yazılışı
<i>ayırt etmek</i>	
<i>Âyin-i Cem</i>	
<i>âyin-i şerîf</i>	
<i>âyine-i devrân</i>	
<i>âyinedar</i>	âyinedâr
<i>âyinhan</i>	âyinhân
<i>aynelyakîn</i>	ayne'l-yakîn
<i>aynisafa</i>	ayn-ı safâ
<i>aynî</i>	
<i>ayniyât</i>	
<i>Ayniyât defterleri</i>	
<i>Ayniyât Şefliği</i>	
<i>ayniyet</i>	ayniyyet
<i>ayrı basım</i>	
<i>ayrıca (ayrıyeten olmaz.)</i>	
<i>az gelişmişlik</i>	
<i>aza</i>	a'zâ
<i>azâde</i>	
<i>azamet</i>	
<i>azamî</i>	a'zamî
<i>Azap ağası</i>	
<i>Azap Kapısı</i>	
<i>Azap kâtibi</i>	
<i>azap</i>	azâb Azabân-ı Tersâne
<i>azat, azadı</i>	âzâd ser-âzâd
<i>azil, azli</i>	azl
<i>azletmek</i>	
<i>azleylemek</i>	
<i>azlolunmak</i>	
<i>azim, azmi</i>	azm
<i>azmetmek</i>	
<i>azmettirmek</i>	azm ü cezm eylemek
<i>azimet, azimeti</i>	azîmet
<i>Azrail</i>	Azrâ'il Azrâ'il aleyhi'sselâm

B

<i>Baalbek</i>	Ba'albek
<i>Bâb-ı Âsafî</i>	
<i>Bâb-ı Defterdârî</i>	
<i>Bâb-ı Hümâyûn</i>	
<i>Bâb-ı Hümâyûn Hazinesi</i>	
<i>Bâb-ı Meşihat</i>	
<i>Bâb-ı Seraskerî</i>	Bâb-ı Ser'askerî
<i>Baba Cafer Zindanı</i>	
<i>Baba-yı Atîk</i>	
<i>Babaeski</i>	
<i>Bâbîâli</i>	Bâb-ı Âlî
<i>Bâbîâli Caddesi</i>	
<i>Bâbîâli Evrak Odası</i>	Bâb-ı Âlî Evrâk Odası
<i>Bâbüssaâde</i>	Bâbü's-sa'âde
<i>Bâbüssaâde Ağası Dairesi</i>	
<i>Bâbüsselâm</i>	Bâbü's-selâm
<i>bac</i>	bâc
	bâc-ı ağnâm
	bâc-ı kırtıl
	bâc-ı ubûr
<i>bacaluşka</i>	
<i>Baç Madeni</i>	
<i>bâd</i>	
<i>bâd-ı havâ</i>	
<i>ba'de</i>	ba'de
	ba'de't-tahkîk
	ba'de't-te'dîb
<i>ba'dehu</i>	ba'dehu
<i>badısaba</i>	bâd-ı sabâ
	Bahr-i Ahmer
	Bahr-i Siyâh

<i>Bağcılar Ocağı</i>	
<i>Bağdat</i>	Bağdad
<i>Bağdat kâğıdı</i>	
<i>bahariye</i>	bahâriyye
<i>bahçe</i>	bağçe
<i>Bahçıvanlar Koğuşu</i>	
<i>bahis, bahsi</i>	bahs
<i>bahrî</i>	
<i>Bahriye azapları</i>	
<i>Bahriye nâzırı</i>	
<i>Bahriye Nezâreti</i>	
<i>bahşetmek</i>	
<i>bahşîş-i kalenderî</i>	
<i>bâis</i>	bâ'is
<i>bakâyâ vergiler</i>	
<i>bâki</i>	bâkî Bâkî-i zü'l-Celâl
<i>bâlâ rütbesi</i>	
<i>Balahisar</i>	Bâlâhisâr
<i>baldırı çılak</i>	
<i>Balık Emaneti</i>	Balık Emâneti
<i>Balık emini</i>	Balık emîni
<i>Balikesir</i>	Balikesri
<i>Balikhane Kapısı</i>	Balikhâne Kapusu
<i>Balikhane Ocağı</i>	
<i>Balkapanı</i>	
<i>balta resmi</i>	
<i>zülüflü baltacılar</i>	
<i>baltacılar</i>	
<i>Baltacılar kethudâsı</i>	
<i>Baltacılar Koğuşu</i>	
<i>balyemez</i>	
<i>Bamyacılar Ocağı</i>	
<i>Bank-ı Osmânî</i>	
<i>bârânî</i>	
<i>bargir bedeli</i>	bedel-i bârgîr
<i>barudî</i>	
<i>barut</i>	

<i>Barutciyân-ı İstanbul</i>	
<i>Baruthane</i>	Baruthâne
	Baruthâne-i Âmire
	Baruthâne Kulesi
<i>basiret</i>	basîret
<i>başbakan</i>	
<i>Başbakanlık</i>	
<i>Başbaki Kulu Kalemi</i>	
<i>başçavuş</i>	
<i>başçukadar</i>	
<i>başdefterdar</i>	
<i>başhaseki</i>	
<i>başkâtip</i>	başkâtib
<i>başkollukçu</i>	
<i>başmaklık</i>	
<i>Başmuhassebe Kalemi</i>	
<i>Başmukâtaa Kalemi</i>	
<i>başörtü</i>	
<i>başruznâmçeci</i>	
<i>başşâkirt</i>	
<i>Başvekâlet</i>	
<i>başvekil</i>	
<i>Batı</i>	
<i>bâtıl</i>	
<i>bâtılâne</i>	
<i>Batılı</i>	
<i>bâtın</i>	
<i>batın, batnı</i>	batn
	batnen ba‘de-batnin
<i>Bâtınî</i>	
<i>Bâtınîlik</i>	
<i>Bâtiniyye</i>	
<i>battal kâğıt</i>	
<i>Bayazıt</i>	Bâyezîd
<i>Bayburt</i>	Bayburd
<i>Bayındır Mukâtaası</i>	Bayındır Mukâta‘ası
<i>bayraktar</i>	bayrakedâr

<i>bayramiye</i>	bayrâmiyye bâz-be-hazîne
<i>Bazhane mülâzimleri</i>	
<i>bazı</i>	ba‘zı
<i>bazirgân</i>	
<i>bazubend</i>	
<i>Bec</i>	
<i>Beckârî</i>	
<i>bedbaht</i>	bed-baht
<i>bedbin</i>	bed-bin
<i>bedel</i>	bedel-i ağnâm bedel-i avârız bedel-i cebelü bedel-i cizye bedel-i ferâğ bedel-i gedik bedel-i hâs bedel-i iltizâm bedel-i kitâbe bedel-i mahlûlât bedel-i mübâşiriyye bedel-i mükâtebe bedel-i nakdî bedel-i navul bedel-i öşür bedel-i sürsat bedel-i ze‘âme
<i>bedeliye</i>	bedeliyye
<i>bedesten</i>	
<i>Bedevî tarikati</i>	Tarîkat-i Bedeviyye
<i>bednam</i>	bed-nâm
<i>behemehâl</i>	behemehâl
<i>behimî</i>	
<i>bekâ</i>	
<i>bekâr</i>	
<i>Bekir Ağa Bölüğü</i>	
<i>Bektaşî</i>	
<i>Bektaşîlik</i>	

- belâ*
belâğat
Belâğat-i Osmâniye
belâhet
belâlı
beldârân
belde kadısı
beledî
Benaluka
bende
- bendegân*
bendegân-ı şâhâne
- bennâk*
resm-i bennâk
bent
Berat gecesi
- Berat sancağı*
berat
- berdü'l-acûz*
berevât-ı şerîfe
Beriyetü'ş-Şâm madalyası
- berkemâl*
berzah
âlem-i berzah
- arz-ı dâ'î-i bendeleridir ki
- benî âdem
- bend
- Berât sancağı
 berât
 berât-ı âlî-şân
 berât-ı cibâyet
 berât-ı hümâyûn
 berât-ı kahve
- ber-vech
 ber-vech-i arpalık
 ber-vech-i âtî
 ber-vech-i ma'rûz
 ber-vech-i mu'tâd
 ber-vech-i peşîn
 ber-vech-i zîr
- ber-kemâl

<i>Besmele-i Şerîfe</i>	
<i>Besni</i>	Behisni
<i>beşik alayı</i>	
<i>Beşlikçi Ocağı</i>	
<i>Beşlüyân</i>	
	Bevvâb
	Bevvâbân-ı Bâb-ı Hümâyûn
	Bevvâbân-ı Dergâh-ı Âlî
	Bevvâbân-ı Hâssa
	Bevvâbân-ı Sofiyân-ı Kule
	Bevvâbîn-i Dergâh-ı Âlî
	bey'
	bey'-i bâtıl
	bey'-i câ'iz
	bey'-i mevkûf
<i>beyaz üzerine buyruldu</i>	
<i>Beykoz</i>	Beğkoz
<i>Beykoz Kasrı</i>	
<i>beylerbeyi</i>	
<i>Beylerbeyi (semti)</i>	
<i>Beylerbeyi Sarayı</i>	
<i>beylerbeyilik,</i>	
<i>beylikçi</i>	
<i>Beylikçi-i Dîvân-ı Hümâyûn</i>	
<i>Beylikçi Kalemi</i>	Beğlikçi Kalemi
<i>Beylikçi kesedarı</i>	
<i>beynelmilel</i>	beyne'l-milel
<i>Beypazarı</i>	Beğpazarı
<i>Beyt-i Mukaddes</i>	
<i>Beytullah</i>	Beytullâh
<i>Beytülharam</i>	Beytü'l-harâm
	beytü'l-hikme
<i>Beytülmal</i>	Beytü'l-mâl
<i>beyzâ</i>	
<i>beyzâ-i tuğra</i>	
<i>beyzâde</i>	
<i>bezm</i>	
<i>Bezm-i Âlem Vâlide Sultan</i>	

<i>bezzâz</i>	
<i>Bıçak mülâzimi</i>	
<i>Bîrûn</i>	
<i>biat</i>	bî'at
<i>biçare</i>	bî-çâre
	bi-emr-i Hudâ
	bi-hasebi'z-zâhir
	bi-inâyeti'llâhi Te'âlâ
	bi-mennihî Te'âlâ
	bid'at
<i>bidat</i>	
<i>bilâd-ı selâse</i>	
<i>bilâhare</i>	bi'l-âhere
<i>bilâizin</i>	bilâ-izin
<i>bilâücret</i>	bilâ-ücret
<i>bilcümle</i>	bi'l-cümle
<i>bilmukabele</i>	bi'l-mukâbele
<i>bilvasıta</i>	bi'l-vâsıta
<i>Bimarhane</i>	Bîmârhâne
<i>Bina Emaneti</i>	Binâ Emâneti
<i>Bina emini</i>	Binâ emîni
<i>binaenaleyh</i>	binâ'en-aleyh
<i>Biniş Köşkü</i>	
<i>biniş-i hümayûn</i>	
<i>biraderzade</i>	birâderzâde
<i>Bismillah</i>	Bismillâh
<i>biti</i>	
<i>bizzat</i>	bi'z-zât
<i>Boyabat</i>	Boyâbâd
<i>Buhara</i>	Buhârâ
<i>buhurdancı</i>	buhurdâncı
<i>Bursa</i>	Brusa
<i>butlân</i>	
<i>buyruldu</i>	
<i>Büyük Çekmece</i>	
<i>Büyük Ruznâmçe Kalemî</i>	
<i>büyükanne</i>	
<i>büyükbaba</i>	

C

	câ
	câ-yı behiştî
	câ-yı iştibâh
	câ-yı mülâhaza
	câ-yı râhat
	câ-yı şübhe
	câ-be-câ
<i>câbi</i>	câbî
<i>Caferî</i>	Ca'ferî
<i>Caferiye</i>	Ca'feriyye
<i>cahil</i>	câhil
<i>cahilâne</i>	câhilâne
<i>caiz</i>	câ'iz
<i>caize</i>	câ'ize
<i>câlip</i>	câlib
	câlib-i dikkat
<i>câmi</i>	câmi'
	câmi'u'l-kitâb
<i>camia</i>	câmi'a
	câmi'a-i müşârunileyh
	câmi'atü'l-âdâb
<i>câmid</i>	
<i>can</i>	cân
	cân-ı azîz
<i>canan</i>	cânân
	cânân-ı muhtereme
<i>canfeza</i>	cân-fezâ
<i>canhıraş</i>	cân-hırâş
<i>canî</i>	cânî
<i>caniyane</i>	câniyâne
<i>cansipâr</i>	
<i>cansipârâne</i>	
<i>car</i>	câr
<i>carî</i>	cârî
<i>cariha</i>	cârihâ
<i>cariye</i>	câriye
<i>casus</i>	câsûs

<i>cazip, câzibi</i>	câzib
<i>cazibe</i>	câzibe
	câzibe-i derûnî
<i>cebbâr</i>	cebbâr
	celâdet-şî'âr
<i>cebe</i>	
<i>cebeci</i>	
<i>Cebel-i Bereket</i>	
<i>Cebel-i Lübnan</i>	
<i>cebelü</i>	
<i>cebir, cebri</i>	cebr
<i>cebretmek</i>	
<i>Cebrail</i>	Cebrâ'il aleyhisselâm
<i>cebrî</i>	
<i>cebriye</i>	cebriyye
<i>cedit, cediti</i>	cedîd
	eser-i cedîd
	Nizâm-ı Cedîd
<i>cefa</i>	cefâ
<i>cefakâr</i>	cefâkâr
<i>cefalı</i>	cefâlî
<i>cehalet</i>	cehâlet
<i>cehennemî</i>	
<i>cehil, ceqli</i>	cehl
<i>cehren</i>	
<i>cehrî</i>	
<i>ceht, cehti</i>	cehd
<i>celâl</i>	
<i>celâlet</i>	
	celî-müsennâ
	cerr
<i>Celâlî isyanları</i>	
<i>celâlî</i>	
<i>celil</i>	celîl
	celîlü's-şân
<i>cellât, cellâdı</i>	
<i>celp, celbi</i>	celb
<i>celpname</i>	celbnâme

<i>cem'an</i>	
<i>cemaat</i>	cemâ'at Cemâ'at-i Piyâdegân Cemâ'at-i Solakân Cemâ'at-i Yeniçeriyân Cemâat-i Habbâzân
<i>cemal</i>	cemâl Cemâlullâh hüsn-i cemâl
<i>cemâziyelâhir</i>	cemâziye'l-âhir
<i>cemâziyelevvel</i>	cemâziye'l-evvel
<i>cemetmek</i>	cem'etmek
<i>cemi</i>	cemî' cemî'ü'n-nâs
<i>cemil</i>	cemîl
<i>cemile</i>	cemîle
<i>cemiyet</i>	cem'iyet
<i>cemre</i>	
<i>cenah</i>	cenâh
<i>cenap, cenabı</i>	cenâb Cenâb-ı Allâh cenâb-ı hilâfet-penâhî
<i>cenaze</i>	cenâze
<i>cengâver</i>	
<i>cennetmekân</i>	cennet-mekân
<i>cenubî</i>	cenûbî Cenûbî Kafkasya Hükûmeti
<i>cenup, cenubu</i>	cenûb
<i>cep, cebi</i>	ceb ceb-i hümâyûn
<i>cephane</i>	cebehâne Cebehâne-i Âmire
<i>cereme</i>	
<i>cereyan</i>	cereyân cereyân-ı şedîde
<i>cerh</i>	
<i>ceride</i>	cerîde Cerîde-i Havâdis

<i>ceriha</i>	ceriha
<i>Cermen</i>	
<i>cerrah</i>	cerrâh
<i>Cerrahî tarikati</i>	Tarîkat-i Cerrâhîyye
<i>cesamet</i>	cesâmet
<i>cesaret</i>	cesâret
<i>ceset, cesedi</i>	Cesed
<i>cesim</i>	cesîm
<i>ceste ceste</i>	
<i>cesur</i>	cesûr
<i>cet, ceddi</i>	ced
<i>cevaben</i>	cevâben
<i>cevabî</i>	cevâbî
<i>cevahir</i>	cevâhir
<i>cevap, cevabı</i>	cevâb
	cevâb-ı âtî
<i>cevelân etmek</i>	
<i>cevir, cevri</i>	cevr
	cevr ü cefâ
<i>cevval, cevvali</i>	cevvâl
<i>ceyş</i>	
<i>ceza</i>	cezâ
	cezâ-yı mu'tedile
<i>cezaî</i>	cezâî
	cezâî mü'eyyide
<i>Cezayir</i>	Cezâyir
	Cezâyir-i Bahr-i Sefid
	can-bahş
<i>cezire</i>	cezîre
	cezîre-i mezbûr
<i>ciddî</i>	
<i>cihan</i>	cihân
	cenâb-ı cihân-bânî
<i>cihangir</i>	cihân-gîr
<i>cihannüma</i>	cihân-nümâ
<i>cihanşümül</i>	cihân-şümûl
	cihât
	ez-her cihât
<i>cihaz</i>	cihâz

<i>cilâ</i>	
<i>cilbent</i>	cilbend
<i>cilt, cildi</i>	cild cild-i evvel
<i>cinaî</i>	cinâî
<i>cinayet</i>	cinâyet cürm ü cinâyet
<i>cinsî</i>	
<i>cirim, cirimi</i>	cirm
<i>cisim, cismi</i>	cism cism-i mübârekleri
<i>cismanî</i>	cismânî
<i>Cisrim Mustafapaşa</i>	Cisr-i Mustafa Paşa
<i>Cisriergene</i>	Cisr-i Ergene
<i>civan</i>	civân civân-baht
<i>civanmert</i>	civân-merd
<i>civar</i>	civâr hem-civâr
<i>cizye</i>	
<i>cizye vergisi</i>	
<i>cizyedar</i>	cizyedâr
<i>coğrafi</i>	
<i>Cumaibâlâ</i>	Cum‘a-i Bâlâ
<i>cuşış</i>	cûşış
<i>cüda</i>	cüdâ
<i>cühelâ</i>	
<i>cülûs</i>	
<i>cülûs-ı hümayûn</i>	
<i>cünun</i>	cünûn
<i>cüret</i>	cür‘et
<i>cüretkâr</i>	
<i>cüruf</i>	cürûf
<i>cürüm, cürmü</i>	cürm cürm-i meşhûd
<i>cüzi</i>	cüz‘î
<i>cüzzam</i>	cüzzâm

Ç

çare

çâre

çâker

çâker-i kemîneleri

çâr-gâh

çare

çâre

bî-çâre

çâre-cû

çâr

nâ-çâr

*Çarsancak**Çekmece-i Kebîr**Çekmece-i Saġîr**çeltik**çerkes*

D

<i>daavât</i>	da'avât
<i>Dağistanlı</i>	
<i>dâhi</i>	dâhil
<i>dâhice</i>	
<i>dahil</i>	
<i>dahilen</i>	
<i>dahilî</i>	
<i>Dahiliye Nezâreti</i>	Nezâret-i Celîle-i Dâhiliye
<i>dâhiyâne</i>	
<i>dahl</i>	
<i>dahletmek</i>	
<i>daim</i>	dâ'im
<i>daima</i>	dâ'imâ
<i>daimî</i>	dâ'imî
	dâ'imiyü'l-karâr
<i>dair</i>	dâ'ir
<i>daire</i>	dâ'ire
<i>dairevî</i>	dâ'irevî
<i>dakâyık</i>	
<i>dakâyık-ı hendesiyye</i>	
<i>dakâyık-ı umûr</i>	
<i>dakik</i>	dakîk
	Kapan-ı Dakîk
<i>dakika</i>	dakîka
	dakîka-i uhrâ
<i>dalâlet</i>	
<i>dalâlet-i kübrâ</i>	
<i>damat, damadı</i>	dâmâd
	dâmâd-ı şehriyârî
<i>danişment</i>	dânişmend
	dâr
	dâr-ı âhiret
	dâr-ı karâr

<i>darbimesel</i>	darb-ı mesel
<i>Darende</i>	Dârende
<i>dâridünya</i>	dâr-ı dünyâ
<i>Darphane</i>	Darphâne
	Darphâne-i Âmire
<i>Dârülaceze</i>	Dârü'l-aceze
<i>Dârülfünun</i>	dârü'l-fünûn
<i>dasitânî</i>	dâsitânî
<i>daüssıla</i>	dâü's-sıla
<i>dâva vekili</i>	da'vâ vekili
<i>dâva</i>	da'va
<i>dâvet</i>	da'vet
<i>dâvetkâr</i>	da'vetkâr
<i>dâvetname</i>	da'vetnâme
<i>Debre-i Bâlâ</i>	
<i>Debre-i Zîr</i>	
<i>def</i>	def
<i>defolmak</i>	def ü ref
<i>defatir</i>	defâtir
<i>defeat</i>	defe'ât
<i>defetmek</i>	def etmek
<i>defin, defni</i>	defn
	def olmak
<i>Defterdarlık</i>	
<i>Defterhane</i>	Defterhâne
	Defterhâne-i Âmire
<i>değer bilir</i>	
<i>deha</i>	dehâ
<i>dehalet</i>	dehâlet
<i>delâlet</i>	
<i>delil</i>	delîl
<i>demir yolu</i>	
	Hamidiyye Hicaz Demir Yolu
<i>denaet</i>	denâet
<i>denî</i>	
<i>Deraliyye</i>	Der-aliyye
<i>derbent</i>	derbend

<i>derc</i>	
<i>derc eylemek</i>	
<i>derc olmak</i>	
<i>derdest</i>	der-dest
<i>derebeyi</i>	
<i>dergâh</i>	
<i>derhal</i>	derhâl
<i>derkâr</i>	der-kâr
<i>dermiyan</i>	der-miyân
<i>derpiş</i>	der-pîş
<i>dert, derdi</i>	derd
<i>deruhte</i>	der‘uhde
<i>derunî</i>	derûnî
<i>dessas</i>	dessâs
<i>destur</i>	destûr
<i>devâî</i>	devâ’î
<i>deveran</i>	deverân
<i>devir, devri</i>	devr
<i>devletler arası</i>	
<i>devletli</i>	devletlü
<i>Devrekânî</i>	
<i>devretmek</i>	
<i>devridaim</i>	devr-i dâ’im
<i>devrolunmak</i>	
<i>deyi</i>	deyü
	da‘avât
	dâme iclâlûhu
	dâmen-gîr
<i>dışa dönük</i>	
<i>dibâce</i>	
<i>didaktik</i>	
<i>diğerkâm</i>	
<i>dimağ</i>	dimâğ
<i>Dimetoka</i>	
<i>dinen</i>	dînen
<i>dirayet</i>	dirâyet
<i>diriğ</i>	dîriğ
	bî-dîriğ

<i>Dîvân</i>	
<i>Dîvân-ı Âlî</i>	
<i>Dîvân-ı Harp</i>	
<i>Dîvân-ı Hümayûn</i>	
<i>Dîvân-ı Hümayûn Kalemî</i>	
<i>Dîvân-ı Muhâsebât</i>	
<i>Yüce Dîvân</i>	
<i>divançe</i>	dîvânçe
<i>divane</i>	dîvâne
<i>divanelik</i>	dîvânelik
<i>Divanhane</i>	Dîvânhâne
<i>dîvânî</i>	
<i>dîvânî yazı</i>	
<i>diyanet</i>	diyânet
<i>diyar</i>	diyâr
<i>Diyarbakır</i>	Diyârbekir
<i>Donanma-i Hümayûn</i>	
<i>dostane</i>	dostâne
<i>Doyuran</i>	
<i>Draç</i>	
<i>Drama</i>	
<i>duahan</i>	du‘âhân
<i>duhul</i>	duhûl
<i>duhuliye</i>	duhûliyye
<i>dûn</i>	
<i>düçar</i>	düçâr
<i>dügâh</i>	
<i>dükkân</i>	
<i>dünya</i>	dünyâ
	dünyâ-yı dîn
<i>dünyevî</i>	
<i>Dürzî</i>	
<i>düstur</i>	düstûr
	düstûr-ı me‘a'l-mevfûr
<i>düvel</i>	
<i>düvel-i mu'azzama</i>	düvel-i mu'azzama
<i>düyun</i>	düyûn
	düyûn-ı umûmiyye
	düyûnât-ı atîka

E

<i>eâzim</i>	e‘âzim e‘âzim-i millet e‘âzim-i ricâl e‘âzim-i üdebâ
<i>ebabil</i>	ebâbîl
<i>ebat, ebadı</i>	eb‘âd
<i>ebcet, ebcedi</i>	ebced
<i>ebet, ebedi</i>	ebed ebed-müddet Devlet-i Ebed-müddet
<i>ebedî</i>	ebediyyü'd-devâm ebediyyü'l-karâr
<i>ebediyen</i>	ebediyyen
<i>ebediyet</i>	ebediyyet
<i>ebeveyn</i>	
<i>ebleh</i>	
<i>ebna</i>	ebnâ
<i>ebniye</i>	ebniye-i atîka ebniye-i hâssa
<i>ecdat, ecdadı</i>	ecdâd
<i>Eceabat</i>	Eceâbâd
<i>ecel</i>	
<i>echel</i>	
<i>ecir, ecri</i>	ecr ecr-i bî-misil
<i>ecl, ecli</i>	
<i>...dığı eclden</i>	

<i>ecnebi</i>	ecnebî
<i>ecza</i>	eczâ
<i>edâ</i>	edâme'llâhu Te'âlâ
<i>edâ-yı hasmâne</i>	
<i>edâli</i>	
<i>edebî</i>	
<i>edebiyat</i>	edebiyât
<i>edep, edebi</i>	edeb
<i>edevat</i>	edevât
<i>edip</i>	edîb
<i>edip</i>	edüp
<i>edvar</i>	edvâr
	efâzıl
	ef' ile
<i>efkâr</i>	
<i>efkârumumiye</i>	efkâr-ı umûmiyye
<i>efkârlanmak</i>	
<i>eflâk</i>	
<i>eflâtunî</i>	
<i>efrat, efradı</i>	efrâd
	efrâd-ı erba'a
<i>efsane</i>	efsâne
<i>efsanevî</i>	efsânevî
<i>ehemmiyet</i>	ehemmiyyet
	ehibba
<i>ehil, ehil</i>	ehl
	ehl-i dîn
	ehl-i iffet
	ehl-i ilm ü irfân
<i>ehlî</i>	
<i>ehlîleşirmek</i>	
<i>Ehlibeyt,</i>	Ehl-i Beyt
<i>ehlidil</i>	ehl-i dil
<i>Ehlsalip</i>	Ehl-i Sâlip
<i>ehlivukuf</i>	ehl-i vukûf
<i>ehram</i>	ehrâm
<i>ehvenişer</i>	ehveni-i şer

<i>eimme</i>	e'imme ekârib ekârim ekyâs
<i>ekâbir</i>	
<i>ekall</i>	
<i>ekalliyet</i>	
<i>eksen</i>	
<i>ekser</i>	
<i>ekseri</i>	ekserî
<i>ekseriya</i>	ekseriyâ
<i>ekseriyet</i>	
<i>elâ</i>	
<i>elâlem</i>	
<i>Eleşkirt</i>	Eleşkird
<i>elfaz</i>	elfâz
<i>elhamdülillah</i>	el-hamdü'lillâh
<i>elzem</i>	
<i>emanet</i>	emânet
<i>emaneten</i>	emâneten
<i>emare</i>	emâre
<i>emaret</i>	emâret Bulgaristan Emâreti Mekke-i Mükerrreme Emâreti
<i>emektar</i>	emekdâr
<i>emin</i>	emîn gümrük emîni şehremîni
<i>emirname</i>	emirnâme
<i>emlâk</i>	
<i>emlâkçilik</i>	
<i>emniyet</i>	
<i>emraz</i>	emrâz
<i>emir, emri</i>	emr emr-i bi'l-ma'rûf
<i>emreylemek</i>	
<i>emrihak</i>	emr-i hakk
<i>emrivaki</i>	emr-i vâki'

<i>emsal</i>	emsâl
<i>emval</i>	emvâl emvâl-i mukâta'ât
<i>emtia</i>	emti'a enâmil
<i>enbiya</i>	enbiyâ enbiyâ-yı kirâm
<i>encam</i>	encâm
<i>encümen</i>	
<i>endaht</i>	
<i>endam</i>	endâm
<i>endaze</i>	endâze
<i>endazelemek</i>	
<i>ender</i>	
<i>Enderun</i>	Enderûn Enderûn-ı Hümâyûn
<i>endişe</i>	endîşe endîşe-âmiz
<i>enkaz</i>	enkâz
<i>enstitü</i>	
<i>Yahya Kemal Enstitüsü</i>	
<i>enva'</i>	envâ'
<i>erat</i>	erât erâzil
<i>Erbaa</i>	Erba'a
<i>erbain</i>	erba'în
<i>erbap, erbabı</i>	erbâb erbâb-ı dil erbâb-ı hamîyyet erbâb-ı kalem
<i>Erganimadeni</i>	Erganima'deni
<i>Ergiri</i>	
<i>erkân</i>	
<i>erkânıharp, erkânıharbi</i>	erkân-ı harb
<i>ervah</i>	ervâh ervâh-ı şühedâ
<i>erzak</i>	erzâk

<i>esami</i>	esâmî
<i>esaret</i>	esâret
<i>esas</i>	esâs
<i>esasen</i>	esâsen
<i>esasî</i>	esâsî
<i>esat</i>	es'ad es'adü'l-vücûd
<i>esatir</i>	esâtîr
<i>esbap, esbabı</i>	esbâb esbâb-ı mes'ele
<i>eser</i>	
<i>esericedit</i>	eser-i cedîd
	esdikâ
<i>esham</i>	eshâm eshâm fâizleri
<i>esir</i>	esîr
<i>eski çağ</i>	
<i>eslâf</i>	
<i>esma</i>	esmâ
<i>esna</i>	esnâ esnâ-yı râh
<i>esnaf</i>	esnâf
<i>esrar</i>	esrâr esrâr-ı derûnî
<i>esrarengiz</i>	esrâr-engîz
<i>esrarkeş</i>	esrâr-keş
<i>estağfurullah</i>	estağfiru'llâh
<i>esvap, esvabı</i>	esvâb
<i>eş koşmak</i>	
<i>eşhas</i>	eşhâs eşhâs-ı hâzırûn
<i>eşkâl</i>	
<i>eşkiya</i>	eşkîyâ eşkîyâ-yı Ermeniyân
<i>eşraf</i>	eşrâf
<i>eşya</i>	eşyâ eşyâ-yı lâzıme

<i>etibba</i>	etıbbâ etıbbâ-yı şâhâne
<i>etraf</i>	etrâf
<i>etraflıca</i>	
<i>Everek</i>	
<i>evham</i>	evhâm
<i>evhamlanmak</i>	
<i>evkaf</i>	evkâf Evkâf-ı Hümâyûn
<i>Evkaf Nezâreti</i>	
<i>evlâ</i>	evlâd evlâd-ı iyâl
<i>evlâdiyelik</i>	
<i>evlât, evlâdı</i>	
<i>evlâtlık</i>	
<i>evleviyet</i>	
<i>evliya</i>	evliyâ evliyâ-yı kirâm
<i>evrak</i>	evrâk Hazîne-i Evrâk
<i>Bâbîâli Evrak Odası</i>	
<i>Evrak Kalemi</i>	
<i>evsaf</i>	evsâf
<i>evvel</i>	
<i>evvelâ</i>	
<i>evvelce</i>	
<i>evvelemerde</i>	evvel-i emrde
<i>evveliyat</i>	evveliyât
<i>eyâlât</i>	
<i>Eyâlât-ı Mümtâze Kalemi</i>	
<i>eyâlet</i>	
<i>eyâlet-i Hüdâvendigâr</i>	
<i>Trabzon eyâleti</i>	
<i>eylül,</i>	eylül
<i>eytam</i>	eytâm Dârü'l-eytâm eytâm-ı İslâmiyye
<i>Eyüp</i>	Eyüb Eyüb Sultan'ın kabri semt-i Eyüb
<i>Eyüp Lisesi</i>	

<i>eyvah</i>	eyvâh
<i>eyyam</i>	eyyâm eyyâm-ı ma'lûme eyyâm-ı mübâreke
<i>eza</i>	ezâ
<i>ezan</i>	ezân Ezân-ı Muhammedî
<i>ezcümle</i>	ez-ân sebeb ez-cümle
<i>ezel</i>	
<i>ezelî</i>	
<i>ezeliyet</i>	ezeliyyet
<i>ezkaza</i>	ez-kazâ

F

<i>faal</i>	fa'âl
<i>faaliyet</i>	fa'âliyyet
<i>fabrika-i hümayûn</i>	
<i>facia</i>	fâci'a
<i>fâcir</i>	
<i>fâcirâne</i>	
<i>fâcirlik</i>	
<i>fağfur</i>	fağfûr
	kâse-i fağfûr
<i>fahiş</i>	fâhiş
<i>fahrî</i>	
<i>fahriyye</i>	
<i>faik</i>	fâ'ik
<i>faikiyet</i>	fâ'ikiyyet
<i>fail</i>	fâ'il
<i>faiz</i>	fâ'iz
	fakr
	fakrû'd-dem
<i>fakih</i>	fakîh
<i>fakir</i>	fakîr
<i>fakirâne</i>	fakîrâne
<i>fakirhane</i>	fakîrhâne
<i>fani</i>	fânî
<i>farazî</i>	
<i>faraziyye</i>	
<i>farzumihal</i>	farz-ı muhâl
<i>faйда</i>	fâ'ide
<i>fedakâr</i>	fedâkâr

<i>fedakârlık</i>	
<i>felâket</i>	
<i>Felekabat</i>	Felekâbâd
<i>Felemenk</i>	
<i>felsefî</i>	
<i>fennî</i>	
<i>ferdî</i>	
<i>ferîî</i>	fer'î
<i>Feshane</i>	Feshâne
<i>fetih, fethi</i>	feth
<i>fethetmek</i>	
<i>fetihname</i>	fetihnâme
<i>Fetvahane</i>	Fetvâhâne
<i>fevkalâde</i>	fevka'l-âde
<i>fevkalâdelik</i>	
<i>fevkanî</i>	
<i>findık kurdu</i>	
<i>findıkî</i>	
<i>fitrî</i>	
<i>fî</i>	fî fî-mâ-ba'd
<i>Filandra</i>	
<i>filhakika</i>	fî'l-hakîka
<i>Filorina</i>	
<i>fîsebilillah</i>	fî-sebîli'llâh
<i>Fişekhane</i>	Fişekhâne
<i>Fizan</i>	
<i>fulya balığı</i>	
<i>funda tavuğu</i>	
<i>fütüüvvet</i>	

G

<i>gabî</i>	
<i>gadir, gadri</i>	<i>gadr</i>
<i>gadretmek</i>	
<i>gadrolmak</i>	
<i>Gaffar</i>	<i>Gaffâr</i>
<i>gafil</i>	<i>gâfil</i>
<i>gaflet</i>	
<i>Gafur</i>	<i>Gafûr</i>
<i>Gagavuz</i>	
<i>gâh</i>	
<i>namaz-gâh</i>	
<i>gâhi</i>	
<i>gaile</i>	<i>gâ'ile</i>
<i>gaip</i>	<i>gâ'ib</i>
<i>galatımeşhur</i>	<i>galat-ı meşhûr</i>
<i>galebe</i>	
	<i>gârât</i>
<i>galebe</i>	
<i>galip</i>	<i>gâlib</i>
<i>Ganem Mukâtaası Kalemi</i>	<i>Ganem Mukâta'ası Kalemi</i>
<i>garazkâr</i>	
<i>garazkârlık</i>	
<i>Garbî Karaağaç</i>	
<i>garbî</i>	
<i>gasil, gasli</i>	<i>gasl</i>
<i>gâvur</i>	
<i>Gebze</i>	<i>Geğböze</i>
<i>Gediz</i>	<i>Gedus</i>

<i>gelip</i>	gelüp
<i>gelişigüzel</i>	
<i>gerçek dışı</i>	
<i>gerçek üstü</i>	
<i>Gevgili</i>	
<i>gıda</i>	gıdâ
<i>gılman</i>	gılmân Gılmânân-1 Acemiyân Gılmânân-1 Sarây-1 Âmire
<i>gıyabî</i>	gıyâbî
<i>girdap</i>	girdâb
<i>Girit</i>	Girid
<i>girizgâh</i>	
<i>Gosine</i>	
<i>Gördes</i>	Gördos
<i>Görice</i>	
<i>göz kapağı</i>	
<i>Gözleve</i>	
<i>Gradışka</i>	
<i>Grup başkanları</i>	
<i>Grup Başkanlığı</i>	
<i>gruplar arası</i>	
<i>gulâm</i>	
<i>gûn</i>	
<i>gûnâ</i>	
<i>gûnâgûn</i>	
<i>gureba</i>	gurebâ Gurebâ-yı Yemîn Ocağı Gurebâ-yı Yesâr Ocağı
<i>gurup vakti</i>	
<i>gusletmek</i>	
<i>güç belâ</i>	
<i>gül suyu</i>	
<i>gülbank</i>	
<i>güldeste</i>	
<i>Gülpazarı</i>	
<i>Gümülcine</i>	
<i>gümüş balığı</i>	

<i>gümüŝî</i>	
<i>gün aşırı</i>	
<i>gün batımı</i>	
<i>gün gibi</i>	
<i>günahkâr</i>	<i>günâhkâr</i>
<i>günbegün</i>	<i>gün-be-gün</i>
<i>güneybatı</i>	
<i>güneydoğu</i>	
<i>günübirlik</i>	
<i>güpegündüz</i>	
<i>güpgüzel</i>	
<i>güven oylaması</i>	
<i>güven oyu</i>	
<i>Güvercinlik</i>	<i>Gügercinlik</i>
<i>Güzelhisar</i>	<i>Güzelhisâr</i>
<i>güzergâh</i>	
<i>güzîde</i>	

H

<i>Habeşî</i>	
<i>habibullah</i>	habîbu'llâh
<i>hac</i>	hacc
<i>haccetmek</i>	
	hacc-ı Şerîf
<i>Hacı</i>	el-Hâcc
<i>Hacıbekaş</i>	
<i>had, haddi</i>	hadd
	hadd-i bî-pâyân
<i>hadde</i>	
<i>Haddehane</i>	Haddehâne
<i>hademe</i>	
<i>hâdim</i>	
<i>Hâdimü'l-Harameyn</i>	
<i>hadis</i>	hadîs
	Hadîs-i Nebevî
<i>hâdise</i>	
<i>hafazanallah</i>	hafazana'llâh
<i>hafız</i>	hâfız
<i>hafızıkur'ân</i>	Hâfız-ı Kur'ân
<i>hafızıkütüb</i>	hâfız-ı kütüb
<i>hafifmeşrep</i>	hafif-meşreb
<i>hafîye</i>	hafîyye
<i>Hak</i>	Hakk
	Cenâb-ı Hakk
<i>Hak Te'âlâ</i>	
	hâk
	hâk-i pâ-y-ı âcizâneleri

<i>hak, hakkı</i>	hakk hakk-ı âlîleri
<i>hak sever</i>	
<i>hakaik</i>	hakâ'ik
<i>hakeza</i>	hâkezâ
<i>hakî</i>	hâkî
<i>hakim</i>	hakîm
<i>hâkim</i>	
<i>hâkimâne</i>	
<i>hâkimiyet</i>	hâkimiyet
<i>hâkimlik</i>	
<i>Hâkimü'l-Harameyn</i>	
<i>hakkâk</i>	
<i>hakkıhuzur</i>	hakk-ı huzûr
<i>hakkısükût</i>	hakk-ı sükût
<i>hakperest</i>	hak-perest
<i>hakşinas</i>	hak-şinâs
<i>hâl</i>	
<i>hala</i>	
<i>hâlâ</i>	
<i>halâs</i>	
<i>halâskâr</i>	
<i>halâvet</i>	
<i>halazade</i>	halazâde
<i>halbuki</i>	hâlbuki
<i>hâlen</i>	
<i>Haleb</i>	Haleb
<i>haletiruhiye</i>	hâlet-i rûhiyye
<i>halîfelik</i>	
<i>hâlihazır</i>	hâl-i hâzır
<i>Halilürrahman</i>	Halilürrahman Hısn-ı Mansûr
<i>hal</i>	
<i>halletmek</i>	
<i>hallolmak</i>	
<i>Halvetî</i>	
<i>ham madde</i>	
<i>Hama-Şam Demir Yolu</i>	

<i>Hamideli</i>	Hamîdeli
<i>hamiş</i>	hâmiş
<i>Hamitözü</i>	Hamîdözü
<i>Hamîtabat</i>	Hamîdâbâd
<i>hamiyetli</i>	hamiyyetlü
<i>hamurkâr</i>	
<i>Hanbelî</i>	
<i>hanedan</i>	hânedân
<i>Haneî</i>	
<i>hanüman</i>	hânümân
<i>hapsolmak</i>	
<i>hapsolunmak</i>	
<i>harabatî</i>	harâbâtî
<i>haraç</i>	harâc harâc-ı mukâseme
<i>haramî</i>	harâmî
<i>haramzade</i>	harâmzâde
<i>harbî</i>	
<i>harciâlem</i>	harc-ı âlem
<i>harcırah</i>	harc-ı râh
<i>harekât</i>	
<i>Harem ağası</i>	
<i>Harem Dairesi</i>	Harem Dâ'iresi
<i>Harem-i Hümayûn</i>	
<i>Harem-i Şerîf</i>	
<i>Haremeyn</i>	
<i>Haricî</i>	Hâricî
<i>hariç</i>	hâric
<i>haricî</i>	hâricî
<i>harikulâde</i>	hâriku'l-âde
<i>Harput</i>	
<i>Harran</i>	
<i>Has Ahur</i>	
<i>Has Bağçe</i>	
<i>Has Bağçe huddâmânı</i>	
<i>Hasankeyf</i>	Hısn-ı Keyf
<i>hasbelkader</i>	hasbe'l-kader
<i>hasbetenlillah</i>	hasbeten-lillâh

<i>hasbîhâl</i>	hasb-1 hâl
<i>hasbî</i>	
<i>hasbîlik</i>	
<i>hâsıl</i>	
<i>hâsıla</i>	
<i>hâsılât</i>	
<i>hâsılîkelâm</i>	hâsıl-1 kelâm
<i>hasr</i>	
<i>hasretmek</i>	
<i>hâşâ</i>	
<i>hat</i>	hatt hatt-1 hümâyûn
<i>hat yazısı</i>	
<i>hattat</i>	hattât
<i>hattatân</i>	hattâtân
<i>hattatîn</i>	hattâtîn Re'îsü'l-hattâtîn
<i>hattiharekât</i>	hatt-1 harekât
<i>havaî</i>	havâî
<i>havale</i>	havâle
<i>havalename</i>	havâlenâme
<i>havâs</i>	
<i>hâvi</i>	hâvî
<i>hayâ</i>	
<i>hayâlî</i>	
<i>hayalperest</i>	hayâl-perest
<i>hayâsız</i>	
<i>hayat</i>	hayât
<i>hayat memât</i>	hayât memât
<i>hayatî</i>	hayâtî
<i>hayırhah</i>	hayır-hâh
<i>hayvanî</i>	hayvânî
<i>hafız, hazfi</i>	hazf
<i>hazfetmek</i>	
<i>hazırcevap</i>	hâzırcevâb
<i>hazım, hazmı</i>	hazm
<i>hazmetmek</i>	
<i>helâk</i>	

<i>helâl</i>	
<i>helâlzade</i>	helâlzâde
<i>hemâhenk</i>	hem-âhenk
<i>hemdert</i>	hem-derd
<i>hemfikir</i>	hem-fikir
<i>hemhâl</i>	hem-hâl
<i>hemhudut</i>	hem-hudûd
<i>hemsohbet</i>	hem-sohbet
<i>hemşirezade</i>	hem-şehrîzâde
<i>hengâme</i>	
<i>her ân</i>	
<i>her dem</i>	
<i>her hâlde</i>	
<i>her hâlükârda</i>	her hâl ü kârda
<i>her hangi</i>	
<i>her hangi birisini</i>	
<i>her nasılsa</i>	
<i>her ne hâl ise</i>	
<i>her ne kadar</i>	
<i>her nedense</i>	
<i>hercaî</i>	hercâî
<i>herkes</i>	
<i>hesabî</i>	hesâbî
<i>hesap, hesabı</i>	hesâb
<i>heveskâr</i>	
<i>heyhat</i>	heyhât
<i>heyulâ</i>	
<i>Hezargrat</i>	Hezârgrad
<i>hıfz</i>	
<i>hıfzetmek</i>	
<i>hıfzıssıhha</i>	hıfzu's-sıhha
<i>hırpanî</i>	hırpânî
<i>Hırsova</i>	
<i>Hicaz Demir Yolu</i>	
<i>hicazkâr</i>	
<i>hiciv, hicvi</i>	hicv
<i>hicvetmek</i>	
<i>hicrî sene</i>	

<i>hiç bir</i>	
<i>hiç biriniz</i>	
<i>hidmet</i>	
<i>hikâye</i>	
<i>hilâf</i>	
<i>hilâfet</i>	
<i>hilâfet-penâhi</i>	
<i>hilâfsız</i>	
<i>hilâl</i>	
<i>hilekâr</i>	
<i>Hisarönü</i>	Hisârönü
<i>hissedar</i>	hissedâr
<i>hissedilmek</i>	
<i>hisseișayia</i>	hisse-i ŝâyi‘a
<i>hissettirmek</i>	
<i>hissikablelvuku</i>	hiss-i kable'l-vukû‘
<i>hissiselim</i>	hiss-i selîm
<i>hizmet</i>	
<i>hizmetkâr</i>	
<i>hodbekhot</i>	hod-be-hod
<i>hodkâm</i>	
<i>hodkâmlık</i>	
<i>hoş görü</i>	
<i>hoş görüsüz</i>	
<i>hoşsohbet</i>	
<i>Huda</i>	Hudâ
	Hudâ-yı lem-yezel
<i>huddâmân</i>	
<i>Hudeyde</i>	
<i>Hukuk Kalemi</i>	Halkulva‘d
<i>Hukuk Müșavirliđi</i>	Hukûk Kalemi
<i>hukuk</i>	Hukûk Müșavirliđi
	hukûk
	hukûku'n-nâs
	hukûk-ı mütenevvi‘a
<i>hukukî</i>	hukûkî
	hulûl
	hulûl-pezir

<i>hulûs</i>	
<i>hulûskâr</i>	
<i>Humus</i>	
<i>hunhar</i>	
<i>hunriz</i>	<i>hûn-rîz</i>
<i>hurdahaş</i>	
<i>huri</i>	<i>hûrî</i>
<i>hususî</i>	<i>husûsî</i>
<i>huzur evi</i>	
<i>hücumbot</i>	
<i>Hüdâvendigâr</i>	
<i>hükmi</i>	
<i>hülâsa</i>	
<i>hülâseten</i>	
<i>hürcümerc</i>	
<i>hüseynî</i>	
<i>hüsnühal</i>	<i>hüsn-i hâl</i>
<i>hüsnühat</i>	<i>hüsn-i hat</i>
<i>hüsnükabul</i>	<i>hüsn-i kabûl</i>
<i>hüsnüniyet</i>	<i>hüsn-i niyyet</i>
<i>hüsnütelakki</i>	<i>hüsn-i telakkî</i>
<i>hüsnüyusuf</i>	

I

<i>ıslah</i>	ıslâh
	ıslâh-ı hâl
<i>ıslâhat</i>	ıslâhât
	Islâhât Fermânı
<i>ıslâhhane</i>	ıslâhhâne
<i>ısrar</i>	ısrâr
<i>ıstılah</i>	ıstılâh
<i>ıstılahî</i>	ıstılâhî
<i>ıstırap, ıstırabı</i>	ıstırâb
<i>ıtriyat</i>	ıtrıyyât
<i>ıtriyatçılık, ıtriyatçılığı</i>	
<i>ıttılâ, ıttılâı</i>	ıttılâ‘

İ

<i>ianet</i>	i'ânet
<i>ib'as</i>	ib'âs
<i>ibadet</i>	ibâdet
<i>ibadethane</i>	ibâdethâne
<i>ibadullah</i>	ibâdullâh
<i>İbrail</i>	
<i>ibraname</i>	ibrânâme
<i>ibriktar</i>	ibrikdâr
	ibtihâc
<i>icar</i>	îcâr
<i>icare</i>	îcâre
<i>icazetname</i>	icâzetnâme
<i>iç tüzük</i>	
<i>İçel (Mersin)</i>	
<i>İçil</i>	
<i>içtima</i>	ictimâ'
<i>içtimaî</i>	ictimâ'î
<i>içtinap</i>	ictinâb
<i>idadî</i>	i'dâdî
<i>idare</i>	idâre
	İdâre-i Mahsûsâ vapurları
	Müze-i Hümâyûn İdâresi
<i>idarehane</i>	idârehâne
<i>idareimaslahat</i>	idâre-i maslahat
<i>idarî</i>	idârî
<i>iddianame</i>	iddi'ânâme
<i>ifham</i>	ifhâm
<i>iflâh</i>	
<i>iflâs</i>	
<i>İğneada</i>	
<i>ihanet</i>	ihânet
<i>ihbarname</i>	ihbârname
	ihkâk-ı hakk
<i>ihmalkâr</i>	ihmâlkâr
<i>ihraç</i>	ihrâc
<i>ihtarname</i>	ih târnâme
<i>ihdikâr</i>	
<i>ihtilâç</i>	

<i>ihtilâf</i>	
<i>ihtilâl</i>	
<i>ihtilâlcî</i>	
<i>ihtilâs</i>	
<i>İhtiman</i>	
<i>ihtisap</i>	ihtisâb
<i>ihtiyatî</i>	ihtiyâtî
<i>ihtiyatkâr</i>	ihtiyâtkâr
<i>ihzarî</i>	ihzârî
<i>ikame etmek</i>	ikâme etmek
<i>ikametgâh</i>	ikâmetgâh
<i>ikbal</i>	ikbâl
<i>iki anlamlı</i>	
<i>iki buçuk</i>	
<i>ikide birde</i>	
<i>ikidebir</i>	
<i>iktifa</i>	iktifâ
<i>iktisadî</i>	iktisâdî
<i>ilaç</i>	ilâc
<i>ilaçsız</i>	
<i>ilâh</i>	
<i>ilâhe</i>	
<i>ilâhî</i>	
<i>ilâhiyat</i>	ilâhiyât
<i>ilâhlaşmak</i>	
<i>ilâm</i>	i'lâm
<i>ilâmaşallah</i>	ilâ-mâşaâllâh
<i>ilân</i>	i'lân
<i>ilâncılık</i>	
<i>ilânen</i>	i'lânen
<i>ilânihâye</i>	ilâ-nihâye
<i>ilâve</i>	
<i>ilâveten</i>	
<i>İlbasan</i>	
<i>ilk kânun</i>	
<i>ilk önce</i>	
<i>ilk teşrin</i>	
<i>ilkbahar</i>	
<i>illellah</i>	illellâh
<i>ilmî</i>	
<i>ilmihal</i>	ilm-i hâl

<i>ilmühaber</i>	
<i>imalât</i>	i‘mâlât
<i>imalâtçılık</i>	
<i>imalâthane</i>	i‘mâlâthane
<i>imarethane</i>	imârethane
<i>imkân</i>	
<i>imkânsızlık</i>	
<i>imlâ</i>	
<i>imlâ kuralları</i>	imtidâd
<i>inanılmaz</i>	
<i>indallah</i>	indellâh
<i>İnepazarı</i>	
<i>infilâk</i>	
<i>inhilâl</i>	inhizâm
<i>inkâr</i>	
<i>inkılâp, inkılâbı</i>	inkılâb
<i>inkılâpçılık</i>	
<i>İnoz adası</i>	
<i>insan</i>	insân
<i>insan üstü</i>	
<i>insanî</i>	insânî
<i>insanlık, insanlığı</i>	
<i>insanoğlu</i>	
<i>ip ucu</i>	
<i>İpek</i>	
<i>ipekhane</i>	ipekhâne
<i>iplikhane</i>	iplikhâne
<i>iptida</i>	ibtidâ
<i>iptidaî</i>	ibtidâî
<i>iptilâ</i>	ibtilâ
<i>iri yarı</i>	
<i>irili ufaklı</i>	
<i>irticaî</i>	irticâ‘î
<i>irtifa</i>	irtifâ‘
<i>irtikâp, irtikâbı</i>	irtîkâb
<i>İsa</i>	Îsâ aleyhi'sselâm
	is‘âf
<i>İsevî</i>	Îsevî
<i>İsevîlik</i>	

<i>iskân</i>	
<i>İskilip</i>	İskilib
<i>İslâm</i>	
<i>İslâmî</i>	
<i>İslâmiyet</i>	
<i>İslâmlaşmak</i>	
<i>İslâmlaştırmak</i>	
<i>İslimye</i>	
<i>İsmail</i>	İsmâ'îl
<i>İstanköy</i>	
<i>ister istemez</i>	
<i>istical</i>	isti'câl
<i>isticlâp</i>	isticlâb
	ictirâ
	iştidâd
<i>istidaname</i>	istid'ânâme
<i>istihkâk</i>	
<i>istihkâm</i>	
<i>istihkâm taburu</i>	
<i>istihlâk</i>	
<i>istiklâl</i>	
<i>istilâ</i>	istîlâ
<i>istilâ</i>	isti'lâ
<i>istilâcı</i>	
<i>istimal</i>	isti'mâl
<i>istimlâk</i>	
<i>istimlâkcilik</i>	
<i>istinatgah</i>	istinâdgâh
<i>isyankâr</i>	isyânkâr
<i>isyankârlık</i>	
<i>iş adamı</i>	
<i>iş başı yapmak</i>	
<i>iş birliği</i>	
<i>iş gücü</i>	
<i>iş yeri</i>	
<i>işaret parmağı</i>	
<i>işarî</i>	iş'ârî
<i>işbu</i>	
<i>işgüzar</i>	işgüzâr
<i>iştikâ</i>	
<i>İştîp</i>	İştîb

<i>ithal</i>	idhâl
<i>ithalât</i>	idhâlât
<i>ithalâtçı</i>	idhâlâtçı
<i>itibarî</i>	i'tibârî
<i>itikâf</i>	i'tikâf
<i>itimatname</i>	i'timâdnâme
<i>itlâf</i>	
<i>itminan</i>	itmînân
	iddihâr
<i>ittilâ</i>	ittilâ'
<i>İvrindi</i>	
<i>iyilik sever</i>	
<i>izafî</i>	izâfî
<i>izan</i>	iz'ân
	i'zâz-ı tamâm
<i>izinname</i>	izinnâme
<i>İzlâdi</i>	
<i>izmihlâl</i>	
<i>İzmit</i>	İzmid
	İznicmid
<i>iznisefine</i>	izn-i sefine
<i>İzvornik</i>	
<i>izzetinefis</i>	izzet-i nefis

K

<i>kabataslak</i>	
<i>kabil</i>	kabîl
<i>kabih</i>	kabîh
<i>kâbil</i>	
<i>kâbil-i emânet</i>	
<i>kâbil-i iktidâr</i>	
<i>kâbil-i inkisâr</i>	
<i>kabile</i>	kabîle
<i>kabiliyet</i>	kâbiliyyet
<i>kabir, kabri</i>	kabr
<i>kablelvuku</i>	kable'l-vukû‘
<i>kâbus</i>	
<i>kaçgöç</i>	
<i>Kadirî</i>	Kâdirî
<i>kadirşinas</i>	kadir-şinâs
<i>kafa içi</i>	
<i>kafdağı</i>	
<i>kâfir</i>	
<i>kâfur</i>	
<i>kâgir</i>	
<i>kâğıt, kâğıdı</i>	
<i>kâhil</i>	
<i>kâhin</i>	
<i>kahretmek</i>	
<i>kahrolmak</i>	
<i>Kâhta</i>	
<i>kahvaltılık</i>	
<i>kahve rengi</i>	
<i>kâhya</i>	
<i>kâhyalık</i>	
<i>kaim</i>	
<i>kaime</i>	kâ’ime kâ’ime kâğıdı
<i>kâin</i>	
<i>kâkül</i>	
<i>kalakalmak</i>	Kal‘a-i Kili
<i>kalbur kemiği</i>	Kal‘a-i Sultâniyye

<i>kalbur üstü</i>	
<i>Kalecik</i>	Kal'acık
<i>kalemkârlık</i>	
<i>kalemtıraş</i>	
<i>Kalkandelen</i>	
<i>kalubelâ</i>	kâlûbelâ
<i>kâm almak</i>	
<i>kâmil</i>	
<i>kâmilên</i>	
<i>kamu oyu</i>	
<i>kanaatkârlık</i>	kanâ'atkârlık
	Kangırı
<i>kanun</i>	kânûn
	Kânûn-ı Esâsî
	Kânûn-ı Evvel
<i>kanun dışı</i>	
<i>kanun koyucu</i>	
<i>kanunî</i>	kânûnî
<i>kapı</i>	kapu
	Kapu ağası
	Kapu Kethüdâsı
	Kapu Kulu Ocağı
<i>Kapıdağı</i>	Kapudağı
<i>kapkaççı</i>	
<i>kapkaranlık</i>	
<i>kaptan</i>	kapudan
<i>kaptanı derya</i>	kapudan-ı deryâ
<i>kâr</i>	
<i>Karacaahmet</i>	Karaca Ahmed
<i>Karacahisar</i>	Karacahisâr
<i>Karadeniz Ereğlisi</i>	
<i>Karaferye</i>	
	Karahisâr-ı Sâhib
	Karahisâr-ı Şarkî
<i>Karamürsel</i>	
<i>Karapınar</i>	
<i>Karasi</i>	
<i>Karasu Yenicesi</i>	
<i>kârgir</i>	kârgîr
<i>Karınabat</i>	Karınâbâd
	Karlîl

<i>Karsızülkadriye</i>	Kars-ı zü'l-kadriye
<i>kasap, kasabı</i>	kassâbbaşı
<i>kasabbaşı</i>	kassâb
<i>kâse</i>	Kassâbân-ı Hâssa
<i>kâşif</i>	Matbah-ı Âmire Kassâbbaşısı
<i>kâtibe</i>	
<i>kâtil</i>	
<i>katil, katli</i>	katl
<i>katletmek</i>	katl-i şenî'
<i>kâtip, kâtibi</i>	kâtib
<i>kâtiplik, kâtipliği</i>	
<i>katliam</i>	katli'âm
<i>katsayı</i>	
<i>kavun içi rengi</i>	
<i>kaybetmek</i>	
<i>kaybolmak</i>	
<i>kayıkthane</i>	kayıkthane
<i>kayıt, kaydı</i>	Kayıkthane-i Âmire
<i>kayıtsız</i>	kayd
<i>kaymakam</i>	kayd-ı hayât şartıyla
<i>Kayseri</i>	kayıdsız
<i>kazazede</i>	kâim-i makâm
<i>Kâzimiye</i>	Kayseriyye
<i>kefaletname</i>	kazâzede
<i>keff-i yed</i>	Kâzimiyye
<i>kefil</i>	kefâletmâme
<i>kelâm</i>	kefil
<i>Kelâm-ı Kadîm</i>	
<i>kelâm-ı kibâr</i>	
<i>kelâm-ı latîf</i>	
<i>kemâ fi's-sâbık</i>	
<i>kemâ-,kân</i>	
<i>Kenan</i>	Ken'ân
<i>Kerbelâ</i>	
<i>kerîmü's-şiyem</i>	
<i>Kerkük</i>	

<i>kervansaray</i>	
<i>Kesendire</i>	
<i>kesim evi</i>	
<i>Kesriye</i>	kesîrû'l-cûd
	kesîrû'l-lutf
<i>keşif, keşfi</i>	keşf
<i>keşfedilmek</i>	Keşfû'z-zünûn
<i>keşfetmek</i>	
<i>keşfolunmak</i>	
<i>keşiş</i>	
<i>Keşişdağı</i>	
<i>keşişhane</i>	keşişhâne
<i>keşmekeş</i>	
	kıdvetü'l-ulemâi'l-müdekkikîn
<i>kıpkırmızı</i>	
<i>kıraathane</i>	kırâ'athâne
<i>Kırcaali</i>	
<i>Kırçova</i>	
<i>kırış kırış</i>	
<i>kırkambar</i>	
<i>kırkayak</i>	
	Kırkkilise
<i>Kırşehir</i>	Kırşehir
<i>kısım, kısmı</i>	kısm
	kısm-ı evvel
<i>kısmî</i>	
<i>Kızılağaç Yenicesi</i>	
<i>Kiğı</i>	
<i>Kilidülbahr</i>	Kilidü'l-bahr
<i>kimya</i>	kimyâ
	Kimyâ-yı Saâdet
<i>kimyevî</i>	
<i>kirişhane</i>	kirişhâne
<i>kişiler arası</i>	
<i>kişizade</i>	kişizâde
<i>kitabî</i>	kitâbî
<i>kitap sever</i>	
<i>kitap, kitabı</i>	kitâb
	kitâb-ı kebîr
<i>klasikleşmek</i>	
<i>klasör</i>	

<i>klavye</i>	
<i>Koçgiri</i>	
<i>konar göçer</i>	
<i>konsolosluk, konsolosluğu</i>	
<i>kordiplomatik</i>	
<i>koyuvermek</i>	
<i>körü körüne</i>	
<i>Kudüs-i Şerîf</i>	Kuds-i Şerîf
<i>Kûfî yazı</i>	
<i>Kumanova</i>	
<i>kural dışı</i>	
<i>kurşunî</i>	
<i>kuru sıkı</i>	
<i>kuru yemiş</i>	
	Kûtu'l-ammâre
<i>kuzeybatı</i>	
<i>kuzeydoğu</i>	
<i>kuzgunî</i>	
<i>Küçük Çekmece</i>	
<i>küçüklü büyüklü</i>	
<i>küffâr</i>	
<i>küfürbaz</i>	küfürbâz
<i>külâh</i>	külâh
	Küre-i Nühâs
<i>küskünlük</i>	
<i>kütüp, kütübü</i>	kütüb
	Kütüb-i Sitte
<i>kütüphane</i>	kütübhâne
	Kütübhâne-i Âmire

L

<i>lâcivert</i>	lâciverd
<i>laçkalaşmak</i>	
<i>lâdes</i>	
<i>lâdinî</i>	lâ-dînî
<i>lâedrî</i>	
<i>laf</i>	lâf
<i>lafçılık</i>	
<i>lafız, lafzı</i>	lafz
<i>lafza</i>	
<i>Lafza-i Celâl</i>	
<i>lağır, lağvı</i>	lağv
<i>lağvetmek</i>	
<i>lağvolmak</i>	
<i>lâhavle</i>	lâ-havle
<i>lahit, lahdi</i>	lahd
	lâhık
<i>lâhurî</i>	
<i>lahza</i>	
<i>laik</i>	lâik
<i>lakap, lakabı</i>	lakab
<i>lâkayt, lâkaydı</i>	lâ-kayd
<i>lâkin</i>	
<i>laklaka</i>	
<i>laklakıyat</i>	
<i>lâl</i>	
<i>lâl olmak</i>	
<i>lâle</i>	
<i>lâlettayin</i>	

<i>lâlezar</i>	lâlezâr
<i>lâmise</i>	
<i>lânet</i>	la‘net la‘netullâhi aleyh
<i>lânetlenmek</i>	
<i>lânetli</i>	
<i>Larende</i>	Lârende
<i>latif</i>	latîf
<i>latife</i>	latîfe
<i>lâubali</i>	lâubâlî
<i>lâyemut</i>	lâ-yemût
<i>lâyezâl</i>	lâ-yezâl
<i>lâyık</i>	
<i>lâyıkıyla</i>	
<i>lâyiha</i>	
<i>lâyü'ad</i>	lâ-yu‘add
<i>lâyuhî</i>	lâ-yuhî
<i>lâzım</i>	
<i>Lazistan</i>	Lâzistân
<i>lebalep</i>	leb-â-leb lede'l-hâce lede'l-ihtiyâl lede'l-müzâkere lede's-su‘âl
<i>lef, leffi</i>	
<i>leffetmek</i>	
<i>lehce</i>	
<i>lem'a</i>	lem‘a lem‘a-rîz
<i>Lengaza</i>	
<i>Leskovik</i>	leşker-şiken
	letâfet
<i>levent</i>	levend levend-âne
<i>leylakî</i>	
<i>leyli</i>	

lisans üstü

lord, lordu

lord

Lord Salisbury

lutufkâr

lûgat

lûgatçe

lûle taşı

lûtfen

lûtuf, lûtfu

lutf

lutf-ı âlîiniz

lûzum

lûzumiyet

lüzûm

lüzûmiyyet

M

<i>maada</i>	ma‘azâlik
<i>maaiile</i>	mâ‘adâ
<i>maalesef</i>	ma‘aâile
<i>maalmemnuniye</i>	ma‘a'l-esef
<i>Maan</i>	ma‘a'l-memnûniyye
	Ma‘an
	Ma‘arratü'n-Nu‘mân
<i>maarif</i>	ma‘ârif
<i>Maarif Nezâreti</i>	Nezâret-i Celîle-i Ma‘ârif
<i>maatteessüf</i>	ma‘a't-te‘essüf
<i>maazallah</i>	ma‘âzallâh
<i>mabad</i>	mâ-ba‘d
<i>maceraperest</i>	mâcerâperest
<i>madde</i>	mâdde
<i>maddeten (madden değil)</i>	mâddeten
<i>maddî</i>	mâddî
<i>maddîleşmek</i>	
<i>maddiyat</i>	maddiyât
<i>mademki</i>	mâdemki
<i>Maden</i>	Ma‘den
	ma‘delet
<i>mâdud</i>	ma‘dûd
<i>mafevk</i>	mâ-fevk
<i>mağlûbiyet</i>	mağlûbiyyet
<i>mağlûp</i>	mağlûb
<i>Mağribî</i>	
<i>mahallî</i>	
<i>mahaza</i>	mâ-hâzâ
<i>mahdum</i>	mahdûm
<i>mahfuz</i>	mahfûz
<i>mahv, mahvı</i>	mahv
<i>mahv u perişan olmak</i>	
<i>mahvetmek</i>	
<i>mahvolmak</i>	
<i>mahlûk</i>	
<i>mahlûkat</i>	
<i>mahlûl</i>	
<i>mahlût</i>	
<i>mahpushane</i>	mahbûshâne

<i>mahsul</i>	mahsûl
<i>mahsuldar</i>	mahsûldâr
<i>maşser</i>	
<i>maşserî</i>	
<i>makûs</i>	ma'kûs
<i>Mal Müdürlüğü</i>	
<i>malâyani</i>	mâlâya'nî
<i>Malazgirt</i>	Malazgird
<i>malî</i>	mâlî
<i>malî sene</i>	
<i>malikâne</i>	mâlikâne
<i>Malikî</i>	Mâlikî
<i>Malkara</i>	Mığalkara
<i>malûl</i>	ma'lûl
<i>malûlen</i>	ma'lûlen
<i>malûliyet</i>	ma'lûliyyet
<i>malûllük</i>	ma'lûllük
<i>malûm</i>	ma'lûm
<i>malûmat</i>	ma'lûmât
<i>malûmatfûruş</i>	ma'lûmât-fûrûş
<i>malûmatlı</i>	ma'lûmâtlı
<i>mamañih</i>	ma'amâñih
<i>mamelek</i>	mâ-melek
<i>mamulât</i>	ma'mûlât
<i>Mamuretülaziz</i>	Ma'mûretü'l-azîz
<i>mâna</i>	ma'nâ
<i>mânalı</i>	ma'nâlî
<i>mânevî</i>	ma'nevî
<i>mâneviyat</i>	ma'neviyât
<i>mâni</i>	mâni'
<i>mânia</i>	mâni'a
<i>mânidar</i>	mânidâr
<i>Manisa</i>	Mağnisa
<i>mantık dışı</i>	
<i>mantikî</i>	
<i>Maraş</i>	Mar'aş
<i>marazî</i>	
<i>Marifetname</i>	Ma'rifetnâme
<i>Marmara Ereğlisi</i>	
<i>mâruzat</i>	ma'rûzât
	Ma'rûzât defterleri

<i>maslahatgüzar</i>	maslahat-güzâr
<i>masmavi</i>	
<i>maşaallah</i>	mâşâ'allâh
<i>maşerî</i>	ma'şerî
<i>mâzi</i>	mâzî
<i>meâdin</i>	me'âdin
<i>Meâdin Nezâreti</i>	Me'âdin Nezâreti
<i>Meâdin ve Orman Nezâreti</i>	Me'âdin ve Orman Nezâreti
<i>meal</i>	me'âl
	me'âl-i âlisi
	me'âl-i münîfesi
<i>mebâliğ</i>	
<i>mebhûs</i>	
<i>mebhûsun-anh</i>	
<i>meblağ</i>	
<i>mebus</i>	meb'ûs
<i>mebusân</i>	meb'ûsân
	Meclis-i Meb'ûsân
<i>mecâlis</i>	
<i>Mecâlis-i Seb'a</i>	
<i>mecbur</i>	mecbûr
<i>mecburî</i>	mecbûrî
<i>mecburiyet</i>	mecbûriyyet
<i>meccanen</i>	meccânen
<i>meccanî</i>	meccânî
<i>mecelle</i>	
<i>Mecitözü</i>	Mecidözü
<i>meclis</i>	
<i>meclûbiyet</i>	meclûbiyyet
<i>meclûp</i>	meclûb
<i>Mecusî</i>	Mecûsî
<i>Mecusîlik</i>	Mecûsîlik
<i>mezc</i>	
<i>mezcetmek</i>	
<i>mezolmak</i>	
<i>meçhul</i>	meçhûl
<i>meçhulât</i>	meçhûlât
<i>medâris</i>	

<i>Medâris-i Osmâniyye</i>	
<i>medenî</i>	
<i>medenîleşmek</i>	
<i>medeniyyet</i>	medeniyyet
<i>medih, medhi</i>	medh
	medh ü senâ
<i>Medine</i>	Medîne(-i Münevvere)
<i>medine</i>	medîne
	medîne-i mezbûr
<i>mefkûre</i>	
<i>mefkûreci</i>	
<i>meflûç</i>	meflûc
<i>meğerki</i>	meğer ki
<i>mehâbet</i>	
<i>mehâsin</i>	
<i>mehterbaşı</i>	
<i>Hâssa mehterbaşısı</i>	
<i>Mehterhâne-i Âmire</i>	
<i>mekân</i>	
<i>mekâre</i>	
<i>mekâreci</i>	
<i>mekârecibaşı</i>	
<i>mekârî</i>	
<i>mekâtîp, mekâtîbi</i>	mekâtîb
	Mekâtîb-i Aliyye-i Osmâniyye
<i>mekir, mekri</i>	mekr
	mekr ü hile
<i>mekkâre</i>	
	Mekke-i Mükerrreme
<i>mekremet</i>	
<i>Mekri</i>	Mekrî
<i>Mektûbî Kalemî</i>	
<i>mektum</i>	mektûm
<i>mektume</i>	mektûme
<i>melâike</i>	
<i>melâike-i kirâm</i>	
<i>Melâmî</i>	
<i>melanet</i>	mel'anet
<i>melek</i>	
<i>melekût</i>	
<i>âlem-i melekût</i>	

<i>melun</i>	mel'ûn
<i>melül</i>	melûl
<i>melûlâne</i>	melûlâne
	Memâlik-i Mahrûsa-i Şâhâne
<i>memlûk</i>	
<i>memur</i>	me'mûr
<i>memuriyet</i>	me'mûriyyet
<i>men' edilmek</i>	
<i>men' olmak</i>	
<i>men'eylemek</i>	
<i>men', men'i</i>	men'
<i>menâha</i>	
<i>menfaat</i>	menfa'at
<i>menfaatperest</i>	menfa'at-perest
<i>Menlik</i>	
	menût
<i>merâhil</i>	
	merâhim-şi'âr
<i>merhale</i>	
<i>merkezî</i>	
<i>merkezîleşmek</i>	
<i>merkeziyet</i>	
<i>adem-i merkeziyet</i>	
<i>merkum</i>	merkûm
	haham-ı merkûm
<i>mesafe</i>	mesâfe
	merâğ
<i>meselâ</i>	
<i>mesh</i>	
<i>meshetmek</i>	
<i>meskûk</i>	
<i>meskûkât</i>	
<i>meskûn</i>	
<i>meskûniyet</i>	meskûniyyet
<i>meslekî</i>	
<i>Mesnevî</i>	
<i>mesnevî</i>	
<i>Mesudiye</i>	Mes'ûdiyye
<i>meşahir</i>	meşâhîr
	meşâhîr-i İslâm
<i>meşgale</i>	

<i>meşgul</i>	meşgûl
<i>meşgüliyet</i>	meşgûliyyet
<i>Meşihat</i>	Meşihat
	min-ba'd
<i>minba'd</i>	
<i>meşkûk</i>	
<i>meşkûr</i>	
<i>meşrut</i>	meşrût
<i>meşrutî</i>	meşrûtî
<i>meşrutiyet</i>	meşrûtiyyet
<i>metevekkil</i>	
<i>metevekkilâne</i>	
<i>methal, methali</i>	medhal
<i>methaldar</i>	medhaldâr
<i>metruk</i>	metrûk
<i>metrukât</i>	metrûkât
<i>meveddet</i>	
<i>Mevkûfât Kalemi</i>	
<i>Mevlâ</i>	Mevlâ-yı Mûte'âl
<i>Mevlevî</i>	
<i>Mevlevîlik</i>	
<i>mevlithan</i>	mevlidhân
<i>mevzubahis</i>	mevzû'-ı bahs
<i>meydan</i>	meydân
	meydân-ı şecâ'at
<i>meyil, meyli</i>	meyl
<i>meyletmek</i>	
<i>meymenet</i>	
<i>mezbur</i>	mezbûr
	şehr-i mezbûr
<i>mezkûr</i>	
<i>mîrî arâzî</i>	
<i>mîrî emlâk</i>	
<i>mide</i>	mi'de
<i>midevî</i>	mi'devî
<i>Mihaliççık</i>	
<i>mihenk, mihengi</i>	
<i>mihenk taşı</i>	
<i>mikâp, mikâbı</i>	

<i>muğlak</i>	
<i>muhafazakâr</i>	muhâfazakâr
<i>muhafazakârlık</i>	
<i>muhafız</i>	muhâfız
<i>Muhammedî</i>	
<i>Muharrem</i>	
<i>muhayyerbûselik</i>	
<i>muhayyerkürdî</i>	
<i>muhsin</i>	
<i>mukabele</i>	mukâbele
<i>mukavelename</i>	mukâvelenâme
<i>mukavvî</i>	
<i>mukayese</i>	mukâyese
<i>mukayeseli</i>	mukâyeseli
<i>muknî</i>	
<i>mukteza</i>	muktezâ
	Muktezâ defterleri
<i>mumaileyh</i>	mûmâ-ileyh
<i>mumaileyha</i>	mûmâ-ileyhâ
<i>mumaileyhim</i>	mûmâ-ileyhim
<i>mumaileyhimâ</i>	mûmâ-ileyhimâ
<i>munis</i>	mûnis
<i>musallâ taşı</i>	
<i>musallat</i>	
<i>musallî</i>	
<i>Musevî</i>	Mûsevî
<i>Musevîlik</i>	Mûsevîlik
	Mûsâ aleyhi'sselâm
<i>musiki</i>	mûsikî
<i>musikişinas</i>	mûsikî-şinâs
<i>mutabaat</i>	mutâba‘at
<i>mutlak</i>	
<i>mutlakıyet</i>	mutlakıyyet
<i>muttasıf</i>	
<i>muvaıffakıyet</i>	muvaıffakıyyet
<i>muzaf</i>	muzâf
<i>muzafunileyh</i>	muzâfun-ileyh
<i>muzayaka</i>	muzâyaka
<i>mübalağa</i>	mübâlağa
<i>mübarek</i>	mübârek
<i>mübayaa</i>	mübâyaa‘a

<i>mücellâ</i>	
<i>mücerrep</i>	mücerreb mücerrebü'l-etvâr
<i>müdâfaa</i>	müdâfa'a
<i>müdâfaaname</i>	müdâfa'anâme
<i>müddei</i>	müdde'î müdde'î-aleyh
<i>müddeiumumî</i>	müddeî-i umûmî
<i>müessese</i>	mü'essese
<i>müessis</i>	mü'essis
<i>müfteri</i>	müfterî
<i>mühtedi</i>	mühtedî
<i>mükâfat</i>	mükâfât
<i>mükâfatlandırmak</i>	
<i>mükâleme</i>	
<i>mükellef</i>	
<i>mükemmel</i>	
<i>mülâhaza</i>	
<i>mülâhazat</i>	mülâhazât
<i>mülâkat</i>	mülâkât
<i>mülâki</i>	mülâkî
<i>mülâyemet</i>	
<i>mülâyim</i>	
<i>mülâyimlik</i>	
<i>mülâzemet</i>	
<i>mülâzımıevvel</i>	mülâzım-ı evvel
<i>mülâzımısani</i>	mülâzım-ı sâni
<i>mülâzim</i>	
<i>mülkî</i>	
<i>mülkî erkân</i>	
<i>mülûkane</i>	mültesemât mülûkâne
<i>Mümin</i>	Mü'min
<i>mümkün</i>	mümkün
<i>mümtaz</i>	mümtâz
<i>mümtaze</i>	mümtâze Eyâlet-i Mümtâze Kalemî
<i>mümza</i>	mümzâ defter-i mümzâ
<i>münacaat</i>	münâcât
<i>münadi</i>	münâdî

<i>münakalat</i>	münâkalât
<i>münasebet</i>	münâsebet
<i>münasip, münasibi</i>	münâsib
<i>münasipçe</i>	münâsibce
<i>münbit</i>	
<i>münhal</i>	münhall
<i>münşi</i>	münşî
<i>münşiyane</i>	münşîyâne
<i>müntefik</i>	
<i>müntehi</i>	müntehî
<i>münzevi</i>	münzevî
<i>müpteda</i>	mübtedâ
<i>müptedi</i>	mübtedî
<i>müptelâ</i>	mübtelâ
<i>mürâi</i>	mürâ'î
<i>mürettip, mürettibi</i>	mürettib
<i>mürteci</i>	mürtecî
<i>mürtecilik</i>	mürtecîlik
<i>mürur</i>	mürûr
	mürûr-1 zamân
<i>müsamaha</i>	müsâmaha
<i>müsamahakâr</i>	müsâmahakâr
<i>müsavi</i>	müsâvî
<i>Müslim</i>	
<i>Müslüman</i>	Müslümân
<i>Müslümanlık</i>	
<i>müsrif</i>	
<i>müsrifane</i>	müsrifâne
<i>müsta'fi</i>	müsta'fî
<i>müstağni</i>	müstağnî
<i>müstağnilik</i>	müstağnîlik
<i>müstesna</i>	müstesnâ
<i>müsteşrik</i>	
<i>müstevi</i>	müstevî
<i>müşahede</i>	müşâhede
<i>müşahitlik</i>	müşâhidlik
<i>müşar</i>	müşâr
	müşârun-bi'l-benân
<i>müşarunileyh</i>	müşârun-ileyh
<i>müşârunileyhâ</i>	müşârun-ileyhâ
<i>müşârunileyhim</i>	müşârun-ileyhim

<i>müşârunileyhimâ</i>	müşârun-ileyhimâ
<i>müşerref</i>	
<i>müşkülmüşkilât</i>	müşkil hâl-i müşkil
<i>müşkülât</i>	müşkilât
<i>müşkülpesent</i>	müşkil-pesend
<i>müşteki</i>	müştekî
<i>müşteri</i>	müşterî
<i>mütalaa</i>	mütâla‘a
<i>mütareke</i>	mütâreke
<i>müteakip</i>	müte‘âkib
<i>mütebaki</i>	mütebâkî
<i>mütecevaz</i>	mütecevâz
<i>mütecessis</i>	
<i>mütedenni</i>	mütedennî
<i>müteehhil</i>	müte‘ehhil
<i>müteekkil</i>	müte‘ekkil
<i>mütefenni</i>	mütefennî
<i>müteferrik</i>	
<i>mütegâlibe</i>	mütegâlibe
<i>mütehassıs</i>	
<i>mütehassis</i>	
<i>mütekâmil</i>	
<i>mütekâsif</i>	
<i>mütemadi</i>	mütemâdî
<i>mütemadiyen</i>	mütemâdiyen
<i>mütenevvi</i>	mütenevvî‘
<i>mütenevvia</i>	mütenevvî‘a
<i>müteradif</i>	müterâdif
<i>müterakki</i>	müterakkî
<i>müteselli</i>	mütesellî
<i>mütesellim</i>	
<i>müteşekkil</i>	
<i>mütebbi</i>	mütebbî‘
<i>müteveli</i>	mütevellî
<i>mütevellilik</i>	mütevellîlik
<i>müthiş</i>	müdhiş
<i>müvazi</i>	müvâzî
<i>müzehhep, müzehhebi</i>	

<i>Müzehhep Fermanlar</i>	müzehheb
<i>Katalođu</i>	
<i>müzehhip, müzehhibi</i>	müzehhib
<i>müzekkire</i>	

N

<i>naaş</i>	na‘aş
<i>naat</i>	na‘at
<i>nabız, nabzı</i>	nabz
<i>Nablus</i>	
<i>naçar</i>	nâ-çar
<i>naçiz</i>	nâçiz
<i>naçizane</i>	nâçizâne
<i>nâdân</i>	
<i>nâdânlık</i>	
<i>nadide</i>	nâdîde
<i>nadim</i>	nâdim
<i>nadir</i>	nâdir
	nâdirü'l-hâl
<i>nadiren</i>	nâdiren
<i>nafi</i>	nâfî‘
<i>Nâfia Nezâreti</i>	Nâfî‘a Nezâreti
<i>nafile</i>	nâfile
<i>nagehan</i>	nâgehân
<i>nağme</i>	
<i>nahak, nahakki</i>	nâ-hakk
<i>nahif</i>	nahîf
<i>nahiv, nahvi</i>	nahv
	Nahvü'l-Arabî
<i>nahiye</i>	nâhiye
	nâhiye-i Kozdeğirmen
<i>nahoş</i>	nâ-hoş
<i>nail</i>	nâ‘il
<i>nailiyet</i>	nâ‘iliyyet
<i>naip, naibi</i>	nâ‘ib
	nâ‘ib-i Bolu
<i>naiplik</i>	nâ‘iblik
<i>nakden</i>	
<i>nakdî</i>	
<i>nâkıs, naksı</i>	naks

<i>nakış, nakşı</i>	nakş
<i>nakşedilmek</i>	
<i>nakşetmek</i>	
<i>nakşolunmak</i>	
<i>nakız, nakzı</i>	nakz
<i>nakzedilmek</i>	
<i>nakzetmek</i>	
<i>nakzolunmak</i>	
<i>nâkil</i>	
<i>nakil, nakli</i>	nakl nakl-i sefîne
<i>nakledilmek</i>	
<i>naklolunmak</i>	
<i>nakit, nakdi</i>	nakd
<i>naklî</i>	
<i>Nakşibendî</i>	
<i>nalbant</i>	na'iband
<i>nalbur</i>	
<i>nalça</i>	
<i>Nallıhan</i>	Na'lıhan
<i>namahrem</i>	nâ-mahrem
<i>namazgâh</i>	
<i>name</i>	nâme adâletnâme hümâyûnnâme nâme-i hümâyûn
<i>namerdlik</i>	
<i>namert, namerdi</i>	nâ-merd
<i>namevcut</i>	nâ-mevcûd
<i>namus</i>	nâmûs nâmûs-ı ekber
<i>namütenahi</i>	nâ-mütenâhî
<i>namzet, namzedi</i>	namzed
<i>nankör</i>	nânkör
<i>nâr</i>	
<i>nâr-ı cahîm</i>	
<i>narh</i>	
<i>Nasıriye</i>	Nâsırıyye
<i>nasip, nasibi</i>	nasîb
<i>nasp, nasbı</i>	nasb
<i>nasbetmek</i>	
<i>nasbeylemek</i>	
<i>nasbolunmak</i>	
<i>Nasranî</i>	Nasrânî
<i>nâşir</i>	

<i>natamam</i>	nâ-tamâm
<i>Navul Kalemi</i>	
<i>navul ücreti</i>	
<i>nazarî</i>	
<i>nazariye</i>	nazariyye
<i>nâzım</i>	
<i>nazım, nazmı</i>	nazm
<i>nazik</i>	nâzik
<i>nazikâne</i>	nâzikâne
<i>Nazilli</i>	Nâzilli
<i>nebatî</i>	nebâtî
<i>nebevî</i>	
<i>Hadîs-i Nebevî</i>	
<i>Necef</i>	
<i>nedamet</i>	nedâmet
<i>nefaset</i>	nefâset
<i>nefis, nefsi</i>	nefs
	nefsü'l- emrde
<i>nefiy, nefyi</i>	nefy
	nefy ü iclâ
<i>nefyolunmak</i>	
<i>nefyetmek</i>	
<i>nefyeylemek</i>	
<i>nefsaniyet</i>	nefsâniyyet
<i>nehâr</i>	nehâr
	leyl ü nehâr
<i>nehârî</i>	nehârî
<i>nehir, nehri</i>	nehr
<i>nekkâre</i>	
<i>nemelâzım</i>	
<i>nemelâzımcılık</i>	
<i>Nesturî</i>	Nestûrî
<i>neşir, neşri</i>	neşr
<i>neşredilmek</i>	
<i>neşreylemek</i>	
<i>neşvünemâ</i>	neşv ü nemâ
<i>neuzübillah</i>	ne'üzübillâh
<i>nevâdir</i>	
<i>nevbahar</i>	nev-bahâr
<i>nevcivan</i>	nev-civân
<i>Nevrekep</i>	
<i>nezarethane</i>	nezârethâne
<i>nezir, nezri</i>	nezr
<i>nezretmek</i>	

<i>nısbî</i>	nısfu'l-leyl
<i>nısfülleyl</i>	nısfu'n-nehâr
<i>nısfunnehâr</i>	nısf
<i>nısf, nısfî</i>	nısfü'l- kitâb
<i>nihâî</i>	nihâî
<i>nikâh</i>	
<i>Nil nehri</i>	
<i>nimet</i>	ni'met
	veliyyü'n-ni'met-i bî-minnet
<i>nimetşinas</i>	ni'met-şinâs
<i>nisan</i>	
<i>nişan</i>	nişân
<i>Nişan Kalemi</i>	nişân-ı zî-şân
<i>nişangah</i>	nişângâh
<i>nitekim</i>	
<i>nizamî</i>	nizâmî
<i>Nizamiye</i>	Nizâmiye
	Nizâmiye Medresesi
<i>nizamname</i>	nizâmnâme
<i>Nizamülmülk</i>	Nizâmülmülk
<i>noktainazar</i>	nokta-i nazar
<i>Novigrad</i>	
<i>nuranî</i>	nûrânî
<i>Nusayrî</i>	

O

ocak, ocağı

Ocağ-ı Yeniçeriyân

odabaşı

Has Odabaşı

Odun Emaneti

Odun Emâneti

Odun emini

Odun emîni

Ohri

okul öncesi

okuyucu

okyanus

Okyanusya

olabilir

olabilirlik

olagelmek

olağan dışı

olağan üstü

oldubitti

oldumolası

olupbitti

oluruna bırakmak

oluşturmak

oluvermek

omuz, omzu

onbaşı

operatör

ordu evi

ordugâh

Orhaneli

<i>Orhaniye</i>	Orhâniyye
<i>orijinal</i>	
<i>orijinalite</i>	
<i>Orta Doğu</i>	
<i>orta elçi</i>	
<i>orta elçilik</i>	
<i>oryantalist</i>	
<i>Osmancık</i>	
<i>Osmaniye</i>	Osmâniyye
<i>Osmanlı Arşivi</i>	
<i>Osmanlı Devleti</i>	Devlet-i Osmâniyye
<i>Osmanlı Türkçesi</i>	
<i>Ostroviçe</i>	
<i>otağ-ı hümayûn</i>	
<i>otobiyografî</i>	
<i>otomasyon</i>	
<i>otopsi</i>	
<i>Ottoman Empire</i>	
<i>oy birliği</i>	
<i>oysaki</i>	

Ö

*Ödemiş**ömür, ömrü**ön ayak olmak**ön bilgi**ön seçim**ön sezi**öncesiz**önsöz**örnekleme**Ösek**öşür, öşrü**öte beri**öz deyiş**Özbek Türkçesi**Özbekler Tekkesi**özbeöz**özlük işleri**Özü Kalesi**özür, özü*

ömr

ömr-i tavîl

öşr

öz-be-öz

Özi Kal'ası

özr

özr-i bî-pâyân

özr-i bilâ-hakîkat

P

<i>padişah</i>	pâdişâh
<i>paha</i>	bahâ
<i>pahalı</i>	bahâlu
<i>pak</i>	pâk
<i>pakize</i>	pâkize
<i>Palanka</i>	
<i>Panislamizm</i>	
<i>Panslavizm</i>	
<i>Pantürkizm</i>	
<i>paragraf</i>	
<i>paramparça</i>	
<i>pare</i>	pâre
<i>Patrikhane</i>	Patrikhâne
	Fener Patrikhânesi
<i>payitaht</i>	pây-ı taht
<i>pek âlâ</i>	
<i>pek çok</i>	
<i>peyderpey</i>	pey-der-pey
<i>Peygamber Efendimiz</i>	
<i>Piriştine</i>	
<i>Pirlepe</i>	
<i>pirüpak</i>	pîr ü pâk
<i>Piskopos Halifeliği</i>	
<i>Piskopos Kalemi</i>	
<i>Planlama Kurulu</i>	
<i>planlama</i>	
<i>Plovdiv</i>	
<i>Podgoriçe</i>	
<i>Pravişte</i>	
<i>Premedi</i>	
<i>prensip, prensibi</i>	
<i>Prevadi</i>	
<i>Preveze</i>	
<i>Prizren</i>	

R

<i>Rab, Rabbi</i>	Rabb râbita-pezîr
<i>Rabbânî</i>	
<i>Radovişte</i>	
<i>Rafizî</i>	Râfizî
<i>Rafizîlik</i>	Râfizîlik
<i>Ragusa</i>	
<i>Rahmanî</i>	Rahmânî
<i>Rakka</i>	
<i>Ramazan</i>	Ramazân
<i>râna</i>	ra'nâ
<i>Rasathane</i>	Rasadhâne
<i>rast gelmek</i>	
<i>rast gitmek</i>	
<i>Re'sûlayn</i>	Re'sû'l-ayn
<i>rebûlâhir</i>	rebî'ü'l-âhir
<i>rebûlevvel</i>	rebî'ü'l-evvel
<i>receb</i>	
<i>recim, recmi</i>	recm
<i>recmetmek</i>	
<i>red, reddi</i>	redd
<i>reddetmek</i>	Redd-i İlhâk Cem'iyeti
<i>ref</i>	ref
<i>reisicumhur</i>	re'îs-i cumhûr
<i>reisülküttab</i>	re'îsülküttâb
<i>rekâbet</i>	
<i>rekat</i>	rek'at
<i>renk körlüğü</i>	
<i>resim, resmi</i>	resm
<i>resmî</i>	resm-i bennâk
<i>resmîleşmek</i>	
<i>Reşadiye</i>	Reşâdiyye

<i>rey</i>	re'y
<i>riayet etmek</i>	ri'âyet etmek
<i>riayetskâr</i>	ri'âyetkâr
<i>riayetskârlık</i>	ri'âyetkârlık
<i>rica</i>	ricâ
<i>riyakâr</i>	riyâkâr
<i>riyakârlık</i>	riyâkârlık
<i>Rodosçuk</i>	
<i>ruh</i>	rûh
	Rûhu'l- kudüs
<i>Ruha</i>	
<i>ruhanî</i>	rûhânî
<i>ruhî</i>	rûhî
<i>ruhsatname</i>	ruhsatnâme
<i>Rumelihisarı</i>	Rumelihisârı
<i>Rumelikavağı</i>	
<i>Rumî</i>	Rûmî
	rû-nümâ
	rû-nümûn
	rûz-be-rûz
<i>ruznâmçecilik</i>	
<i>ruznâme</i>	rûznâme
<i>Büyük Ruznâme defterleri</i>	
<i>Büyük Ruznâmçe Kalemi</i>	
<i>Küçük Ruznâme defterleri</i>	
<i>Küçük Ruznâmçe Kalemi</i>	Rûznâme-i Evvel
<i>rükû</i>	rükû'
<i>rüzgâr</i>	

S

<i>saat</i>	sâ'at
<i>sabır, sabrı</i>	sabr sabr-1 cemîl
<i>sabretmek</i>	
<i>sabreylemek</i>	
<i>Sadâret kethudâsı</i>	
<i>sadır, sadrı</i>	sadr
<i>sadrâzam</i>	sadr-1 a'zam
<i>sadrâzamlık</i>	
<i>saferun</i>	saf-derûn
<i>safdil</i>	saf-dil
<i>safer</i>	
<i>Safranbolu</i>	Za'feranbolu
<i>sahtekâr</i>	
<i>sair</i>	sâ'ir
<i>salâ</i>	
<i>salâbet</i>	
<i>salâh</i>	
<i>salâhiyyet</i>	salâhiyyet
<i>salavat</i>	salavât salavât-1 şerîfe
<i>salhane</i>	salhâne
<i>salıvermek</i>	
<i>salkım saçak</i>	
<i>salname</i>	salnâme Salnâme-i Devlet-i Aliyye
<i>Samakov</i>	
<i>saman kâğıdı</i>	

<i>Samarra</i>	
<i>Samî</i>	Sâmî
<i>samimî</i>	samîmî
	samîmiyyü'l- kalb
<i>samimîlik</i>	
<i>Sana</i>	San'a
<i>sanatkâr</i>	san'atkâr
<i>sanatkârlık</i>	
<i>Sanayi Nezâreti</i>	Sanâyi' Nezâreti
<i>sancak beyi</i>	
<i>sancak beyliđi</i>	
<i>sancak, sancağı</i>	
<i>Hüdâvendigâr sancağı</i>	
<i>Sapanca</i>	
<i>sapasađlam</i>	
<i>sapsarı</i>	
<i>saraçhane</i>	saraçhâne
<i>saray</i>	sarây
<i>Saraybosna</i>	
<i>sarfinazar</i>	sarf-ı nazar
<i>Sarıkamış</i>	
<i>sârî</i>	sârî
<i>Saruhan</i>	
<i>sathî</i>	
<i>sathîleşmek</i>	
<i>Sayda</i>	
<i>saygı değer</i>	
<i>sebat</i>	sebât
<i>sebatkâr</i>	sebâtkâr
<i>sebilhane</i>	sebilhâne
<i>sefain</i>	sefâ'in
<i>sefaret</i>	sefâret
	Sefâret-i Aliyye
<i>sefarethane</i>	sefârethâne
	Sefârethâne-i Aliyye
	Sefârethâne-i Belgrad
<i>sefer taşı</i>	
<i>seferber</i>	

<i>seferberlik</i>	
<i>seferî</i>	
<i>Seferihisar</i>	Seferîhisâr
<i>sefir</i>	sefir
<i>segâh</i>	
<i>sekban taşı</i>	
<i>selâm</i>	
<i>selâmet</i>	
<i>selâmetlemek</i>	
<i>selâmlık</i>	
<i>selâmünaleyküm</i>	
<i>Selânik</i>	
<i>selâset</i>	
<i>selâtin</i>	selâtîn selâtîn câmi'leri
<i>Selçukî</i>	
<i>semahane</i>	semâ'hâne
<i>semaî</i>	semâ'î
<i>semâvât</i>	
<i>semavî</i>	semâvî
<i>Semendire</i>	
<i>senli benli</i>	
<i>serasker</i>	ser'asker
<i>seraskerlik</i>	ser'askerlik
<i>serbest</i>	
<i>serbestî</i>	
<i>serdengeçti</i>	
<i>serdetmek</i>	
<i>serdümen</i>	
<i>serencam</i>	serencâm
<i>Serfiçe</i>	
<i>sergerde</i>	
<i>sergüzeşt</i>	
<i>serhat</i>	serhadd
<i>serin kanlı</i>	
<i>serlevha</i>	ser-levhâ
<i>sermayedar</i>	sermâyedâr

sermuharrir

ser-muharrir

Ser-bevvâbîn-i Enderûn-ı

Hümâyûn

Ser-bostâniyân-ı Hâssa

Ser-habbâzîn-i Hâssa

Ser-hayyâtîn-i Hil'at

Ser-hâzin-i Enderûn-ı Hümâyûn

Ser-iskemle-i Şehriyârî

Ser-kâtib-i Şehriyârî

Ser-kilârî-i Matbah-ı Âmire

Ser-kurenâ

Ser-mehterân-ı Alem

Ser-mi'mârân-ı Hâssa

Ser-muhâsib-i Şehriyârî

Ser-müneccim-i Hâssa

Ser-otağî-i Şehriyârî

Ser-piyâdegân

Ser-tabbâhîn-i Hâssa

sersefil

setr

setir, setri

setrû'l-uyûb

setriavret

setr-i avret

sevkıtabî

sevk-ı tabi'î

Seydişehir

Seydişehir

seyir, seyri

seyr

seyrû's-sülûk

Seyitgazi

Seyidgâzi

seyrüsefer

seyr ü sefer

*sıcak kanlı**sıhhî**Sıhhiye Nezâreti**sıkboğaz**sıkı denetim**sınâî*

sınâ'î

sır, sırrı

sırr

Siirt

Si'ird

*silâh**silâhendâz*

silâh-endâz

*silâhlandırma**silâhşör*

<i>silâhtar</i>	silâhdâr Silâhdârân-ı Hâssa
<i>Silifke</i>	
<i>sipsivri</i>	
<i>siyah</i>	siyâh
<i>siyasî</i>	siyâsî
<i>soğuk kanlılık</i>	
<i>sopsoğuk</i>	
<i>soy adı</i>	
<i>soy kırımı</i>	
<i>soya çekim</i>	
<i>Söğüt</i>	Söğüd
<i>söz gelişi</i>	
<i>sözümona</i>	
<i>su çiçeği</i>	
<i>su yolculuk</i>	
<i>su yolu</i>	
<i>subaşı</i>	
<i>suç üstü</i>	
<i>suikast</i>	sû-i kasd
<i>suiniyet</i>	sû-i niyyet
<i>suistimal</i>	sû-i isti'mâl
<i>suizan</i>	sû-i zan
<i>sulhperver</i>	sulh-perver
<i>sultanî</i>	sultânî
<i>Sultanönü</i>	
<i>sunî</i>	sun'î
<i>sunîlik</i>	sun'îlik
<i>suûbet</i>	su'ûbet
<i>sübhanellâh</i>	sübhânellâh
	südde-i seniyye
<i>süflî</i>	
<i>süflîlik</i>	
<i>sükûnet</i>	
<i>sükût</i>	
<i>sükûtîlik</i>	
<i>sülâle</i>	
<i>sülûk</i>	

sümbülî

Sünnî

Sünnîlik

sûrat

sûratli

süvari

sür'at

sür'atli

süvârî

Ş

<i>Şa'ban</i>	Şa'bân
<i>şadıman</i>	şâd-mân
<i>Şafî</i>	Şâfi'î
<i>Şafîlik</i>	Şâfi'îlik
<i>şahadet</i>	şehâdet
	Kelime-i Şehâdet
<i>şahadetname</i>	şehâdetnâme
<i>şaheser</i>	şâheser
<i>şahıs, şahsı</i>	şahs
	şahsu'l-acâ'ib
<i>şahincibaşı</i>	
<i>şahsî</i>	
<i>şahsîlik</i>	
<i>Şam</i>	
<i>Beriyetü's- Şâm</i>	
<i>şamdancıbaşı</i>	
	şarâbü'l- kevser
<i>Şarkî Karaağaç</i>	
<i>şartname</i>	şartnâme
<i>şaşakalmak</i>	
<i>Şebinkarahisar</i>	Şebinkarahisâr
<i>şecî</i>	şecî'
<i>şeddat, şeddadı</i>	şeddâd
<i>şefkat</i>	
<i>şefkat madalyası</i>	
<i>şefkat nişanı</i>	
<i>şehir, şehri</i>	şehir
<i>şehirler arası</i>	
<i>şehlâ</i>	
<i>şehname</i>	şehnâme
<i>Şehremaneti</i>	Şehremâneti
<i>Şehremîni</i>	Şehremîni

<i>Şehrizer</i>	Şehr-i Zor
<i>şenî</i>	şen'î
<i>şerefyab</i>	şeref-yâb
	şeref-yâb-ı sunûh
<i>şeşcihar</i>	şeş-cihâr
<i>şevval</i>	şevvâl
<i>şeyhülislâm</i>	
<i>Şeyhülislâm Sun'ullah Efendi</i>	
<i>şeytan</i>	şeytân
	şeytân aleyhilla'ne
<i>şeytanî</i>	şeytânî
<i>şifahî</i>	şifâhî
<i>şikâr</i>	
<i>şikâr-ı hümayûn</i>	
<i>şikâyet</i>	
<i>şikâyetçi</i>	
<i>şikâyetname</i>	şikâyetnâme
<i>şikemperver</i>	şikem-perver
<i>şimalî</i>	şimâlî
<i>Şirket-i Hayriyye</i>	
<i>şöyle böyle</i>	
<i>Şumnu</i>	
<i>Şurâ-yı Devlet</i>	
<i>Şûrâ-yı Devlet reîsi</i>	
<i>şurası</i>	
<i>Şuşa</i>	
<i>şuur</i>	şu'ûr
<i>şuur altı</i>	
<i>şürekâ</i>	

T

<i>taahhüt, taahhüdü</i>	ta'ahhüd
<i>taahhütname</i>	ta'ahhüdname
<i>Taaz</i>	Ta'az
<i>tab, tab'ı</i>	tab'
<i>tabetmek</i>	tab' etmek
<i>tâbi</i>	tâbi'
<i>tabi'iyet</i>	tâbi'iyet
<i>tabîi</i>	tabi'î
<i>tabîilik</i>	tabi'îlik
<i>tâbiyyet</i>	tâbi'iyet
<i>tabirname</i>	ta'birname
<i>tadilât</i>	ta'dilât
<i>tafsilât</i>	tafsilât
<i>tahammül</i>	
<i>taharri</i>	taharrî
<i>tahminî</i>	
<i>tahrîk,</i>	tahrîk
<i>tahrîkât</i>	tahrîkât
<i>tahrip, tahribi</i>	tahrîb
<i>tahripkâr</i>	
<i>tahrirat</i>	tahrîrât
	tahrîrât-ı seniyye
<i>tahsilât</i>	tahsilât
<i>tahtelbahir</i>	tahte'l-bahr
<i>tahteşşuur</i>	tahte's-şu'ûr
<i>tahvil</i>	tahvîl
<i>Tahvil akçesi</i>	
<i>Tahvil Kalemi</i>	

<i>tahvilât</i>	tahvîlât
<i>takdirkâr</i>	takdîrkâr
<i>takdirname</i>	takdîrnâme
<i>takım ada</i>	
<i>takribî</i>	takrîbî
<i>takrip, takribi</i>	takrîb
<i>talâk</i>	
<i>talâk-ı selâse</i>	
<i>talâkat</i>	
<i>talep, talebi</i>	taleb
<i>talepname</i>	talebnâme
<i>talimgâh</i>	ta'îimgâh
<i>talimhane</i>	ta'îimhâne
<i>tamahkâr</i>	
<i>tamahkârlık</i>	
<i>tamam</i>	tamâm
<i>Tameşvar</i>	
<i>Tapu defterleri</i>	
<i>tarafgir</i>	tarafgîr
<i>Taraklı Yenicesi</i>	
<i>tarih</i>	târîh
	Târîh-i Na'îmâ
<i>tarih öncesi</i>	
<i>tarumar</i>	târ u mâr
<i>tasdikname</i>	tasdîknâme
<i>tastamam</i>	
<i>taş baskı</i>	
<i>Taşköprü</i>	
<i>Taşlıca</i>	
<i>Taşoz</i>	
<i>Tatarpazarcık</i>	Tatar Pazarcık
<i>Tatarpazarı</i>	Tatar Pazarı
<i>tatbik</i>	tatbîk
<i>tatbikî san'atlar</i>	
<i>tatyip</i>	tatyîb
<i>Tavşancıl</i>	
<i>tay, tayyı</i>	tayy
<i>teb'a</i>	teb'a

<i>tebdil</i>	tebdîl
	tebdîl-i havâ
<i>tebe'a</i>	tebe'a
<i>tecâhül</i>	
<i>tecelli</i>	tecellî
<i>tedenni</i>	tedennî
<i>tedmir</i>	tedmîr
<i>teenni</i>	te'ennî
<i>Tefennî</i>	Tefennî
<i>tahammülfersa</i>	tahammü'l-fersâ
<i>tek anlamlı</i>	
<i>tekâlif</i>	tekâlif
	tekâlif-i örfiyye
	tekâlif-i Şer'iyye
<i>tekâmül</i>	
<i>tekâsiif</i>	
<i>tekâsiil</i>	
<i>teker teker</i>	
<i>tekfir</i>	tekfîr
	tugyân
<i>Tekfurpınarı</i>	
<i>Tekirdağ</i>	Tekfurdağı
<i>tekzib, tekzibi</i>	tekzîb
<i>telâfi</i>	telâfî
<i>telakki</i>	telakkî
<i>telâş</i>	
<i>telâşe</i>	
<i>telgrafhane</i>	telgrafhâne
<i>telgrafname</i>	telgrafnâme
<i>tellâliye</i>	dellâliye
<i>temsîl</i>	temsîl
<i>temsîlî</i>	temsîlî
<i>tenkit, tenkidi</i>	tenkîd
<i>tensip</i>	tensîb
<i>tepeden inme</i>	
<i>tepetaklak</i>	
<i>terciibend</i>	tercî'-i bend
<i>tercüman</i>	tercü mân

<i>tercümeihal</i>	tercüme-i hâl
<i>terkibibent</i>	terkîb-i bend
<i>tertemiz</i>	
<i>terütaze</i>	ter ü tâze
<i>tescil</i>	tescîl
<i>Tescil Müdürlüğü</i>	
<i>tescilât</i>	tescîlât
<i>teselli</i>	tesellî
<i>teşkil</i>	teşkîl
<i>teşkilât</i>	teşkîlât
<i>teşkilâtçılık</i>	
<i>teşriî</i>	teşri'î
<i>teşrinievvel</i>	teşrîn-i evvel
<i>teşrinisani</i>	teşrîn-i sâni
<i>teşvik, teşviki</i>	teşvîk
<i>teşvikkâr</i>	
<i>tetebbu</i>	tetebbu'
<i>tevcih</i>	tevcîh
<i>Tevcih Kalemi</i>	
<i>tevcih beratı</i>	
<i>tevcih fermanı</i>	
<i>teveccüh</i>	
<i>teveccühkâr</i>	
<i>tezgâh</i>	
<i>tezgâhtar</i>	
<i>tezkire</i>	
<i>tezkire-i aliyye</i>	
<i>tezkire-i sâmiye</i>	
<i>tıpatıp</i>	
<i>tıpkı basım</i>	
<i>Tırhala</i>	
<i>Tırnova</i>	
<i>ticaret</i>	ticâret
<i>Ticaret ve Ziraat Nezâreti</i>	Ticâret ve Zirâ'at Nezâreti
<i>ticaretgâh</i>	ticâretgâh
<i>ticarî</i>	ticârî
<i>Tikveş</i>	

tilâvet

timar

bedel-i timar

erbâb-ı timar

Tiran

tok gözlülük

top atan

Tophane

Tophâne

Tophâne-i Âmire

Tophâne-i Âmire Müşîri Zeki

Paşa

Tophâne-i Âmire müşîri

Tophâne-i Âmire Müşîriyyeti

toplum dışı

toplumlar arası

topyekûn

tövbekâr

tevbekâr

Trablusgarp

Trablusşam

Trabzon

Tripoli

tuğra

tuğra-yı hümayûn

tuğrakeş

tulû

tulû‘

tulûat

tulû‘ât

tulûatçı

Türkistan

U

	ubeydâne
<i>uç beyi</i>	
<i>uç beyliđi</i>	
<i>uhrevî</i>	
<i>ukalâ</i>	
<i>ukalâlık</i>	
<i>Ulubathı</i>	Ulubadlı
<i>Uluborlu</i>	
<i>ulûfe</i>	
<i>ulûfecilik</i>	
<i>ulûfeciyân</i>	
<i>cemâ'at-i ulûfeciyân</i>	
<i>ulûfeli</i>	ulûfelü
<i>ulûhiyet</i>	ulûhiyyet
<i>Ulukışla</i>	
<i>uluorta</i>	
<i>ulülemr</i>	ulü'l-emr
<i>ulvî</i>	
	ubeydâne
	übbehetlü
<i>umum</i>	umûm
<i>umumî</i>	umûmî
	cem'iyet-i umûmî
<i>umur</i>	umûr
	umûr-ı mühimme
	Dâire-i Umûr-ı Askeriyye
<i>umur görmek</i>	
<i>upuzun</i>	

Urmiye

Usturumca

uyur gezer

Uzak Doğu

uzuv, uzvu

uzv

uzv-1 diğer

uzv-1 ehemm

uzvî

Ü

<i>ümera</i>	übbehtlü ümerâ ümerâ-yı askeriyye ümerâ-yı donanma ümerâ-yı memleket
<i>ümmî</i>	
<i>ümmîlik</i>	
<i>ümmülkitap</i>	ümmü'l-kitâb
<i>ümmülveled</i>	ümmü'l-veled
<i>üniversiteler arası</i>	
<i>ünsî</i>	
<i>ünvan</i>	ünvân
<i>Üsküp</i>	Üsküb
<i>üst yapı</i>	
<i>üstüvanî</i>	üstüvânî
<i>üzengi ağası</i>	

V

<i>vaat, vaadi</i>	va'd
	va'd-i hak
<i>vâcip, vâcibi</i>	vâcib
	vâcibü'l-vücûd
<i>Vak'anüvislik Kalemi</i>	
<i>vak'a</i>	vak'a
<i>vak'anüvis</i>	vak'a-i hayriyye
<i>vakayiname</i>	vak'a-nüvîs
	vakâyi'nâme
<i>vakfiye</i>	vakfiyye
<i>vakfiye senedi</i>	
<i>vâkı'a</i>	vâkı'a
<i>vâkıf</i>	
<i>vakıf, vakfi</i>	vakf
<i>vakfetmek</i>	vakf-ı mezbûr
<i>vakfeylemek</i>	
<i>vakıfname</i>	vakıfnâme
<i>vakit, vakti</i>	vakt
	vakt-i hazar
<i>vaktaki</i>	vaktâki
<i>vali</i>	vâlî
<i>Vâlîde alayı</i>	
<i>Vâlîde Sultan kethudâsı</i>	
<i>var oluşçuluk</i>	
<i>varaka</i>	
<i>Vardar Yenicesi</i>	

<i>vâridat</i>	vâridât vâridât-1 cedîde vâridât-1 gayr-1 melhûza
<i>vâris</i>	
<i>vasat</i>	
<i>vasatî</i>	
<i>vâsıl</i>	
<i>vasi</i>	vâsî
<i>vâsi</i>	vâsi‘
<i>vasilik</i>	vâsîlik
<i>vasiyet</i>	vasiyyet vasiyyet-i mutlaka
<i>vasiyetname</i>	vasiyyetnâme
<i>vasl</i>	
<i>vasletmek</i>	
<i>vatan sever</i>	
<i>vatanperver</i>	
<i>vaz</i>	vaz‘
<i>vazetmek</i>	vaz‘etmek
<i>vazgeçmek</i>	
<i>vech-i meşrûh üzre</i>	
<i>vecih, vechi</i>	vech ber-vech-i mâlikâne ber-vech-i mu‘tâd
<i>vecit, vecdi</i>	vecd vecdü'l-hak
<i>vefa</i>	vefâ
<i>vefakâr</i>	vefâkâr
	vefk ber-vefk-i ma‘lûm
<i>vehim, vehmi</i>	vehm
<i>vehmetmek</i>	
<i>vekâlet</i>	
<i>vekâleten</i>	
<i>vekâletname</i>	vekâletnâme
<i>vekilharç</i>	vekilharc
<i>velâdet</i>	
<i>velâdet-i hümayûn</i>	

<i>velâyet</i>	
<i>velfecri</i>	
<i>velhâsıl</i>	ve'l-hâsıl
<i>velhâsılkelâm</i>	ve'l-hâsıl-ı kelâm
<i>veliaht, veliahdi</i>	velî'ahd
<i>velinimet</i>	velîni'met
	velîni'met-i bî-minnetimiz
	veliyyü'l-emr
	veliyyü'n-ni'am
	velûd
<i>velût</i>	
<i>verimkâr</i>	
<i>vesair</i>	vesâ'ir
<i>vesselâm</i>	ve's-selâm
<i>veyahut</i>	veyâhûd
	vezâret fermânı
	vezâret-i uzmâ
<i>vezin, vezni</i>	vezn
<i>veziriâzam</i>	vezîr-i a'zam
<i>vicâhî</i>	
<i>viran</i>	vîrân
<i>virane</i>	vîrâne
<i>Vodine</i>	
<i>vuku bulmak</i>	Vâdi'l-acem
<i>Vulçitrin</i>	vukû' bulmak
<i>vurdumduymaz</i>	
<i>vükelâ</i>	
	hey'et-i vükelâ
<i>Meclis-i Mahsûs-ı Vükelâ</i>	

Y

<i>ya</i>	<i>yâ</i>
	<i>yâ Rasûlellâh</i>
<i>Yaban Ova</i>	
<i>Yabanabat</i>	<i>Yabanâbâd</i>
<i>yahut</i>	<i>yâhûd</i>
<i>yakîn</i>	
<i>yakîn ilmi</i>	
<i>Yakova</i>	
<i>yalnız</i>	
<i>yamakân</i>	
<i>Yanbolu</i>	
<i>yanına kalmak</i>	
<i>Yanya</i>	
<i>yapayalnız</i>	
<i>yâr</i>	<i>yâr u ağyâr</i>
	<i>yâr-ı gâr</i>
	<i>yâr-ı cefâkâr</i>
	<i>yâr-i kadîm</i>
<i>yâran</i>	<i>yârân</i>
<i>Yarhisar</i>	
<i>yarı yıl</i>	
<i>yarım ada</i>	
<i>yarım gün</i>	
<i>yarlık, yarlığı</i>	
<i>Yarpuz</i>	
<i>yasa dışı</i>	
<i>yâve</i>	
<i>Yaya Ocağı</i>	
<i>Yaya ve Müsellem teşkilâtı</i>	
<i>yayık suyu</i>	
<i>Yaylakabat</i>	<i>Yaylakâbâd</i>
<i>yaylakıyye</i>	

- yazı bilgisi*
yazlı kışlı
- yedeğe almak*
yedekçi
- yediemin*
Yedikule semti
Yedikule Zindanı
- yegâh*
yegâne
yekdiğeri
yeknesak
yeknesaklık
yekpare
yekûn
Yemen
Yemen madalyası
yemyeşil
Yenbu
Yeni Osmanlılar
yeni ay
yeni bahar
yeni dünya
Yenice-i Vardar
Yenice-i Zağra
yeniçeriyân
yeniçeri
Yeniçeriyân-ı Dergâh-ı Âlî
Cemâat-i Yeniçeriyân
Yeniçeri Ağası Dîvânı
Yeniçeri ağası
Yeniçeri kâtibi
Yeniçeri kazanı
Yeniçeri kütüğü
Yeniçeri nişanı
Yeniçeri odaları
Yenipazar
- yed-be-yed
- yed-i beyzâ
yed-i emîn
- yekpâre
- Yenbu'

Yenişehir

yepyeni

Yerköy

yerlüyân

yevm

Yergöğü

yevm-i mes'ûd

yevm-i şek

yevmü'l-cum'a

Yezîdî

Yezîdîlik

Yılan Kalesi

Yıldız Sarayı

yıllık-ı hümayûn

yoğurtçubaşı

yoklama akçesi

yoklamacı

yol hasekisi

yola bakmak

yörükân

yundcıyân

yurtluk ve ocaklık

Yusuf

Yezîdî

Yezîdîlik

Yılan Kal'ası

Yûsuf aleyhi'sselâm

yüklük

yüksek okul

yüksek öğretim

yürük at

yüz suyu dökmek

yüz üstü

yüzlerce

yüzüncü yıl

yüzyıl

yüzyıllık

Z

- zaaf, zaafi*
- zabit, zaptı*
- zabitname*
- zâbit*
- Zabtiye çavuşu*
- Zabtiye nâzırı*
- Zabtiye Nezâreti*
- zadegân*
- zafername*
- zafiyet*
- zafiyet geçirmek*
- Zagrep*
- Zağarcı ortası*
- Zağra*
- Zağra Yenicesi*
- Zağra-yı Atik*
- zâhid*
- zâhir*
- Zahire Nezâreti*
- zâhiren*
- zâhirî*
- Zahle*
- zâim*
- za'f
- za'f u acz
- za'fa düşmek
- zabt
- zabt u rabt
- zabtnâme
- Nezâret-i Celîle-i Zabtiye
- zâdegân
- zâdegân
- zâdegân-ı ilmiyye
- zafernâme
- za'fiyyet
- Zagreb

<i>zâkir</i>	
<i>zâlim</i>	
<i>zâlimâne</i>	
<i>zâlimlik</i>	
<i>zaman aşımı</i>	
<i>zammemek</i>	
<i>zaptiye</i>	zabtiye
<i>zar zor</i>	
<i>zara</i>	
<i>zarurî</i>	zarûrî
<i>zatülcenp</i>	zâtü'l-cenp
<i>zatürre</i>	
<i>zâviye</i>	zâviyye
<i>zâviyedâr</i>	
<i>zâyiçe</i>	
<i>zeâmet</i>	ze'âmet
<i>zeâmet ru'ûsu</i>	ze'âmet ru'ûsu
<i>zeâmet tevcihâtı</i>	ze'âmet tevcihâtı
<i>zebanzet</i>	zebanzed
<i>zebellâ</i>	
<i>zebun</i>	zebûn
<i>zecriye Muhasebesi</i>	zecriyye
<i>zecriye gümrüğü</i>	
<i>zecriye rusûmu</i>	
<i>zecriye tezkiresi</i>	
<i>zehair</i>	zahâ'ir
<i>zehir, zehri</i>	zehr
<i>zehretmek</i>	
<i>zehrolmak</i>	
<i>zekâ</i>	
<i>zekâvet</i>	
<i>zemin</i>	zemîn
<i>zemistânî</i>	
<i>zemmetmek</i>	
<i>Zenci ağaları</i>	
<i>Zerdüşti</i>	
<i>zerre kadar</i>	
<i>zeval vakti</i>	zevâl vakti

<i>zevalî</i>	zevâlî
<i>zeytun</i>	zeytûn
<i>zeytunî</i>	zeytûnî
<i>zimmî</i>	
<i>zimnen</i>	
<i>zımında</i>	
<i>zifîrî</i>	
<i>zihayat</i>	zî-hayât
<i>zikıymet</i>	zî-kıymet
<i>zikir, zikri</i>	zıkr
	zıkr-i nâfi‘
	zıkr-i hafî
<i>zikretmek</i>	
<i>zikreylemek</i>	
<i>zilhicce</i>	zi'l-hicce
<i>zilka'de</i>	zi'l-ka‘de
<i>zimakam</i>	zî-makâm
<i>zimmi</i>	zimmî
<i>ziraî</i>	zirâ‘î
<i>Ziştova</i>	
<i>ziyan</i>	ziyân
<i>ziyankâr</i>	ziyânkâr
<i>ziyaretgâh</i>	ziyâretgâh
<i>Zonguldak</i>	
<i>zuamâ</i>	zu‘amâ
	eshâb-ı zu‘amâ
<i>zuhur</i>	zuhûr
<i>zuhur etmek</i>	zuhûr etmek
<i>zuhurî</i>	zuhûrî
<i>zulüm, zulmü</i>	zulm
	zulm-i fecî‘
<i>zühd</i>	
<i>zührevî</i>	
<i>züyüf akçe</i>	zuyûf akçe